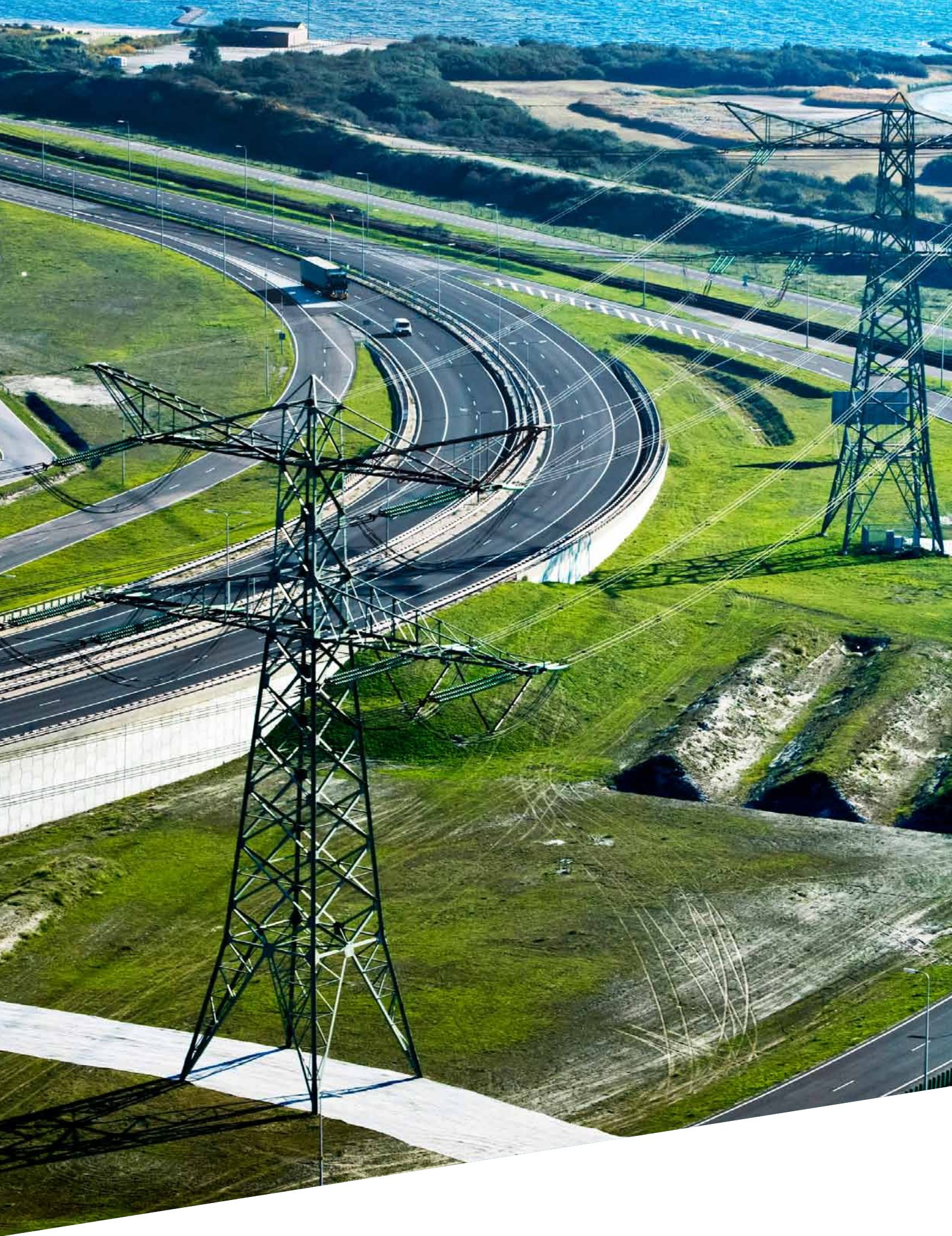


Jaarverslag TenneT 2010



Inhoudsopgave

01 Profiel	4
02 Netkaart	5
03 Kerncijfers	6
04 Bericht van de voorzitter	9
05 Missie, visie en strategie	13
06 Verslag van de raad van bestuur	15
Jaaroverzicht 2010	15
Financiële gang van zaken	22
Organisatie	29
Organogram TenneT-groep	32
Innovatie en Corporate Social Responsibility	33
Bedrijfscode	36
Human Resources	37
Veiligheid en crisismanagement	38
Leden raad van bestuur	40
07 Corporate Governance	43
08 Risicofactoren en risicomanagement	46
09 Bericht van de raad van commissarissen	51
Leden raad van commissarissen	56
10 Remuneratieraport	58
Jaarrekening TenneT Holding B.V.	63
Overige gegevens	155
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	156
Begrippen en afkortingen	160
Colofon	162



01

Profiel

TenneT is de eerste grensoverschrijdende elektriciteitstransporteur van Europa. Met 20.000 kilometer aan (extra-) hoogspanningsverbindingen en 35 miljoen eindgebruikers in Nederland en Duitsland behoren we tot de top 5 van elektriciteitstransporteurs van Europa.

Onze taak als elektriciteitstransporteur is het bewaken van de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening in Nederland en een belangrijk deel van Duitsland. Dit doen wij 24 uur per dag, 7 dagen per week. Een groot deel van onze activiteiten in deze landen is gereguleerd. Onze klanten zijn onder andere elektriciteitsproducenten, handelaren en uiteindelijk iedereen die elektriciteit gebruikt; de consument. TenneT streeft naar een optimale dienstverlening en een goed functionerende elektriciteitsmarkt in zowel Nederland als Duitsland.

Onze activiteiten bestaan uit het verzorgen van transport- en systeemdiensten, de aanleg, exploitatie en beheer van transportnetten, en het permanent bewaken en waar nodig herstellen van de balans tussen de vraag naar en aanbod van elektriciteit. Ook zijn we verantwoordelijk voor het onderhouden en ontwikkelen van het (extra-) hoogspanningsnet. Het inpassen van duurzame energie, bijvoorbeeld uit windparken in de Noordzee of via kabels uit waterbekkens in Noorwegen, heeft hierbij hoge prioriteit. Verder verhuren wij telecommunicatie-infrastructuur, voeren de veiling van grensoverschrijdende transportcapaciteit uit en bouwen en beheren interconnectoren. Daarnaast zijn wij

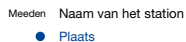
aandeelhouder in een aantal noordwest-Europese energiebeurzen, waaronder APX-ENDEX. De kaders waarbinnen wij een groot deel van onze activiteiten uitvoeren zijn vastgelegd in wet- en regelgeving in Nederland en Duitsland. Hierop wordt toegezien door externe toezichthouders.

Onze organisatie wil een verbindende factor zijn, die producenten met consumenten verbindt en in permanente dialoog met de samenleving staat. TenneT is een onderneming die continu bezig is met vernieuwing. Daar zijn we toe in staat dankzij onze omvang, onze expertise én onze ambities.

Het volledige geplaatste aandelenkapitaal in TenneT Holding B.V. wordt gehouden door de Staat der Nederlanden. De gereguleerde activiteiten van TenneT zijn gepositioneerd onder TenneT TSO B.V. in Nederland en in Duitsland onder TenneT TSO GmbH. De niet-gereguleerde activiteiten zijn de rechtstreekse verantwoordelijkheid van TenneT Holding B.V.

Het hoofdkantoor van TenneT Holding is gevestigd in Arnhem; het hoofdkantoor van TenneT TSO GmbH in Bayreuth, Duitsland.

Netkaart



03

Geconsolideerde kerncijfers

Financiële gegevens groep (eur miljoen)

	2010	2009	2008
Netto-omzet	7.326,0	543,4	460,3
Bedrijfsresultaat	159,8	134,5	80,9
Resultaat na belasting toekomend aan aandeelhouders	76,2	72,1	50,7
Materiële vaste activa	4.120,7	2.417,7	1.470,0
Eigen vermogen	1.300,1	727,6	665,4
Balanstotaal	7.054,4	3.570,0	2.886,4

Ratio's groep

	Noot	2010	2009	2008
Solvabiliteit	1)	28,7%	30,1%	46,1%
Rentabiliteit gemiddeld eigen vermogen	2)	7,6%	10,5%	8,0%
FFO/gemiddelde schuld	3)	20,8%	19,3%	23,5%
Rentedekking	4)	2,4	3,9	5,5

Technische gegevens

	Noot	2010		2009	2008
Circuitlengte (in kilometers)		D	NL	NL	NL
450 kV DC	5)	n.a.	290	290	290
380 kV		5.744	2.088	2.033	2.032
220 kV		4.844	670	653	653
150 kV	6)	n.a.	3.987	4.089	3.761
110 kV	6)	164	2.084	1.944	1.955
Totaal circuitlengte (in kilometers)		10.752	9.119	9.009	8.691
Stations		D	NL	NL	NL
380 kV		61	23	22	21
220 kV		54	12	12	12
150 kV	6)	n.a.	148	147	134
110 kV	6)	5	99	98	79
Totaal aantal stations		120	282	279	246
Overige technische gegevens		D	NL	NL	NL
Import (GWh)		46.808	18.583	15.455	24.967
Export (GWh)		40.691	12.808	10.563	9.116
220/380 kV gegevens:					
• Aantal storingen	7) 10)	189	12	7	13
• Resultierend in daadwerkelijke onderbreking		1	4	-	1
• Niet geleverde energie (MWh)	8)	0,8	53	-	357
110/150 kV gegevens:					
• Aantal storingen	7) 9)	n.a.	38	54	27
• Resultierend in daadwerkelijke onderbreking	9)	n.a.	10	16	6
• Niet geleverde energie (MWh)	8) 9)	n.a.	879	1.043	88

- 1) Solvabiliteit = (Eigen vermogen / (Balanstotaal +/- Niet vrij ter beschikking staande middelen +/- Langlopende investeringsbijdragen +/- Kortlopende investeringsbijdragen)) * 100%
- 2) Rentabiliteit gemiddeld eigen vermogen = (Resultaat na belasting / ((Eigen vermogen 2010 +/- Eigen vermogen 2009)/2)) * 100%
- 3) FFO/gemiddelde schuld = ((Resultaat na belasting +/- Afschrijvingen op activa +/- Bijzondere waardevermindering 220/380 kV +/- Terugneming bijzondere waardevermindering NorNed +/- Mutatie voorzieningen conform kasstroomoverzicht) / (((Kortlopende rentedragende leningen 2010 +/- Langlopende rentedragende leningen 2010 +/- Liquide middelen 2010) +/- (Kortlopende rentedragende leningen 2009 +/- Langlopende rentedragende leningen 2009 +/- Liquide middelen 2009)/2)) * 100%
- 4) Rentedekking = Bedrijfsresultaat / Financieringslasten leningen en kredietfaciliteiten
- 5) Dit betreft de HVDC-verbinding van Nederland naar Noorwegen met een totale lengte van 580 km; 290 km van TenneT en 290 km van het Noorse TSO Stattnet.
- 6) Vanaf 2008 voert TenneT het beheer over de 110 en 150 kV-netten

- van de voormalige netbeheerders Enexis, Liander en DNWB, m.u.v. de cross-border lease-gebieden (CBL-gebieden). Vanaf 2009 zijn de 110 en 150 kV-netten ook in eigendom van TenneT en is het CBL-gebied Alliander Randmeren in beheer gekomen. De afwijking op circuitlengte in de 110 en 150 kV-netten is het gevolg van een hogere datakwaliteit.
- 7) Deze leidden niet altijd tot een onderbreking in de elektriciteitsvoorziening. Dit geldt ook voor interconnector.
- 8) Bevat alle niet geleverde energie behorende bij de opgetreden onderbrekingen van de transportdienst naar een aansluiting. Ongeacht de redundantie van de aansluiting en ongeacht of de aangesloten producent (opwek) of afnemer (belasting) is.
- 9) De toename in het absolute aantal storingen en onderbrekingen in 2009 is te verklaren door de toegenomen circuitlengte en het toegenomen aantal stations dat wordt beheerd door TenneT.
- 10) Voor de Nederlandse en Duitse cijfers gelden afwijkende definities; ze mogen derhalve niet met elkaar worden vergeleken. De Nederlandse storingen betreffen uitsluitend de storingen in het net van TenneT zelf. In Duitsland worden ook de storingen van de productienetwerken meegerekend.



04

Bericht van de voorzitter



In de afgelopen jaren heeft TenneT grote vooruitgang geboekt in de ontwikkeling van de Europese energiemarkt. We gaan nu op volle kracht verder met het internationaliseren en met de marktintegratie. Marktgrenzen zullen in de komende jaren gaan verdwijnen en Europa stevent af op grotere gebieden waar een gemeenschappelijke prijs geldt. Deze ontwikkeling is gunstig voor de Europese economie en zal zowel consumenten als bedrijven ten goede komen.

TenneT heeft in de afgelopen jaren op krachtige wijze invulling gegeven aan haar 'Versterken en Bouwen' strategie om zo de basis te kunnen leggen voor het sterke transportnet dat we nu hebben. Onze acquisities van het Nederlandse 110 kV en 150 kV net hebben van ons een nationale TSO (transmission system operator) met een geïntegreerd transportnet gemaakt. Als bedrijf doen we aanzienlijke investeringen in infrastructuur om aan de vraag naar transportcapaciteit te kunnen voldoen en om blijvende leveringszekerheid te kunnen garanderen, zowel nu als in de toekomst. We hebben letterlijk bruggen gebouwd met onderzeese kabels naar Noorwegen en Groot-Brittannië. Tevens heeft nauwe samenwerking met andere TSO's geleid tot de succesvolle koppeling van de noordwest-Europese elektriciteitsmarkt.

We hebben kansen gecreëerd en gegrepen, vooral om een sterke, geïntegreerde elektriciteitsmarkt in noordwest-Europa te ontwikkelen met een aanhoudend hoge leveringszekerheid. Tegen deze achtergrond heeft TenneT een solide basis verkregen in de Nederlandse, Duitse en Europese markt. We zullen

proactief doorgaan met het verder ontwikkelen van de noordwest-Europese markt en doen dat in samenwerking met andere TSO's, autoriteiten en regelgevers. We zien dat TenneT aan de vooravond staat van een periode van aanhoudende groei, zowel nationaal als internationaal. TenneT is bezig de infrastructuur uit te breiden door meer hoogspanningslijnen aan te leggen, zowel op land als op zee, en functioneert daarbij als powerhub voor de Europese markt. Onze strategie heeft in de afgelopen jaren steeds meer een internationale dimensie gekregen door de ontwikkeling en implementatie van verbindingen met andere Europese landen en de koppeling van nationale markten.

Het bundelen van onze netten leverde in 2010 de eerste successen op, zoals een gezamenlijke Europese aanbesteding voor vijf transformatoren, hetgeen een totale besparing van miljoenen euro's heeft opgeleverd. In de komende jaren verwachten we niet uitsluitend meer synergievoordelen te bereiken. We hebben ook stappen gezet om te komen tot prijsegalisatie, verbeterde netbalancering en een groter inzicht in netsituaties. Eind 2010 werd de koppeling van een

groot deel van de noordwest-Europese markt een feit. Beurzen en TSO's werken hieraan om het gebruik van grensoverschrijdende capaciteit te verbeteren.

Integratie

Na de formele overname van de Duitse elektriciteits-transporteur transpower hebben Nederlandse en Duitse TenneT-medewerkers in januari 2010 hun krachten gebundeld in het project Sparkle om zo de daadwerkelijke integratie van beide ondernemingen te bewerkstelligen. Een enorme investering van mensen met het doel om één internationale TSO te worden en dit heeft zijn vruchten al afgeworpen.

In 2010 stond ook de integratie van de regionale 110- en 150 kV-netten hoog op TenneT's agenda. Vanaf 2008 is TenneT begonnen met de acquisitie van regionale netten conform de bepalingen in de Wet Onafhankelijk Netbeheer. Met de overname van het Stedin net op 2 april 2011 komt de totale implementatie van het net alsmede het systeem tot een einde dankzij een goede inzet en samenwerking van alle betrokkenen. Vanaf die datum zal TenneT verantwoordelijk zijn voor het gehele hoogspanningsnet (110, 150, 220 en 380 kV) in Nederland en de raad van bestuur wil dan ook haar dank uitspreken richting alle werknemers die aan deze integraties hebben gewerkt.

Helaas bracht 2010 ook slecht nieuws toen we één van onze TenneT medewerkers in Duitsland verloren door een dodelijk ongeval tijdens onderhoudswerkzaamheden aan het net. Veiligheid is en blijft één van de belangrijkste aandachtspunten voor ons bedrijf; dit dodelijke ongeval onderstreept het belang hiervan eens te meer.

Spread & Store

'Spread & Store' is de komende jaren onontkoombaar. Onze investeringen in het net bereiken een nieuwe dimensie, niet alleen technisch maar ook als het gaat om de omvang van de investeringen, die voor een cruciale basis gaan zorgen voor de volgende generatie duurzame energieproductiemiddelen. De uitdaging is om de groeiende rol van duurzame energie in Europa te faciliteren. Dit vereist niet alleen een hogere transportcapaciteit, maar ook flexibiliteit in het systeem. TenneT werkt volgens het 'Spread & Store' concept, dat wil zeggen we boren grote, nieuwe

energiebronnen aan en bieden die vervolgens aan voor Europese consumptie. Tegelijkertijd moeten we er zeker van zijn dat er manieren zijn om de nieuw geproduceerde, duurzame energie op grote schaal op te slaan, zoals opslag in Noorse reservoirs of tijdelijke opslag van windenergie in de Alpen. Dit zijn logische vervolgstappen op weg naar een duurzame Europese markt. Het TenneT net is een powerhub in dit landschap, inclusief fysieke verbindingen met grote offshore windparken en directe verbindingen met Scandinavië. Hiermee is TenneT een relevante speler in de Europese energiemarkt geworden – een positie die we willen verstevigen. In de komende jaren streven we dan ook naar verdere samenwerking en integratie in het energieveld.

Level playing field vereist investeringen

Ons toekomstige succes zal deels afhangen van onze prestaties en efficiency. Er moeten grote investeringen worden gedaan in de infrastructuur om zo tot een level playing field te komen met stabiele prijzen en maximale leveringszekerheid voor zowel producenten als consumenten. De randvoorwaarden hiervoor worden gemaakt op het net. En dat is waarom TenneT, in een open dialoog met zowel de Nederlandse als de Duitse regelgevers, in de komende jaren miljarden zal gaan investeren in het uitbreiden en verbeteren van de hoogspanningsnetten in Nederland en Duitsland op een manier die de samenleving van haar verwacht. Tegelijkertijd is er de noodzaak voor het doen van extra investeringen, vooral bij offshore projecten, om zo de doelstellingen voor duurzame energie te halen.

In ons halfjaarbericht van 2010 meldden we dat nieuwe richtlijnen in Nederland ons ertoe dwongen een bijzondere waardevermindering op ons Nederlandse net in de cijfers te verwerken door voornamelijk dat deel van het 220 kV en 380 kV hoogspanningsnet dat vóór 2000 was gebouwd, als niet-efficiënt te bestempelen. Een berekening van dit besluit heeft laten zien dat het netto-effect van deze bijzondere waardevermindering EUR 100 miljoen na belasting bedraagt. De bijzondere waardevermindering is ten laste gekomen van het huidige boekjaar.

TenneT is erop gericht om een leidende en initiërende rol op zich te nemen als het gaat om het ontwikkelen

van het elektriciteitsnet. De regelgeving zou zich niet uitsluitend moeten richten op efficiency. Er moet ook voldoende ruimte zijn om de leveringszekerheid van elektriciteit te behouden. Financiering is in dit kader van groot belang. TenneT heeft een helder financieringsbeleid dat gericht is op financiële stabiliteit op lange termijn. Met onze A3/A- ratings van respectievelijk Moody's en Standard&Poor's, hebben we in 2010 een succesvolle entree gemaakt op de kapitaalmarkt om zo een aantal essentiële projecten te kunnen financieren. Deze ontwikkeling werd mede mogelijk gemaakt door onze CFO Willem Keus, die helaas op 28 maart 2011 is overleden. Dankzij zijn grote kennis van en ervaring met de financiële markt worden we nu gezien als een betrouwbaar bedrijf om in te investeren. We willen onze solide reputatie graag behouden, vooral in het licht van onze groeiende portfolio. In dat opzicht moeten voorwaarden vanuit de regelgever niet alleen ruimte laten voor het aantrekken van leningen, maar ook van aandeelhouders die kunnen en willen investeren in onze infrastructuur. Het is van belang voor TenneT om een gezond bedrijf te blijven met een stevige financiële basis, één die verantwoord in het net van de toekomst kan investeren.

Marktdenken ontwikkelt innovatieve vooruitgang

Innovatief ondernemerschap begint steeds meer de boventoon te voeren. Waar vroeger de ideeën beperkt werden door de technische mogelijkheden, heeft het marktdenken van tegenwoordig nieuwe, innovatieve kansen aan het licht gebracht. Marktspelers reageren op prikkels die een betere vraag-en-aanbod werking verzekeren. Een extra voordeel is dat dit resulteert in een meer efficiënt en verschillend gebruik van de bestaande infrastructuur. Het eindresultaat is een steeds efficiënter net, bijvoorbeeld door markt-koppeling en intelligente toepassingen. TenneT is de eerste Europese TSO die een speciaal systeem inzet om bovengrondse extra-hoogspanningslijnen te monitoren, waardoor de lijnen, onder gunstige weersomstandigheden, op piekmomenten tot maar liefst 50 procent extra te belasten zijn.

Ook bij het ontwikkelen van de nieuwe hoogspanningskabel in het westen van Nederland zijn

innovatieve technologieën gebruikt. Dit is waar TenneT de eerste Wintrack masten met verminderd elektromagnetisch veld bouwt en voorbereidingen treft voor een lange ondergrondse kabelverbinding. Ook in Duitsland richt TenneT zich op het toepassen van innovatieve ondergrondse kabels in een aantal projecten. Deze toepassingen zijn een reactie op de eisen die de samenleving stelt aan de ontwikkeling van de infrastructuur en verzekeren een hogere acceptatiegraad. Tegelijkertijd zorgen ze voor een grotere leveringszekerheid.

Al deze ontwikkelingen zijn onlosmakelijk verbonden met de voortdurende vergroting van het net. Het hoogste bestuursorgaan in Nederland, de Raad van State, heeft eind 2010 bepaald dat TenneT kan beginnen met de bouw van de nieuwe Randstad-verbinding. Hiermee heeft de Raad van State het groene licht gegeven aan alle innovatieve toepassingen die TenneT in dit project zal gaan gebruiken. De uitspraak is bijzonder belangrijk omdat het een basis is voor andere grote 380 kV projecten in Nederland waar we de komende jaren miljarden in zullen gaan investeren. In Duitsland werden de eerste offshore 'stopcontacten op zee' succesvol en op tijd geïnstalleerd. De vakkennis die bij deze projecten is opgedaan zal worden ingezet bij andere uitbreidingen. Onze medewerkers zijn er klaar voor om vol energie te werken aan het volgende generatie netwerk.

TenneT is taking power further.



Mel Kroon
Voorzitter raad van bestuur TenneT



05

Missie, visie en strategie

Taking power further

TenneT is de eerste grensoverschrijdende netbeheerder van Europa. In de huidige geliberaliseerde energiemarkt zijn wij een belangrijke marktfacilitator. We blijven doorgaan met het ontwikkelen van een breed aanbod van transport- en systeemdiensten en leveren diensten die de marktwerking en de ontwikkeling van een duurzame energievoorziening stimuleren. Onze investeringen ondersteunen het efficiënte functioneren van de elektriciteitsmarkt in Nederland en Duitsland.

TenneT wil een toonaangevende rol spelen in de verdere ontwikkeling van de noordwest-Europese elektriciteitsmarkt, waarbij we een blijvend hoge leveringszekerheid garanderen en één level playing field creëren met gelijke en stabiele elektriciteitsprijzen. We willen dit bereiken door in noordwest-Europa één sterk marktgebied zonder interne grenzen te ontwikkelen. TenneT heeft al een uitstekende positie verworven in de Nederlandse, Duitse en noordwest-Europese markt en zal verdere ontwikkeling proactief benaderen door samen met collega-TSO's, regelgevende instanties en regeringen specifieke stappen te zetten.

Daarnaast draagt TenneT actief bij aan de integratie van duurzame energiebronnen, zowel op land als op zee. We richten ons op het behoud van een kwalitatief uitstekend, betrouwbaar elektriciteitsnet – zowel bovengronds, ondergronds, op land als op zee – dat we combineren met buitengewone prestaties en een adequaat rendement op geïnvesteerd vermogen. In de praktijk betekent dit dat we veel investeren in het uitbreiden van transportcapaciteit. De vraag naar capa-

citeit blijft toenemen, vooral als gevolg van de groeiende afstanden tussen energiebronnen en vraagknooppunten.

Onze missie is om 24 uur per dag, 7 dagen per week ononderbroken transportcapaciteit te leveren.

TenneT streeft ernaar haar belanghebbenden het volgende te bieden:

De samenleving

- Hoogwaardige en efficiënte transport- en systeem-diensten en leveringszekerheid, 24 uur per dag, 7 dagen per week;
- Een toonaangevende bijdrage aan het realiseren van een geïntegreerde energiemarkt in noordwest-Europa;
- Investerings die de maatschappelijke doelstellingen rond duurzame energie helpen bereiken.

De klant

- Een pakket aan diensten met een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding;
- Een non-discriminatoire toegang van alle partijen tot onze transportnetten.

De aandeelhouder

- Een adequaat rendement op het geïnvesteerde vermogen dat in overeenstemming is met het risicoprofiel van de onderneming.

De medewerker

- Een aantrekkelijke en uitdagende werkomgeving;
- Een persoonlijk groeiperspectief en carrièremogelijkheden;
- Concurrerende arbeidsvoorwaarden.



Strategie

Van periferie tot ‘power hub’

Onze ambitie is nog een stap verder te gaan in onze ontwikkeling tot ‘power hub’ in de noordwest-Europese markt en een onderscheidende bijdrage te leveren door één van de belangrijkste TSO’s van Europa te worden. We willen dit bereiken door:

Leveringszekerheid

Ons track record voor wat betreft betrouwbaarheid en leveringszekerheid op hoog niveau te houden door het permanent behouden en verbeteren van de kwaliteit van ons transportnet en door de toegang tot en de betrouwbaarheid van het netwerk te optimaliseren voor alle producenten en consumenten.

Redelijke (systeem- en transport-) tarieven

Onze huidige operationele prestaties te verbeteren door gebruik te maken van het synergiepotentieel van een gecombineerde internationale TSO om zo tarieven te kunnen garanderen waarbij aandeelhouder en klanten waar voor hun geld krijgen, en tegelijkertijd optimale voordelen voor de samenleving gelden.

Milieuagenda

Tegemoet te komen aan de doelstellingen van de samenleving om te komen tot een duurzamere energievoorziening door aan te sluiten op (goedkope)

zon- en windenergie en onze ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te maken.

Europese marktintegratie

De verdere integratie van de Europese markt blijvend aan te moedigen door te investeren in het verbinden van markten, zowel door fysieke verbindingen als door marktkoppeling via het aangaan van combinaties met buitenlandse TSO’s om zo tot een vermindering van elektriciteitsprijzen en de volatiliteit daarvan te komen.

Aandeelhouderswaarde creëren

Door onze aandeelhouder aantrekkelijke investeringsmogelijkheden te bieden, in combinatie met verbeterde toegang tot eigen vermogen voor verdere investeringen.

De samenleving en de economie rekenen op een betrouwbare levering van elektriciteit. Als een onafhankelijke TSO heeft TenneT een verantwoordelijkheid richting mens, milieu en samenleving, en richt zij zich op innovatie. Dit vindt zijn weerslag in onze kernwaarden: kwaliteit en integriteit. TenneT heeft voor de komende jaren verder twee aandachtspunten benoemd: veiligheid en efficiency. Deze aandachtspunten dragen sterk bij aan onze kernwaarden en dus zal TenneT hieraan extra aandacht besteden in het dagelijks werk en in haar processen.

06

Verslag van de raad van bestuur

Jaaroverzicht 2010

Januari

Vergroenen van netverliezen

Bij het transporteren van elektriciteit gaat hiervan altijd een (klein) deel verloren. TenneT verbruikt jaarlijks in het Nederlandse 220/380 kV-net zo'n 525 GWh aan elektrische energie om deze netverliezen te compenseren. Dit staat gelijk aan het gemiddelde jaarverbruik van 175.000 huishoudens. Vanuit maatschappelijk oogpunt is ervoor gekozen om duurzame energie in te kopen om de netverliezen te compenseren. Dit gebeurt door de aankoop van zogenoemde garanties van oorsprong die bij CertiQ (dochteronderneming van TenneT die elektriciteit certificeert) worden ingeleverd.



Februari

Bundeling van krachten

Op 25 februari is TenneT eigenaar geworden van E.ON-dochter transpower. De acquisitie door TenneT is onderdeel van haar strategie om een Europese elektriciteitsmarkt te ontwikkelen en om leveringszekerheid te verzekeren. De nieuwe combinatie biedt diverse voordelen waaronder prijsegalisatie, verbeterde netbalancing, inzicht in netsituaties, en verbeterde mogelijkheden voor de ontwikkeling van duurzame energie in beide landen.

Obligatielening na Europese roadshow

TenneT heeft EUR 1 miljard aan senior obligaties en EUR 500 miljoen aan achtergestelde (hybride) obligaties geplaatst onder het Euro Medium Term Note Programma. De netto-opbrengsten zullen door TenneT worden gebruikt voor de acquisitie van het Duitse hoogspanningsnet van E.ON (transpower) en voor algemene bedrijfsdoeleinden.

Maart

TenneT pakt 'uitlopers' aan

TenneT is van plan de komende jaren EUR 127 miljoen te steken in het aanpakken van uitlopers waarvan de belasting nu of in de nabije toekomst boven 100 MW komt, in het recentelijk verkregen 110 en 150 kV-elektriciteitsnet. Uitlopergebieden zijn voor hun stroomvoorziening afhankelijk van één hoogspannings-

verbinding. De leveringszekerheid in deze gebieden is kwetsbaarder in vergelijking met het overige deel van het hoogspanningsnet dat bestaat uit ringstructuren, waarbij uitval van een verbinding geen langdurige stroomonderbreking tot gevolg heeft.

Ondergrondse aanleg ook in Duitsland

Rekening houdend met de wensen van omwonenden wil TenneT in Duitsland delen van een aantal geplande 380 kV-verbindingen bij wijze van test ondergronds aanleggen, conform de richtlijnen van *Energie-leitungsbaugesetz* (EnLAG). In deze wet ter bespoediging van de uitbreiding van het hoogspanningsnet worden vier pilotprojecten genoemd.



April

TenneT introduceert Wintrack

TenneT heeft een nieuwe innovatieve hoogspanningsmast genaamd Wintrack ontwikkeld, waarvan de eerste drie masten in april zijn geplaatst. Het innovatieve ontwerp vervangt de conventionele hoogspanningsmast en doordat dradenbundels dichter bij elkaar worden gehangen, ontstaat een kleiner magnetisch veld. Daarnaast zorgt het minimalistische ontwerp voor een onopvallende aanwezigheid in het landschap.



Hersteloperatie NorNed kabel

Een storing zorgde ervoor dat NorNed, de langste onderzeese hoogspanningskabel ter wereld die de Noorse en Nederlandse elektriciteitsnetten en elektriciteitsmarkten met elkaar verbindt, van eind januari tot eind april buiten gebruik was. Voor het repareren is gebruik gemaakt van een speciaal getrainde crew en mobiele apparatuur.

APX-ENDEX en Belpex samen

Elia en TenneT hebben bekend gemaakt dat ze hun respectieve aandeel in de Belgische energiebeurs Belpex, 60% voor Elia en 10% voor TenneT, overdragen aan APX-ENDEX. Elia verworft tegelijkertijd een belang van 20% in het kapitaal van de APX Groep waarvan TenneT de voornaamste aandeelhouder is. Hiermee zetten Elia en TenneT opnieuw een belangrijke stap op weg naar één Europese elektriciteitsmarkt en dragen zij bij tot betere mogelijkheden tot internationale handel. APX-ENDEX en Belpex lopen voorop op het gebied van Europese marktintegratie. APX-ENDEX zette zich samen met TenneT als een van de eersten in voor marktkoppeling tussen Nederland, België en Frankrijk. Hierdoor zijn de prijzen zijn naar elkaar toegegroeid, worden de buitenlandverbindingen beter benut en functioneren de markten vrijwel feilloos. De marktkoppeling is dan ook uitgebreid geprezen door de Europese Commissie. In oktober 2010 werd de integratie goedgekeurd door de Europese autoriteiten.

Mei

Ontwikkeling onderzeese kabels

TenneT ontwikkelt, realiseert en exploiteert vele onderzeese kabels, zoals de BritNed-kabel naar Groot-Brittannië, de COBRA-kabel naar Denemarken en de NorNed-kabel naar Noorwegen. In mei kondigde TenneT een studie naar twee nieuwe verbindingen aan naar Noorwegen met het oog op verhoging van het transport van duurzame energie uit Noorwegen: NorNed2 (een Noors-Nederlandse kabelverbinding) en NORD.LINK (een Noors-Duitse kabelverbinding).

Netzregelverbund in heel Duitsland

Conform het besluit van de Duitse toezichthouder (*Bundesnetzagentur*, BNetzA) heeft TenneT met ingang van 1 mei samen met de andere Duitse netbeheerders het Netzregelverbund met succes over heel Duitsland uitgebreid. Situaties die zich in het verleden voordeden, waarbij een moment van energieoverschot in de ene regelzone en een energietekort in de andere regelzone onafhankelijk van elkaar werden opgelost, worden met dit innovatieve regelconcept voortaan geïntegreerd aangepakt. Door de uitbreiding van het *Netzregelverbund* over heel Duitsland worden jaarlijks aanzienlijke kostenbesparingen gerealiseerd. De bedoeling is het Netzregelverbund ook over de landsgrenzen heen uit te breiden.



Juni

Uitbreiding offshore verbindingen Duitsland

TenneT is voorloper in Europa wat betreft het aansluiten van windparken op zee. Zo geeft TenneT opdracht voor de aanleg van een derde offshore netaansluiting met een vermogen van 800 MW: BorWin2. Het HVDC-deel van het 400 MW-project BorWin1 was gereed in 2009; de AC kabel tussen TenneT's platform en het platform van het windpark op zee werd in 2010 gerealiseerd. Eerder bouwde transpower de offshore verbinding Alpha Ventus als een enkelvoudige verbinding met wisselstroom. In het derde en vierde kwartaal volgden nog meer opdrachten voor de grote projecten DolWin1 en HelWin1, met een vermogen van ongeveer 1.400 MW. Ondertussen zijn we bezig met het vijfde grote project. Met de projecten zijn grote investeringen gemoeid.



Juli

Extreme wind oorzaak omvallen masten

Tijdens noodweer zijn in het oosten van Nederland vijf hoogspanningsmasten omvergeblazen. In Nederland is dat voor zover bekend nog niet eerder gebeurd. Er stond ter plekke een extreme valwind met snelheden tot 200 kilometer per uur. De maximale windbelasting van de 40 meter hoge masten is 180 kilometer per uur. Extern onderzoek heeft aangetoond dat de bouwkundige staat van de masten in orde was. De weersituatie tijdens de storm is 'zeer incidenteel' geweest. Eind 2010 waren de masten weer in bedrijf.



Aanleg laatste deel BritNed

Het laatste deel (22 km) van de in totaal 260 kilometer lange zeekabel van BritNed is in de Noordzee gelegd. BritNed is een nieuwe HVDC-elektriciteitsverbinding van 1.000 MW tussen Groot-Brittannië en Nederland. De BritNed-kabel is in april 2011 in bedrijf genomen. De capaciteit op de interconnector wordt via twee typen veilingen – expliciet en impliciet – verkocht. APX-ENDEX verzorgt als beurs de impliciete veiling.

Augustus

COBRA

TenneT en haar Deense collega Energinet.dk ontwikkelen COBRA, een onderzeese HVDC-elektriciteitsverbinding tussen Denemarken en Nederland. De kabel is bedoeld om windenergie in de Deense en Nederlandse elektriciteitsvoorziening beter af te voeren en de leveringszekerheid te verbeteren. De beoogde verbinding met een capaciteit van circa 700 MW zal ongeveer 275 kilometer lang zijn en aanlanden in Eemshaven (Nederland) en in Endrup (Denemarken).

September

Megatransport groot succes

Meer dan 10.000 mensen hebben gekeken naar een bijzonder transformatortransport naar hoogspanningsstation Wateringen. Er waren meer dan 200 personen betrokken bij het transport, dat via een website live te volgen was. Ook werden tweets, foto's en video's verzameld.



Freileitungs Monitoring

TenneT introduceerde het Duitse *Freileitungs Monitoring* systeem in Nederland op de HUSUM Windenergie beurs 2010. Dit systeem maakt het, al naar gelang de omgevingstemperatuur en windsnelheden bij de hoogspanningslijnen, mogelijk de lijnen op piekmomenten tot 50 procent extra te belasten. Hierdoor wordt de transportcapaciteit van de bestaande netinfrastructuur optimaal gebruikt.

Oktober

Omslagkosten voor Duitse Wet op duurzame energiebronnen blijven stijgen

Midden oktober werd met de andere drie Duitse netbeheerders de prognose opgemaakt voor de in 2011 te verwachten invoeding van door energiecentrales opgewekte energie conform de Duitse Wet op duurzame energiebronnen (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*, EEG). Ook werd een prognose gemaakt van de daaruit voortvloeiende kosten voor 2011. In opdracht van de Duitse overheid werd op basis van de prognoses van onafhankelijke deskundigen een EEG-invoedingsvergoeding van EUR 16,7 miljard vastgesteld voor 2011. De Duitse netbeheerders zijn verplicht deze EEG-elektriciteit op te nemen en direct op de beurs aan te bieden. De verwachte tegenwaarde van de ingevoede EEG-elektriciteit ligt rond de EUR 4,7 miljard. Het verschil tussen de voorspelde vergoedingskosten en de verkoopopbrengst is een wezenlijk onderdeel van de EEG-omslagkosten. De kosten worden afgewenteld op de eindconsument. Door de stijgende invoeding van duurzame energie steeg de opslag voor duurzame energie van 2,047 ct/KWh in 2010 naar 3,530 ct/KWh in 2011.

Groeistrategie NOVEC heeft succes

Open Tower Company B.V. (OTC), waarin NOVEC een belang heeft van 25%, heeft overeenstemming met KPN bereikt over de aanschaf van 500 'GSM-only' masten in Nederland via een 'sale-and-leaseback'. NOVEC beheert momenteel ruim 850 constructie-masten in opdracht van OTC. De acquisitie van de 500 GSM-masten verstevigt NOVEC's positie als de grootste onafhankelijke aanbieder in Nederland van mastruimte voor de plaatsing van antennes voor ethercommunicatie.

November

Dodelijk ongeval

Op 17 november overleed een Duitse collega door een noodlottig ongeval. Dit gebeurde tijdens onderhoudswerkzaamheden aan een 380 kV-verbinding tussen Bergrheinfeld en Grafenrheinfeld, in de buurt van Bamberg.

Netstudie Duitsland

In november werd deel twee van de netstudie (*dena2*) uitgebracht door de Duitse Energie Agentur GmbH, de Duitse KEMA. De studie benadrukte wederom de noodzaak van netwerkuitbreiding en het feit dat de scope verder gaat dan de maatregelen die reeds zijn genomen om duurzame energie stevig te verankeren in het net. TenneT is van mening dat innovatieve oplossingen, zoals een gelijkstroomverbinding die grote hoeveelheden windenergie van noord- naar zuid-Duitsland transporteert, belangrijke onderdelen van het toekomstige netwerk zullen zijn.

Marktkoppeling kent succesvolle start

Het koppelen van de elektriciteitsmarkten van de Benelux, Duitsland, Frankrijk, en de Scandinavische landen (Noorwegen, Finland, Zweden, Denemarken) kent een succesvolle start. Gekoppelde markten maken het mogelijk om elektriciteit effectiever over de netten in de verschillende Europese landen te transporteren. Het systeem van marktkoppeling wordt geïmplementeerd in samenwerking met de energiebeurzen en in opdracht van de TSO's. De koppeling betekent dat een grotere Europese elektriciteitsmarkt ontstaat die consumenten verzekert van een betrouwbare elektriciteitsvoorziening tegen concurrerende prijzen. De verwachting is dat de prijzen in Centraal West-Europa (CWE) meer dan 50 procent van de tijd gelijk zijn. De eerste resultaten zijn beter dan verwacht.

De marktkoppeling van de CWE-regio en de Nordic-regio is een belangrijke stap voor de totstandkoming van één Europese elektriciteitsmarkt. De NorNed-kabel is op 12 januari 2011 in de marktkoppeling opgenomen. Daarna zal er verdere integratie plaatsvinden door de koppeling met Groot-Brittannië via de BritNed-kabel. Vervolgens zal er ook meer integratie zijn in de handel van elektriciteit tussen beide landen door de 'intraday handel'.



Vogelflappen in actie

Door middel van een innovatieve toepassing tracht TenneT het aantal vogels dat tegen onze hoogspanningslijnen vliegt te verminderen. TenneT heeft hiervoor zogenoemde Bird Flight Diverters, ook wel vogelflappen genoemd, aangebracht in de bliksemdraden van de lijnen. Onderzoek wijst uit dat de draden door deze vogelflappen beter zichtbaar zijn, waardoor vogels hun vlieggedrag aanpassen. Er is in Nederland een reductie van bijna 70 procent aan vogelaanvaringen vastgesteld. Het type vogelflappen dat TenneT heeft aangebracht is in Duitsland ontwikkeld samen met vogelbeschermingorganisaties en universiteiten.

December

Verdere ontwikkeling offshore grid

De overheden uit tien landen rondom de Noordzee hebben op 3 december een Memorandum of Understanding getekend waarin zij afspreken de komende drie jaar gezamenlijk de coördinatie van de verdere ontwikkeling van een offshore grid in de Noordzee gaan aanpakken. Het 'North Seas Countries Offshore Grid Initiative' heeft als doel een bijdrage te leveren aan de ontsluiting van duurzame energie op de Noordzee en het bevorderen van marktintegratie, met behoud van de leveringszekerheid van elektriciteit. TenneT vervult een voortrekkersrol binnen de ENTSO-E werkgroep die de komende jaren de ontwikkeling van het hoogspanningsnet op zee en op land gaat onderzoeken.



Certificaat voor duurzame elektriciteit

CertiQ, dochteronderneming van TenneT, heeft de 7.500e productie-installatie voor hernieuwbare elektriciteit geregistreerd sinds de start op 1 juli 2001. CertiQ geeft certificaten uit die aantonen dat elektriciteit op duurzame wijze is opgewekt. In opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is inmiddels ongeveer 60 miljoen Megawattuur aan duurzame elektriciteit gecertificeerd. CertiQ neemt actief deel in de totstandkoming van een Europese Norm voor Garanties van Oorsprong, die wordt gefaciliteerd door CEN, het Europese Comité voor Normalisatie.

Eerste gezamenlijke aanbesteding bespaart miljoenen

In december werd de eerste gezamenlijke Nederlands-Duitse aanbesteding voor transformatoren afgerond. De inkoopsynergie – TenneT's mogelijkheid om in zowel Nederland als in Duitsland in te kopen – heeft miljoenen bespaard.

Financiële gang van zaken

(In miljoenen euro)		
	2010	2009
Netto-omzet	7.326,0	543,4
Bedrijfsresultaat	159,8	134,5
Resultaat na belasting toekomend aan aandeelhouders	76,2	72,1
Balanstotaal	7.054,4	3.570,0

Netto-omzet

De netto-omzet van TenneT is in 2010 gestegen naar EUR 7.326,0 miljoen (2009: EUR 543,4 miljoen). Deze stijging kan vrijwel geheel worden toegerekend aan de overname van transpower stromübertragungs gmbh (nu TenneT Duitsland) per 25 februari 2010.

Tussen maart en december 2010 behaalde TenneT Duitsland een omzet van EUR 6,8 miljard. Ruim EUR 6,0 miljard van dit totaal werd gerealiseerd in het kader van de Duitse wetgeving ter bevordering van het gebruik van duurzame energie (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*, EEG) en energie opgewekt door middel van warmtekrachtkoppeling (*Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz*, KWK-G). Het huidige reguleringskader schrijft voor dat de EEG- en KWK-G omzet geen effect op de winst moeten hebben.

De netto-omzet van TenneT TSO B.V. bleef in 2010 redelijk stabiel en bedroeg EUR 510,1 miljoen (2009: EUR 512,3 miljoen inclusief EUR 7,4 miljoen aan interne omzet die voornamelijk betrekking had op NOVEC). De omzet van APX-ENDEX B.V. steeg met EUR 3,8 miljoen naar EUR 30,1 miljoen. Het effect van de consolidatie van Belpex S.A. in de jaarrekening sinds de fusie in oktober 2010 is meegenomen in deze omzetstijging. De omzet van NOVEC is toegenomen tot EUR 12,6 miljoen (2009: EUR 12,2 miljoen).

Bedrijfsresultaat

Het geconsolideerde bedrijfsresultaat van TenneT is in 2010 met 19% gestegen naar EUR 159,8 miljoen (2009: EUR 134,5 miljoen). Dit resultaat is in aanzienlijke mate beïnvloed door het meerekenen van de resultaten van TenneT Duitsland in de periode van maart tot en met december 2010, en door de bijzondere waardevermindering met betrekking tot het extra-hoogspanningsnet van TenneT TSO B.V.

TenneT Duitsland heeft tussen maart en december 2010 een bedrijfsresultaat van EUR 203,6 miljoen gerealiseerd. Dit resultaat is positief beïnvloed door twee belangrijke effecten. Ten eerste waren de kosten voor netverliezen, op- en afregeling van vermogen (redispatch) en regelvermogen EUR 27,4 miljoen lager dan verwacht. Er werd minder energie van noord- naar zuid-Duitsland getransporteerd omdat twee noord-Duitse kernenergiecentrales later dan verwacht weer in bedrijf gingen. Bovendien was de gemiddelde invoeding van windenergie aanzienlijk lager dan in voorgaande jaren. Het tweede effect betreft een vrijval ter grootte van EUR 21,8 miljoen uit de KWK-G-voorziening. Een deel van deze voorziening was oorspronkelijk bedoeld ter dekking van de verwachte kosten van een rechtszaak die was aangespannen tegen een gemeentelijk energiebedrijf. Het Duitse Bundesgerichtshof heeft het beroep van dit energiebedrijf echter afgewezen ten gunste van TenneT TSO GmbH.

TenneT Nederland heeft in het verslagjaar een negatief bedrijfsresultaat van EUR 43,8 miljoen gerealiseerd (2009: positief bedrijfsresultaat van EUR 134,5 miljoen). Het bedrijfsresultaat werd negatief beïnvloed door een bijzondere waardevermindering van het extra-hoogspanningsnet ter grootte van EUR 134,4 miljoen, de eenmalige vrijval van de voorziening amoveren in 2009 met EUR 62,7 miljoen en een daling in de overige posten met EUR 7,9 miljoen.

Op 22 september 2010 publiceerde de Energiekamer het zogeheten Methodebesluit voor de vijfde reguleringsperiode. Op grond van dit besluit werden onder meer de vóór 2001 aangelegde hoogspanningscomponenten als gedeeltelijk (43%) inefficiënt aangemerkt. Dit besluit van de Energiekamer zal in de komende 15 jaar doorwerken in lagere transporttarieven. Rekening houdend met deze geleidelijke afbouw van de transporttarieven over de resterende levensduur van de activa (10 tot 15 jaar) is er een bijzondere waardevermindering toegepast, omdat deze componenten in het verleden niet als inefficiënt zijn aangemerkt en omdat er geen mogelijkheden waren voor een structurele verbetering van de efficiëntie van de componenten.

Naar aanleiding van het Methodebesluit heeft TenneT een beroepsprocedure bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) aangespannen. Het College deed uitspraak in juni 2010 en vernietigde het Methodebesluit voor de vierde reguleringsperiode vanwege het gebrek aan dekking voor indirecte bedrijfsuitgaven (OPEX) en het gebrek aan volledige dekking voor meerkosten in verband met de beheersoverdracht van de 110 kV- en 150 kV-netten aan TenneT. De definitieve herziene versie van het Methodebesluit voor de vierde reguleringsperiode wordt in de zomer van 2011 verwacht. TenneT kan momenteel de gevolgen hiervan niet inschatten en heeft daarom geen rekening gehouden met de uitspraak van het College in de cijfers voor 2010.

Resultaat na belasting

Het resultaat na belasting toekomend aan de aandeelhouder van TenneT in 2010 bedroeg EUR 76,2 miljoen (2009: EUR 72,1 miljoen). Het resultaat uit financiële baten en lasten leidde per saldo tot een rentelast van EUR 43,0 miljoen (2009: EUR 29,3 miljoen). De sterke toename van de rentelasten is met name veroorzaakt door de acquisitie van alle geplaatste en uitstaande aandelen van de Duitse hoogspanningsnetbeheerder transpower stromübertragungs gmbh en de hogere investeringsuitgaven als gevolg van netwerkuitbreiding. De vennootschapsbelasting kwam in 2010 uit op EUR 40,6 miljoen (2009: EUR 33,8 miljoen) en bedroeg daarmee 34,8% van het resultaat vóór belasting (2009: 32,1%). Deze relatief hoge effectieve belastingdruk is onder meer het gevolg van het in Nederland tegen een belastingtarief van 25% geboekte verlies en de in Duitsland geboekte winst, waarvoor een tarief van 29% geldt.

Kasstroomen			
	2010	2009	2008
Kasstroom uit operationele activiteiten	-139,3	98,0	-15,3

De kasstroom uit operationele activiteiten bedroeg EUR 139,3 miljoen negatief (2009: EUR 98,0 miljoen positief), voornamelijk vanwege mutaties in het werkkapitaal. De kasstroom uit investeringsactiviteiten bedroeg EUR 1.249,7 miljoen negatief (2009: EUR 1.052,2 miljoen negatief), voornamelijk als gevolg van de overname van transpower stromübertragungs gmbh, waarmee een bedrag van EUR 644,8 miljoen was gemoeid. De overige investeringen worden in de paragraaf 'Investeringsactiviteiten' hieronder toegelicht. De kasstroom uit financieringsactiviteiten bedroeg EUR 1.528,2 miljoen positief (2009: EUR 833,3 miljoen positief).

Balans			
	2010	2009	2008
Solvabiliteit	28,7%	30,1%	46,1%
Rentabiliteit gemiddeld eigen vermogen	7,6%	10,5%	8,0%
Rentedekking	2,4	3,9	5,5
FFO/gemiddelde schuld	20,8%	19,3%	23,5%

De solvabiliteit is afgenomen als gevolg van een aanzienlijke stijging van de uitstaande schuld. De rentabiliteit van het gemiddeld eigen vermogen is gedaald door een stijging van het gemiddeld eigen vermogen als gevolg van de uitgifte van hybride effecten die als eigen vermogen zijn aangemerkt. De rentedekking is afgenomen als gevolg van de gestegen financieringslasten en de opname van een bijzondere waardevermindering van EUR 134,4 miljoen. De verhouding tussen Funds From Operations (FFO) en de gemiddelde schuld is toegenomen als gevolg van een aanzienlijke stijging van de non-cash items die in het nettoresultaat zijn opgenomen. Deze posten houden voornamelijk verband met de opname van een bijzondere waardevermindering van EUR 134,4 miljoen. Dit heeft geleid tot een toename van de FFO die gedeeltelijk werd gecompenseerd door een stijging van de gemiddelde uitstaande schuld.

Ultimo 2010 bedroeg het balanstotaal van TenneT EUR 7,1 miljard (2009: EUR 3,6 miljard). Deze stijging kan vrijwel geheel worden toegerekend aan de overname van transpower stromübertragungs gmbh. De grote omvang van de posten debiteuren en crediteuren hield voornamelijk verband met de aankoop en verkoop van duurzame energie in Duitsland. Voor de desbetreffende vorderingen geldt geen significant kredietrisico; als een energieleverancier de EEG-toeslag niet betaalt, wordt het desbetreffende bedrag in de daaropvolgende toeslag opgenomen. In verband met de overname heeft TenneT EUR 0,5 miljard aan hybride leningen uitgegeven. De toename van de rentedragende schulden is voornamelijk het gevolg van de uitgifte van EUR 1,2 miljard aan niet-achtergestelde ('senior') obligaties, in combinatie met een lening van EUR 150

miljoen en de uitgifte van verhandelbare schuldpapieren ('commercial paper') ter waarde van EUR 628 miljoen.

Een aanzienlijk deel van het balanstotaal staat niet vrij ter beschikking van de Groep. Tot deze activa behoren zekerheidsstellingen die zijn uitgegeven door beurspartijen die handelen op door APX-ENDEX beheerde energiebeurzen, evenals gelden die TenneT heeft ontvangen in verband met verschillende activiteiten, waaronder:

- veiling van de capaciteit op grensoverschrijdende verbindingen;
- marktkoppeling;
- handhaving van de energiebalans.

Acquisities

De toelichting op de jaarrekening bevat een overzicht van de allocatie van de aankoop prijs die TenneT voor transpower stromübertragungs gmbh heeft betaald.

Investerings

In 2010 bedroeg de totale waarde van de materiële vaste activa van TenneT EUR 4.121 miljoen (2009: EUR 2.418 miljoen). Deze activa bestaan voornamelijk uit hoogspanningsinfrastructuur. De investeringen in 2010 betroffen voornamelijk projecten ter versterking van de nationale netinfrastructuur, projecten om windparken op zee op het landnet aan te sluiten, en de BritNed-kabelverbinding met Groot-Brittannië.

Financiering

TenneT streeft naar een vermogensstructuur die aansluit bij de (voornamelijk gereguleerde) bedrijfsactiviteiten van de onderneming en bij de levensduur van de activa. In

overeenstemming met het overheidsbeleid en de aannames van de toezichhouder wil TenneT op de lange termijn een kredietwaardigheidsscore van ten minste A3/A- behouden, teneinde voldoende toegang te behouden tot een breed scala aan financieringsmogelijkheden. Daarnaast streeft TenneT naar voldoende liquide middelen (bestaande uit kasmiddelen en krediet-faciliteiten) om te allen tijde aan de verwachte netto kasuitstroom in de komende 12 maanden te kunnen voldoen.

De Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet heeft in 2010 deelgenomen aan de acquisitie van transpower. De Stichting droeg EUR 375 miljoen bij en verwierf hiervoor 2.000 Klasse B-aandelen in TenneT TSO Duitsland B.V. De Staat der Nederlanden heeft garanties afgegeven ter waarde van EUR 300 miljoen. Daarnaast heeft TenneT hybride leningen ter waarde van EUR 500 miljoen uitgegeven. Zowel Standard&Poor's als Moody's kenden een 'equity credit' van 50% toe aan deze effecten. Aan de passivazijde heeft TenneT voor EUR 1,2 miljard aan obligaties uitgegeven. Deze hadden een looptijd van 5 tot 20 jaar. Om de kortetermijnfinanciering te spreiden en de rentelasten zoveel mogelijk te beperken heeft de onderneming een Europees programma voor verhandelbare schuldpapieren opgezet. In het kader van dit programma zijn schuldpapieren ter waarde van enkele honderden miljoenen euro uitgegeven op doorlopende basis, met een looptijd die over het algemeen varieert van 1 tot 3 maanden. Ten slotte heeft TenneT zijn bancaire kredietfaciliteit verlengd, verhoogd en opnieuw uitgezet. Deze faciliteit heeft een totale waarde van EUR 1,125 miljard en loopt af in juni 2015. Per 31 december 2010 waren er in het kader van deze faciliteit geen bedragen opgenomen.

Vooruitzichten

Ook in 2010 zijn er belangrijke stappen gezet op weg naar de totstandkoming van een geïntegreerde noordwest-Europese elektriciteitsmarkt. Op 9 november 2010 werden de spotmarkten van zowel de CWE-regio (Centraal West-Europa) als de Nordic-regio (Scandinavië) geïntegreerd op basis van het zogeheten Interim Tight Volume Coupling-systeem (ITVC). De resultaten van deze tussentijdse oplossing zijn beter dan verwacht en de marktprijzen groeien

steeds meer naar elkaar toe. TenneT is inmiddels begonnen met de voorbereidingen voor permanente oplossingen om de spotmarkten en intraday-markten van deze regio's te integreren met die van Groot-Brittannië. Deze aanpak wordt mogelijk uitgebreid naar andere Europese markten. Daarnaast zal de reeds ingezette integratie van Europese elektriciteitsbeurzen voortgezet worden op weg naar volledige marktintegratie.

TenneT Duitsland verwacht in 2012 herzieningen van de twee belangrijkste Duitse beleidsinstrumenten op energiegebied: de wet ter bevordering van duurzame energieopwekking (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*, EEG) en de wet ter bevordering van het gebruik van warmtekrachtkoppeling (*Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz*, KWK-G). TenneT Duitsland en de drie andere Duitse hoogspanningsnetbeheerders hebben een verklaring ingediend bij het Duitse Bondsministerie van Milieu waarin ze onder meer suggesties doen voor mogelijke verbeteringen van het EEG-proces. Het Bondsministerie doet tevens uitgebreid onderzoek naar de geboekte vooruitgang bij de bevordering van duurzame energie en energie uit warmtekrachtkoppeling sinds de eerder genoemde wetgeving van kracht is geworden. De resultaten van deze onderzoeken zullen een bepalende invloed uitoefenen op de hervorming van het Duitse reguleringskader in de komende jaren.

TenneT zal in de komende tien jaar een omvangrijk investeringsprogramma uitvoeren. De totale omvang van de investeringen wordt momenteel geschat op EUR 9 miljard tot EUR 11 miljard. Het programma omvat voornamelijk investeringen in nieuwe grootschalige productiecapaciteit op een aantal gunstig gelegen kustlocaties in Nederland en investeringen in Duitse windparken op zee. TenneT verwacht hierdoor dat de onderneming ook in de komende jaren een aanzienlijke financieringsbehoefte zal hebben. De lopende investeringen in offshore-projecten en in uitbreiding van de capaciteit voor elektriciteitstransport van noord- naar zuid-Duitsland zullen vanuit operationeel perspectief de belangrijkste uitdagingen blijven. In 2010 werd aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de Duitse offshore-projecten en TenneT verwacht dat deze ontwikkeling zich in 2011 en daarna zal voortzetten. Hoewel de offshore-

activiteiten momenteel de grootste uitdaging vormen voor TenneT Duitsland, bieden zij tevens de meeste mogelijkheden voor groei in de toekomst.

Een gunstig reguleringskader in Nederland en Duitsland is van groot belang om een adequaat rendement op toekomstige investeringen te behalen. TenneT is van mening dat het meest recente Nederlandse reguleringsbesluit, dat betrekking heeft op de periode van 2011 tot en met 2013, in dit opzicht helaas weinig ondersteuning biedt. Dit besluit gaat voornamelijk uit van de bestaande opzet van het elektriciteitsnet en biedt dan ook weinig prikkels voor de benodigde investeringen in uitbreiding en kwaliteitsverbetering van het net. TenneT is van mening dat een hoger gereguleerd rendement in Duitsland en Nederland nodig is om voldoende kapitaal aan te trekken voor de financiering van de verwachte grootschalige uitbreidingen van het hoogspanningsnet in beide landen.

De economische activiteiten van TenneT Duitsland worden grotendeels bepaald door het reguleringskader dat door de Duitse wetgever en de toezichthouder (*Bundesnetzagentur*, BNetzA) wordt vastgesteld. Het maximale omzetniveau voor de tweede reguleringsperiode (2014 tot en met 2018) wordt vastgesteld aan de hand van de jaarrekening van 2011. Deze zogeheten 'revenue cap' wordt verder uitsluitend gewijzigd om rekening te houden met de inflatie, met veranderingen in duurzaam niet-beïnvloedbare kosten conform artikel 11 van het Duitse besluit inzake stimuleringsregelingen (*Anreizregulierungsverordnung*, ARegV), met onvoorziene negatieve ontwikkelingen en met een algemene en specifieke productiviteitsfactor. De door BNetzA uitgevoerde analyse richt zich op de kosten van de twee gereguleerde onderdelen van TenneT Duitsland: TenneT TSO GmbH en TenneT Offshore GmbH. Deze onderdelen moeten deelnemen aan een landelijke efficiency-benchmark.

Vanwege de hierboven beschreven onzekerheden op reguleringsgebied kan de directie van TenneT geen inschatting geven van de omzet en winstgevendheid van de Groep in 2011 en daarna.



Organisatie

Activiteiten

TenneT Holding B.V. beheert momenteel (maart 2011) de volgende activiteiten:

Gereguleerde taken

Gereguleerde taken betreffen de wettelijke taken voor het beheer van het transportnet in Nederland en Duitsland en het handhaven van de noodzakelijke energiebalans in het Nederlandse c.q. Duitse elektriciteitsnet. De gereguleerde taken worden in Nederland uitgevoerd door TenneT TSO B.V. en haar dochtervennootschappen en in Duitsland door TenneT TSO GmbH en TenneT Offshore GmbH.

TenneT TSO B.V.

TenneT TSO B.V. beheert het landelijk transportnet in Nederland (de elektriciteitsnetten van 110 kV en hoger), alsmede de landsgrensoverschrijdende verbindingen. TenneT TSO B.V. zorgt tevens voor de handhaving van de energiebalans in het Nederlandse elektriciteitsnet.

Het eigendom van de elektriciteitsnetten van 110 kV en hoger is ondergebracht in een aantal verschillende dochtervennootschappen van TenneT TSO B.V. Dit heeft onder meer te maken met de in 2009 overgenomen hoogspanningsnetten van Liander N.V., Enexis B.V. en Delta N.V.

- B.V. Transportnet Zuid-Holland (handelend onder de naam TenneT Zuid-Holland)
Eigenaar van het 150 kV-net en een deel van het 380 kV-net in Zuid-Holland
- HS Netten Zeeland B.V.
Eigenaar van het voormalige 150 kV- en 380 kV-net van Delta N.V.
- Nadine Netwerk B.V.
Eigenaar van het voormalige hoogspanningsnet van af 110 kV van Liander N.V., met uitzondering van het 150 kV-net van Liander N.V. (het zogenaamde Randmeren net) dat onderworpen is aan zogeheten cross border lease contracten.
- Saranne B.V.
Juridische eigenaar van bijna alle delen van het 220 kV- en 380 kV-net waarvan de economische eigendom bij TenneT TSO B.V. berust.
- TenneT TSO E B.V. (voorheen Essent Netwerk Hoogspanningsnetten B.V.)
Eigenaar van het voormalige hoogspanningsnet van af 110 kV van Enexis B.V.

TenneT TSO GmbH en TenneT Offshore GmbH

Op 25 februari 2010 heeft de officiële overname van transpower stromübertragungs gmbh en diens dochtervennootschap transpower offshore gmbh door TenneT van E.ON plaatsgevonden.

TenneT TSO GmbH (voorheen transpower stromübertragungs gmbh) beheert ongeveer 40% van het transportnet in Duitsland en is verantwoordelijk voor het handhaven van de energiebalans in dit gebied. TenneT Offshore GmbH (voorheen transpower offshore gmbh) richt zich op de offshore verbindingen.

Acquisitiestructuur

In verband met de acquisitie van transpower is een speciale acquisitiestructuur opgezet. Deze bestaat uit de volgende vennootschappen (sinds oktober 2010 voeren de Duitse vennootschappen de naam TenneT):

- TenneT TSO Duitsland B.V., TenneT Orange B.V. en TenneT Blue B.V.
Dit zijn in feite holdingvennootschappen, directe dochtervennootschappen van TenneT Holding B.V.
- TenneT Duitsland Coöperatief U.A.
TenneT TSO Duitsland B.V., TenneT Holding B.V. en TenneT Blue B.V. zijn houder van de lidmaatschapsrechten van TenneT Duitsland Coöperatief U.A.
- TransTenneT B.V.
Holding vennootschap, waarvan de aandelen worden gehouden door TenneT Duitsland Coöperatief U.A.
- TenneT Verwaltungs GmbH
Deze besloten vennootschap naar Duits recht is de general partner c.q. bestuurder van TenneT GmbH & Co KG. De aandelen worden gehouden door TransTenneT B.V.
- TenneT GmbH & Co KG
Deze commanditaire vennootschap naar Duits recht heeft de aandelen overgenomen in TenneT TSO GmbH en TenneT Offshore GmbH. TenneT Verwaltungs GmbH houdt 1%. TransTenneT B.V. is de commandite van deze vennootschap.

CertiQ B.V.

Geeft certificaten uit voor duurzaam opgewekte elektriciteit. Deze 'garanties van oorsprong' zijn bedoeld voor vaststelling van duurzaam opgewekte elektriciteit en voor subsidieverstrekking door SenterNovem. De garanties worden elektronisch geregistreerd, uitgegeven en verhandeld.

TSO Auction B.V.

Richt zich op de veiling van de capaciteit op de vijf buitenlandverbindingen van het hoogspanningsnet (twee naar België en drie naar Duitsland). De activiteiten van TSO Auction zijn in 2009 overgedragen aan CASC.EU; TSO Auction B.V. zal naar verwachting in 2011 worden opgeheven.

Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet

Deze stichting is opgericht voor het beheer van doelgelden die TenneT TSO B.V., als beheerder van het landelijk hoogspanningsnet, ontvangt bij de uitvoering van wettelijke taken. Deze zogenaamde doelgelden betreffen de ontvangsten uit hoofde van de onbalansverrekening en veilingopbrengsten. De doelgelden van TenneT TSO B.V. zijn bestemd voor specifiek aan te merken doelen ten behoeve van de versterking van het hoogspanningsnet. De stichting heeft een belang van 10% in TenneT TSO Duitsland B.V.

Niet-gereguleerde taken

Naast de gereguleerde taken beheert TenneT Holding B.V. ook een deel van de telecomcommunicatie infrastructuur en heeft zij een aantal activiteiten met als doel het stimuleren en goed laten functioneren van de markt. Juist vanwege de onafhankelijke positie is het wenselijk dat TenneT Holding B.V. dit werk doet. TenneT hanteert hierbij duidelijke criteria voor het wel of niet uitvoeren van nieuwe activiteiten. Ze moeten in ieder geval bijdragen aan verbetering van de transparantie en efficiëntie van de Nederlandse energiemarkt, dan wel aan de milieukwaliteit van energie. De activiteiten ondersteunen de wettelijke taken en leveren daarvoor geen risico op. Ze mogen de kwaliteit en onafhankelijkheid van TenneT TSO B.V. niet aantasten.

APX-ENDEX Holding B.V.

APX-ENDEX Holding B.V. (voorheen APX B.V.) waarvan het hoofdkantoor is gevestigd te Amsterdam, is een groep van internationale beurzen voor elektriciteit en gas voor de korte en lange termijnhandel in de Benelux en het Verenigd Koninkrijk. De Belgische gastransportmaatschappij Fluxys Europe B.V. houdt 3% van de aandelen, N.V. Nederlandse Gasunie 20,9%, de Belgische TSO Elia System Operator S.A.

20% en TenneT Holding B.V. 56,1%. Een van de kernactiviteiten van APX-ENDEX Holding B.V. in Nederland is de spotmarkt voor elektriciteit, waar via een veilingssysteem op een elektronisch handelsplatform anoniem kan worden gehandeld in spotcontracten voor levering op de volgende dag en intraday. De beurs draagt zorg voor de financiële afwikkeling van de contracten en publiceert onder andere een dagelijkse prijsindex.

- APX Commodities Ltd.
APX Commodities is de Britse beurs voor gas en elektriciteit en faciliteert tweederde van de totale daghandel in gas in het Verenigd Koninkrijk en staat onder toezicht van de FSA (Financial Services Authority).
- APX-ENDEX Power B.V. (tot 13 oktober 2010 APX Ltd.)
De vennootschap in Nederland waarin de spotcontracten in elektriciteit verhandeld worden.
- APX-ENDEX Clearing B.V. (tot 13 oktober 2010 APX Ltd.)
De vennootschap waarin de op de diverse APX-ENDEX beurzen verhandelde contracten financieel worden afgewikkeld.
- APX-ENDEX Gas B.V. (ontstaan op 13 oktober 2010 uit een fusie van APX Gas NL B.V. en APX Gas Zeebrugge B.V.)
APX-ENDEX Gas B.V. faciliteert zowel de intraday als de spothandel op de Title Transfer Facility (TTF), een virtueel platform in Nederland. De vennootschap voorziet tevens in een fysieke handelsplaats in gas in Zeebrugge. Zij functioneert als de centrale tegenpartij die het voor partijen mogelijk maakt om anoniem te handelen.
- APX-ENDEX Derivatives B.V. (voorheen ENDEX European Energy Derivatives Exchange N.V.)
APX-ENDEX Derivatives is de beurs voor termijncontracten op de elektriciteits- en gasmarkt in Nederland, België en het Verenigd Koninkrijk en staat onder toezicht van de AFM (Autoriteit Financiële Markten).
- Belpex S.A.
APX-ENDEX Holding B.V. houdt 100% van de aandelen in Belpex, de Belgische elektriciteitsbeurs.

NLink International B.V.

NLink International B.V. is opgericht voor het ontwikkelen en bouwen van internationale zeekabelverbindingen, waaronder een zeekabel naar Groot-Brittannië.

- BritNed Development Ltd.
BritNed Development is een joint venture (50/50%) van NLink International B.V. en National Grid International Ltd., gevestigd in Londen, voor de realisatie en exploitatie van een interconnector tussen Nederland en Groot-Brittannië.

NOVEC B.V.

NOVEC richt zich op de verhuur en het beheer van locaties van antennes voor de distributie van radio- en televisiesignalen via de ether en telecommunicatie.

- Open Tower Company B.V.
Een holding vennootschap waarvan de aandelen worden gehouden door NOVEC B.V. (25%) en CIF Holding Wireless B.V. (75%). Deze vennootschap houdt 100% van de aandelen Mobile Radio Networks Vehicle B.V., Air Towers (1) B.V. en Air Towers (2) B.V., alsmede 100% van de aandelen Colonne B.V. (activa vennootschap, houdster van masten ten behoeve van antenne-opstelpunten).

RELINED B.V.

Deze joint venture (50/50%) van TenneT Holding B.V. met ProRail B.V. exploiteert de glasvezelinfrastructuur van het hoogspanningsnet en de spoorwegen.

New Values B.V.

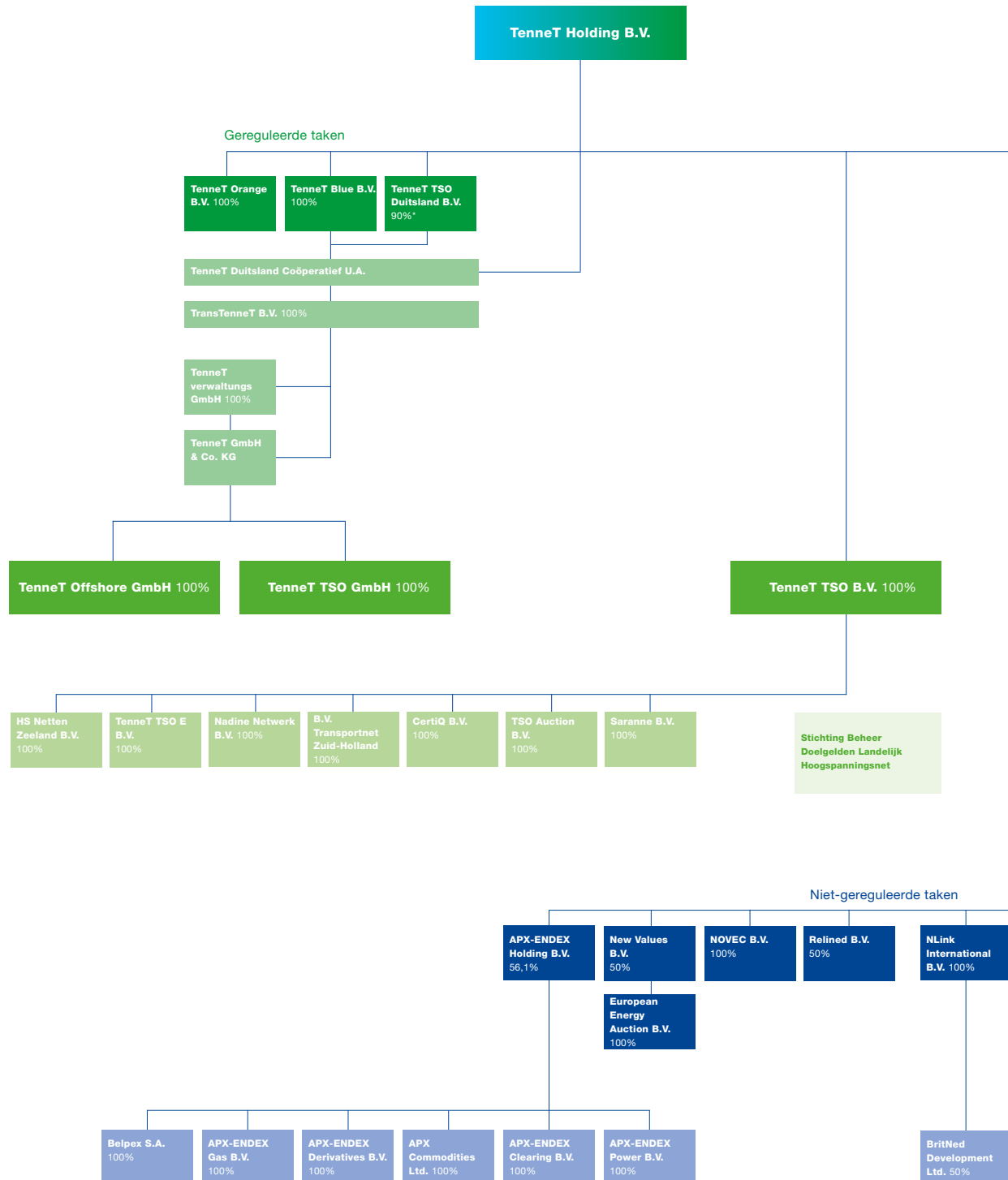
New Values is een joint venture (50/50%) van TenneT Holding B.V. en Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. (Rabobank).

New Values is een elektronische marktplaats die de handel in CO₂-emissierechten faciliteert, via een fulltrade elektronisch handelsplatform.

- European Energy Auction B.V. (handelend onder de naam Energiekeuze)
Energiekeuze is een online energieveilinghuis dat de handel in leveringscontracten voor de zakelijke markt in Nederland en België faciliteert.

Organogram TenneT-groep

(per januari 2011)



* 10% Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet



Innovatie en Corporate Social Responsibility

Innovatie

TenneT heeft de afgelopen jaren een innovatie impuls bewerkstelligd. Dit is een rechtstreeks gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen, zoals marktwerking in Europa en de ingezette verduurzaming van de energievoorziening. De maatschappij vraagt om duurzame ontwikkelingen en TenneT wil hierin voorop lopen. Om ideeën sneller tot wasdom te laten komen heeft TenneT innovatie een centrale plek gegeven in de organisatie.

Europese activiteiten

Het European Electricity Grid Initiative (EEGI) is een mede door TenneT opgericht consortium en bestaat uit zeven transportnetbeheerders (TSO's) en zeven distributienetbeheerders (DSO's). Het EEGI is een van de Europese industrieprojecten die wordt uitgevoerd in het kader van het plan voor strategische energietechnologieën van de Europese Commissie (Strategic Energy Technologies Plan, SET-PLAN). Het consortium heeft een voorstel ingediend voor een negen jaar durend Europees onderzoeks-, ontwikkelings- en demonstratieprogramma ter versnelling van de benodigde innovatie en de ontwikkeling van de Europese elektriciteitsnetten. Het programma legt de nadruk op systeeminnovatie in plaats van technologie-innovatie: nieuwe technologieën worden onder realistische omstandigheden geïntegreerd en de resultaten worden gevalideerd.

Freileitungs Monitoring

Enige jaren geleden werd in noord-Duitsland het speciale monitoringsysteem Freileitungs Monitoring ingevoerd ter optimalisatie van de belasting van bovengrondse hoogspanningslijnen. TenneT is nu de eerste netbeheerder die dit monitoringsysteem ook invoert voor bovengrondse extra-hoogspanningslijnen. De transportcapaciteit van bovengrondse lijnen wordt begrensd door de maximale temperatuur van de lijn (80 graden Celsius) en de minimale afstand tot de grond die uit veiligheidsoogpunt moet worden aangehouden. Bij monitoring van bovengrondse lijnen registreren weerstations de actuele omgevings-temperatuur en windkracht bij de betreffende hoogspanningslijn. Aan de hand van deze meteorologische gegevens wordt in het bedrijfsvoeringscentrum de dynamisch belastbaarheid van de hoogspanningslijn in realtime berekend. De berekende extra transportcapaciteit – die bij piektijden kan oplopen tot wel 50% – kan vervolgens worden benut. De inzetmogelijkheden van dit monitoringsysteem in Nederland worden onderzocht.

Congestie management

De komende jaren maakt de grote toename van nieuw opwekvermogen op specifieke vestigingsplaatsen zoals de Eemshaven en de Maasvlakte netuitbreidingen noodzakelijk. In Duitsland zullen netuitbreidingen vooral noodzakelijk zijn voor het transport van duurzame energie, meer in het bijzonder windenergie, zowel op land als op zee. Er is grote behoefte aan transport-capaciteit vanuit het noorden van Duitsland naar de consumenten in het zuiden. In Nederland zullen door de lange doorlooptijd van de planningsprocedure sommige vereiste netuitbreidingen niet altijd op tijd ter beschikking staan, waardoor er congesties (ook wel vergelijkbaar met files) op het hoogspanningsnet zullen ontstaan. TenneT ontwikkelt samen met de gezamenlijke netbeheerders in nauw overleg met het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de Energiekamer een systematiek om deze tijdelijke congesties in de toekomst effectief op te kunnen lossen, totdat de capaciteit van het net weer toereikend is.

Offshore HVDC-kabel

Offshore kabelverbindingen worden binnen TenneT al sinds een aantal jaar gerealiseerd, waaronder in HVDC-projecten als NorNed (onderzeese verbinding naar Noorwegen) en BritNed (onderzeese verbinding naar Groot-Brittannië). Het veranderen van stroomrichting – het zogenaamde ompolen – vormt echter een zware belasting voor een kabel. Door gebruik te maken van een nieuw type converter is het niet meer nodig om de verbinding om te polen om de stroomrichting om te draaien. Hierdoor is het mogelijk de speciale XLPE-kabel toe te passen in offshore kabelverbindingen. TenneT heeft in de afgelopen jaren een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van dit type innovatieve kabel voor offshore projecten zoals BorWin1 (Duitsland). Tevens wordt het gebruik ervan overwogen voor de COBRA kabel (mogelijke kabelverbinding met Denemarken). Wanneer in 2011 de koppeling tussen het offshore windmolenpark en BorWin1 gereed is, is TenneT de eerste TSO die gebruikt maakt van deze kabels in een maritieme omgeving door de converter te installeren op een offshore platform.

Ondergrondse bekabeling

Door een toenemende vraag naar transport van elektriciteit is het nodig om het hoogspanningsnet uit te breiden. TenneT gaat 20 kilometer van de nieuwe verbinding door de Randstad ondergronds aanleggen. Het ondergronds brengen van een 380 kV-verbinding met een hoog transportvermogen over een dergelijke lange afstand is wereldwijd slechts enkele malen eerder uitgevoerd door andere netbeheerders. Met deze aanleg is voor een optimale balans tussen innovatie en leveringszekerheid gekozen. Maar ook in Duitsland zijn stappen gezet. Daar werd in 2009 een nieuwe wet ingevoerd met betrekking tot de uitbreiding van het aantal verbindingen voor het integreren van duurzame energie. Sinds de invoering van de wet is het mogelijk het gebruik van ondergrondse kabels bij vier proefprojecten te testen op delen van afzonderlijke testtracés, afhankelijk van de afstand tussen de leiding en woonhuizen.

Uitbreiding offshore verbindingen

TenneT realiseert verbindingen om windparken op zee aan te kunnen sluiten op het elektriciteitsnet. Daarom werken we aan de ontwikkeling van innovatieve business cases voor offshore energieconcepten. Er zijn inmiddels twee van dergelijk grote projecten gebouwd, vijf zijn er toegewezen en momenteel worden er drie aanbesteed.

Wintrack

TenneT heeft een nieuwe innovatieve hoogspanningsmast genaamd Wintrack ontwikkeld, waarvan de eerste drie masten in april zijn geplaatst. Het ontwerp bestaat uit duo's van slanke palen (vandaar de term "bi-pole") waarbij de hoogspanningsdraden in bundels (geleiders) tussen de palen, boven elkaar worden vastgezet. Dit ontwerp zorgt voor een kleiner elektromagnetisch veld. Daarnaast zorgt het minimalistische ontwerp voor een onopvallende aanwezigheid in het landschap. TenneT wil deze nieuwe masten op grote schaal gaan toepassen in heel Nederland. De komende jaren wordt voor meer dan 450 kilometer aan nieuwe hoogspanningslijnen gerealiseerd in Nederland. Momenteel wordt onderzocht of de nieuwe Wintrack masten ook in Duitsland toegepast kunnen gaan worden.



Corporate Social Responsibility

De samenleving en de economie zijn sterk afhankelijk van een goede energielevering. Ook wij dragen verantwoordelijkheid voor mens, milieu en maatschappij. TenneT realiseert zich dat de bedrijfsvoering soms minder gewenste effecten met zich meebrengt voor mens en leefomgeving. Wij proberen dit echter zo veel mogelijk te beperken en waar mogelijk positieve bijdragen te leveren.

Bij het bouwen, dagelijks gebruik en bij onderhoud van onze masten, kabels, leidingen en stations houden we zoveel mogelijk rekening met het milieu. TenneT spant zich in om netverliezen te beperken en vergroent in Nederland de gemaakte verliezen met de aankoop van energie van duurzame oorsprong. We doen ook onderzoek naar duurzame alternatieven voor de landschappelijke inrichting rondom stations en de toepassing van kabels.

Bij het ontwikkelen en aanleggen van nieuwe verbindingen, houden we ook rekening met de wensen vanuit de samenleving. We nemen verschillende maatschappelijke effecten zoveel mogelijk mee in onze besluitvorming. Denk daarbij aan kwesties zoals elektromagnetische velden, horizonvervuiling en bedreiging van de biodiversiteit. Samen met diverse belanghebbenden, zoals omwonenden, maatschappelijke belangengroepen, lokale overheden en andere betrokkenen proberen we in die gevallen te werken aan oplossingen, zoals ondergrondse hoogspanningstracés, vogelflappen en 'groene' corridors.

Veilig werken aan hoogspanning vraagt betrokken en deskundige mensen. TenneT besteedt veel aandacht aan opleiding en training van haar medewerkers, die de mogelijkheden voor persoonlijke en carrièreontwikkeling bijzonder waarderen. Ook participeren wij in onderwijsprogramma's in het middelbaar en hoger technisch onderwijs om zo de toekomstige instroom van hoog opgeleide technici te verbeteren.

Onze activiteiten in Duitsland bieden nieuwe duurzame mogelijkheden, bijvoorbeeld op het gebied van offshore windenergie. Het vergroten van de zichtbaarheid van Corporate Social Responsibility (CSR) is een belangrijk speerpunt voor 2011.

TenneT heeft intensieve contacten opgebouwd met andere netbeheerders, onder meer onder voorzitterschap van Netbeheer Nederland, waarbij we ons richten op gezamenlijke CSR-belangen (bijvoorbeeld thema's en definities voor verslaglegging).

In 2010 heeft TenneT voor het eerst conform de richtlijnen van het GRI (Global Reporting Initiative) maatschappelijke verantwoording afgelegd door het uitbrengen van een CSR-verslag. De CSR-rapportage over 2010 zal alleen in een web-based omgeving worden opgemaakt en zal in de loop van 2011 te vinden zijn op onze website. Hierbij zullen opnieuw de GRI-richtlijnen worden aangehouden.

Bedrijfscode

TenneT heeft twee kernwaarden: kwaliteit en integriteit, die richting geven aan onze keuzes en activiteiten. Samen met de strategie van ons bedrijf bepaalt de bedrijfscode onze manier van werken. Het verklaart onze doelen en hoe wij die denken te bereiken.

Kwaliteit

Het doel van kwaliteitszorg is het bereiken van operational excellence, om op die manier al onze belanghebbenden met een leveringszekerheid van 24 uur per dag, 7 dagen per week, transport- en systeemdiensten van de hoogste kwaliteit te kunnen bieden. Wij doen dit op zo efficiënt mogelijke wijze en tegen gunstige tarieven.

Integriteit

We streven na in ons werk consistent en betrouwbaar te handelen, en helder te communiceren. We zijn onafhankelijk en garanderen alle partijen, zonder aanzien des persoons, toegang tot ons transportnet. Door het opnemen van duurzame energie in ons net te stimuleren, streven we ernaar om onze ecologische voetafdruk te minimaliseren.

Het toezicht op de naleving van de bedrijfscode en het werknemersreglement is zowel in Nederland als in Duitsland belegd bij de compliance officer. De compliance officer fungeert als aanspreekpunt voor de onderneming en heeft een adviserende en toezichhoudende functie. Voorts rapporteert de compliance officer aan de raad van bestuur en draagt zorg voor het jaarlijkse nalevingverslag aan de Energiekamer. Een ander middel om de integriteit binnen de onderneming te bewaken vormt de klokkenluiderregeling. In Nederland is daar iemand voor aangewezen; in Duitsland is de compliance officer ook het aanspreekpunt voor dit soort vragen. De klokkenluiderregeling is gepubliceerd op de website.

Human Resources

Het jaar 2010 kenmerkt zich door de integratie van twee ondernemingen (TenneT Nederland en het voormalige transpower) in een nieuwe, internationale organisatie. Het nieuwe TenneT wil als één bedrijf met één richting en visie opereren.

Samenwerking tussen Nederland en Duitsland

TenneT's expatbeleid heeft ten doel de onderlinge uitwisseling van Duitse en Nederlandse medewerkers te vergemakkelijken. Het in 2010 ontwikkelde programma United Power zal de nieuwe gemeenschappelijke waarden uitdragen en implementeren onder het motto 'TenneT way of working'.

Arbeidsvoorwaarden

Voorafgaand aan de definitieve acquisitiedatum zijn de arbeidsvoorwaarden voor alle medewerkers van het voormalige transpower overeengekomen met de *Betriebsrat* (het Duitse equivalent van de Ondernemingsraad) en *Sprecherausschuss* (vertegenwoordiging senior management). Het uitgangspunt was hierbij om de bestaande arbeidsvoorwaarden zoveel als mogelijk één op één over te nemen, tenzij dit onmogelijk of onwenselijk was omdat het om E.ON-gerelateerde regelingen gaat of regelingen die niet passen bij een onafhankelijke netbeheerder. Het eindresultaat was uiteindelijk een passend pakket aan TenneT-arbeidsvoorwaarden dat past in de beloningsstructuur van TenneT. Dit stelde TenneT Duitsland in staat om concurrerend te blijven op de arbeidsmarkt.

Committed Power

TenneT vindt het belangrijk dat medewerkers zich fit en gezond voelen. Medewerkers worden gestimuleerd actief te bewegen. Dat gebeurt onder meer via het programma Committed Power. In 2010 stelden 660 medewerkers zichzelf uitdagende doelen voor Nordic walking, wielrennen dan wel hardlopen.

Medewerkersonderzoek

In september 2010 is het eerste gezamenlijke medewerkersonderzoek gehouden. Het responspercentage bedroeg 78 procent. De overall score op tevredenheid bedraagt 7,8. Vergeleken met de Nederlandse nationale tevredenheidsscore van 7,4 zijn de resultaten binnen TenneT positief te noemen.

De resultaten in Duitsland waren vooral erg goed, mede gezien het feit dat tevredenheidsscores na een overname vaak lager zijn. Medewerkers vinden dat de strategische concurrentiepositie van hun werkgever verbeterd is door de acquisitie.

Personeelsaantallen

Aan het eind van 2010 had de organisatie 1.879 werknemers in dienst (1.823 fte): 1.095 werknemers (1.058 fte) in Nederland en 784 werknemers (765 fte) in Duitsland. In 2010 ligt het verzuimpercentage op 3,1 in Nederland; dit is een tiende procent lager dan het jaar ervoor. Het ziekteverzuim is met 2,6 procent bij TenneT in Duitsland nog lager. Het ziekteverzuim wordt relatief laag gehouden door een gezonde en stimulerende werkomgeving, gecombineerd met een actief re-integratiebeleid.

Training en opleiding

TenneT biedt haar medewerkers verschillende training- en opleidingsprogramma's. Power Minor is een Nederlands opleidingstraject voor hogerejaars studenten elektrotechniek dat studenten in korte tijd wil laten kennismaken met alle facetten van de energievoorziening. Onder het Jong Talent Programma worden net afgestudeerde academici binnen de TenneT-specifieke kennisgebieden in twee jaar opgeleid tot volwaardige TenneT-professionals. Dit programma heeft eenzelfde focus als het in 2008 door TenneT Duitsland (toen transpower) gestarte, Duitse 'Trainee Programm'. Tot slot biedt een stage bij TenneT Duitsland een prima uitgangspositie voor jonge mensen die na school gaan werken.

Stageprogramma's binnen het 'Duales System' (*duale Ausbildung*) zijn specifiek voor Duitsland. Het is een combinatie van een beroepsopleiding en werken bij een bedrijf.

Ondernemingsraad

Per 1 maart 2010 is voor TenneT Nederland een nieuwe Ondernemingsraad (OR) geïnstalleerd voor een periode van drie jaar. De raad is van 11 naar 15 leden gegaan in verband met de groei van het aantal medewerkers van TenneT. De OR heeft samen met de Duitse Betriebsrat het integratieproces van beide ondernemingen nauwlettend gevolgd en daar waar nodig advies uitgebracht.



Veiligheid en crisismanagement

Binnen TenneT is het veiligheidsbewustzijn van medewerkers één van de speerpunten. Daarnaast werken wij aan verantwoord milieubeheer en leveren we waar mogelijk een positieve bijdrage aan de leefomgeving waarin TenneT werkzaam is.

Safety

Om de kans op ongevallen in de werkomgeving tot nul te reduceren, houdt TenneT het thema veiligheid voortdurend onder de aandacht van medewerkers en optimaliseren we onze procedures en maatregelen voortdurend.

(Bijna) Ongevallen

In 2010 zijn er 19 ongevallen met verzuim geweest. In november 2010 viel een dodelijk ongeval te betreuren in Duitsland. Indien een ongeval of bijna ongeval bij TenneT plaatsvindt wordt door een team van deskundigen onderzocht wat de toedracht, verantwoordelijkheden, verbetermogelijkheden, nodige correctieve en preventieve acties en leereffecten zijn.

In 2010 heeft TenneT Lost Time Injury Frequency (LTIF) en Total Recordable Case Frequency (TRCF) geïntroduceerd om onze SHE prestaties te meten. In Nederland bedroeg de LTIF 1,51 in 2010 (2009: 1,2). In Duitsland bedroeg de LTIF 9,6 in 2010 (2009: 3,2). De TRCF kwam in 2010 in Nederland uit op 2,64 en in Duitsland op 12,0. De Duitse cijfers zijn zwaar beïnvloed door het dodelijke ongeval.

Health

Gezondheid van medewerkers staat bij TenneT hoog op de agenda. Uit het in 2009 gehouden Preventief Medisch Onderzoek kwam een aantal actiepunten dat in 2010 verder is opgepakt, zoals het opstellen van nieuwe gezondheidsrichtlijnen. We zijn van plan om dezelfde richtlijnen toe te passen op zowel Nederland als Duitsland.

Asbest maatregelen

TenneT streeft naar preventief beleid om zo te voorkomen dat medewerkers nog worden blootgesteld aan asbest. Medewerkers kunnen een asbestdatabase raadplegen waarin informatie over asbest per station is opgeslagen.

Environment

Wij werken aan verantwoord milieubeheer. Dit betekent dat in de bedrijfsvoering integraal rekening wordt gehouden met het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van emissies naar lucht, water en bodem.

Security

Security heeft als doelstelling de organisatie en haar assets te beschermen tegen bewust ongewenst menselijk handelen.

De afgelopen jaren is zowel financieel als organisatorisch geïnvesteerd in de professionalisering van de securitymaatregelen op kantoorlocaties alsmede specifieke hoogspanningsstations. In 2010 zijn de maatregelen beproefd door testen in samenwerking met de Koninklijke Marechaussee in opdracht van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb).

Crisismanagement

De crisisorganisatie van TenneT in Nederland is dit jaar geactualiseerd; dit heeft geresulteerd in een nieuw crisismanagementorganisatie. De harmonisatie van crisismanagement tussen TenneT Duitsland en TenneT Nederland zal naar verwachting in 2011 zijn beslag krijgen.

In Nederland heeft het Bureau Veiligheidsberaad een landelijk convenant tussen TenneT, de regionale gas- en elektriciteitsnetbeheerders en de 25 veiligheids- en politieregio's opgesteld. Het convenant vormt een landelijke basis voor regionale afspraken over rampenbestrijding en crisisbeheersing. Ondertekening en implementatie in de veiligheidsregio's zal in de loop van 2011 moeten plaatsvinden.

Leden raad van bestuur



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Hoofdfunctie:
Nevenfuncties:

Ir. J.M. (Mel) Kroon MBA
voorzitter raad van bestuur

1957
Nederlandse
2002
Chief Executive Officer
• lid raad van commissarissen Havenbedrijf Rotterdam N.V.
• lid raad van commissarissen Diamond Tools Group B.V.
• lid raad van commissarissen HTM Personenvervoer N.V.



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Hoofdfunctie:
Nevenfunctie
qualitate qua:
Nevenfuncties:

Dipl.-Ing. M.J. (Martin) Fuchs
vice-voorzitter raad van bestuur

1953
Duitse
2010
Chief Officer Asset Management
voorzitter raad van bestuur TenneT TSO GmbH
• lid raad van commissarissen SAG Langen
• lid raad van commissarissen E.ON Hanse AG
• lid raad van commissarissen E.ON Bayern AG



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Hoofdfunctie:
Nevenfunctie
qualitate qua:
Nevenfuncties:

Ir. B.G.M. (Ben) Voorhorst MBA

lid raad van bestuur

1959
Nederlandse
2006
Chief Operating Officer

lid raad van bestuur TenneT TSO GmbH
• lid raad van bestuur van de vereniging
Netbeheer Nederland
• lid raad van commissarissen Energie Data
Services Nederland B.V. (EDSN)
• lid raad van bestuur van de vereniging
Nederlandse Energie Data Uitwisseling (Nedu)



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Hoofdfunctie:
Nevenfuncties:

Drs. E.T.A. (Eelco) de Boer

lid raad van bestuur ad interim *)

1953
Nederlandse
2010
Chief Financial Officer ad interim
• lid raad van toezicht Universiteit Twente
• business partner Larive Venturing BV
• non-executive director AquaSwiss AG
• lid adviesraad Fortis Healthcare

*) In verband met ziekte is Willem Keus in juni 2010 tijdelijk teruggetreden als Chief Financial Officer. Op 28 maart 2011 is hij overleden. Zijn taken worden vooralsnog waargenomen door Eelco de Boer.



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Hoofdfunctie:
Nevenfunctie
qualitate qua:
Nevenfuncties:

Mr. A.A. (Lex) Hartman

lid raad van bestuur (titulair directeur)

1956
Nederlandse
2008
directeur Corporate Development

lid raad van bestuur TenneT TSO GmbH

- voorzitter raad van bestuur BritNed Development Ltd.
- directeur NLink International B.V.
- voorzitter stuurgroep NorNed



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Hoofdfunctie:
Nevenfunctie
qualitate qua:
Nevenfuncties:

Dr. Chr. (Christof) Schulte

lid raad van bestuur (titulair directeur)

1960
Duitse
2010
Chief Offshore Officer

lid raad van bestuur TenneT TSO GmbH

- lid raad van commissarissen E.ON Westfalen Weser AG
- lid raad van commissarissen Aretz GmbH & Co. KG

07

Corporate Governance

TenneT kiest ervoor de Corporate Governance Code na te leven op de punten waar toepassing mogelijk is, ondanks het feit dat zij daartoe niet verplicht is. De principes en 'best practice-bepalingen' uit de code vormen naar de mening van TenneT een leidraad voor het handelen van de onderneming en de dochters waarover zeggenschap bestaat.

Raad van bestuur

De raad van bestuur van TenneT Holding B.V. bestaat uit vier statutaire (i.e. zoals opgenomen in de statuten) en twee titulaire directeurs. Binnen de vennootschap geldt een vierogenprincipe, de leden van de raad van bestuur zijn gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd met een beperkte individuele procuratie.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het algemene beleid en de strategie van TenneT Holding B.V. Dit betreft het beleid en de strategie van zowel de geregleerde als de niet-geregleerde activiteiten. Ten aanzien van de niet-geregleerde vennootschappen beoordeelt TenneT Holding B.V. in hoeverre deze passen binnen en bijdragen aan het beleid en de strategie van TenneT.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het algemene beleid en de strategie van TenneT en oefent zijn taken uit in het belang van de onderneming en weegt daarbij alle relevante belangen mee. De raad van commissarissen betreft daarbij ook de voor TenneT relevante maatschappelijke aspecten van

ondernemen. De raad van commissarissen fungeert op het niveau van TenneT Holding B.V. Op TenneT is het structuurregime van toepassing. De raad van commissarissen heeft een profielschets van zijn samenstelling opgesteld, waarbij rekening is gehouden met de aard van de onderneming en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de leden. De raad van commissarissen zal in zijn samenstelling streven naar een gemengde samenstelling. De raad van commissarissen bestaat uit minimaal drie leden. Op dit moment heeft de raad van commissarissen vijf leden. De afzonderlijke leden kunnen maximaal drie perioden van vier jaar zitting nemen in de raad van commissarissen. Daartoe is een rooster van aftreden opgesteld. Vanuit zijn midden heeft de raad van commissarissen een audit commissie, een remuneratie- en benoemingscommissie en een strategische investeringen commissie ingesteld. De audit commissie heeft als taak toe te zien op de financiële verslaggeving, inclusief kwartaalberichten en jaarverslagen, financieel verslagleggingbeleid, de interne beheersingssystemen, de onafhankelijke externe controle van de jaarrekening en de evaluatie van de externe accountant. De remuneratie- en

benoemingscommissie heeft als taak een voorstel te doen betreffende het te voeren bezoldigingsbeleid, de individuele bezoldiging van de bestuurders en het opstellen van een remuneratierapport. Tevens stelt de commissie criteria op voor de benoeming van bestuurders en begeleidt de benoemingsprocedure voor nieuwe bestuurders. De strategische investeringen commissie bereidt de besluitvorming voor van de raad van commissarissen voor wat betreft investeringsvoorstellen van de raad van bestuur; de commissie toetst of deze voorstellen binnen de doelstellingen van de onderneming passen op economisch, financieel en technisch vlak. Er is voor de raad van commissarissen, de audit commissie, de remuneratie- en benoemingscommissie en de strategische investeringen commissie een reglement opgesteld. Alle informatie met betrekking tot de raad van commissarissen en de afzonderlijke leden is te raadplegen op de TenneT-website, www.tennet.eu.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De aandelen in het kapitaal van TenneT worden gehouden door de Nederlandse Staat, daarbij vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën. Op grond van de Elektriciteitswet 1998 mogen de aandelen uitsluitend door de Nederlandse Staat gehouden worden.

Afwijkingen van de Corporate Governance Code

Hierna wordt toegelicht waarom en in hoeverre wordt afgeweken van de principes en best practices bepalingen uit de Corporate Governance Code.

Bestuur

II.2.4. t/m II.2.7. Gelet op het feit dat de Nederlandse Staat alle aandelen in TenneT houdt, kent TenneT geen bezoldiging in de vorm van aandelenopties.
II.2.12. Het remuneratierapport van de raad van commissarissen wordt besproken met de algemene vergadering van aandeelhouders. Relevante zaken worden in het jaarverslag vermeld.

Raad van commissarissen

III.2.2. Een drietal afhankelijkheidscriteria is niet overgenomen. Twee daarvan zien op commissarissen die een aandelenbelang in TenneT houden, hetgeen niet van toepassing is. De derde ziet op de commissaris die tijdelijk in het bestuur heeft voorzien bij belet of ontstentenis. Dit is niet per definitie het geval (zie III.6.7.).

III.5. De Code geeft aan dat indien de raad van commissarissen meer dan vier leden omvat, de raad uit zijn midden een audit commissie, een remuneratie en een selectie- en benoemingscommissie instelt. De taken van deze twee laatste kerncommissies zijn bij de raad van commissarissen van TenneT samengevoegd in de remuneratie- en benoemingscommissie. Daarnaast heeft de raad van commissarissen vanuit zijn midden een audit commissie en een strategische investeringen commissie ingesteld.

III.6.6. TenneT heeft geen gedelegeerd commissaris.

III.6.7. Een commissaris die in geval van belet of ontstentenis in het bestuur plaatsneemt, treedt in beginsel slechts tijdelijk uit de raad. Na afloop van de bestuursperiode beslissen de raad van commissarissen en algemene vergadering of de commissaris kan terugkeren in de raad. Daarbij kan de duur van de bestuursperiode een rol spelen.

III.7.1. en III.7.2. Deze bepalingen zien op aandelenbezit van de commissaris. Dit is niet van toepassing binnen TenneT.

III.8.1. t/m III.8.4. Deze bepalingen hebben betrekking op een one tier bestuur. TenneT valt onder het structuurregime. Deze bepalingen zijn niet van toepassing.

Algemene vergadering van aandeelhouders

Een groot aantal van de best practice bepalingen met betrekking tot de algemene vergadering van aandeelhouders is niet toepasbaar voor TenneT.

Het betreft de volgende bepalingen:

IV.1.1. Niet-structuurvennootschap

IV.1.2. Stemrecht op financieringspreferente aandelen

IV.1.3. Openbaarmaking van een bod

IV.1.7. Registratiedatum stemrecht

IV.2.1. t/m IV.2.8. Certificaten van aandelen

IV.3.1. t/m IV.3.4. Omgang met analisten, financiële pers en institutionele beleggers

IV.3.7. Aandeelhouderscirculaire

IV.3.11. Beschermingsconstructies

IV.3.12. Stemvolmachten en steminstructies

IV.3.13. Beleid inzake bilateraal contact met aandeelhouders

IV.4.1. t/m IV.4.3. Verantwoordelijkheid institutionele beleggers.



08

Risicofactoren en risicomangement

Intern risicobeheersings- en controlframework

Risicomangement

TenneT heeft een onafhankelijke afdeling Risk Management, welke rapporteert aan de Chief Financial Officer. De afdeling Risk Management bewaakt de risico's van dag to dag, ziet toe op de naleving van beleidsregels en begeleidt de organisatiebrede verslaglegging over belangrijkste bedrijfsrisico's. Samen met andere gespecialiseerde stakeholders op het gebied van risico's biedt de afdeling Risk Management ondersteuning aan de bedrijfsonderdelen bij het identificeren, monitoren, bewaken en rapporteren van risico's.

Het interne controle- en risicobeheersingssysteem binnen TenneT is gebaseerd op het COSO II model (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission).

Aan het door TenneT ontwikkelde interne controle- en risicomangementsysteem liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- Risicomangement is onafhankelijk gepositioneerd binnen TenneT;
- TenneT kiest voor een integrale aanpak van risicomangement;
- Het systeem is gericht op het managen van de risico's die een effect hebben op het realiseren van de ondernemingsdoelstellingen.

Een essentieel element van de risicobenadering binnen TenneT is dat de managers in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor het signaleren en beheersen van alle risico's op hun activiteitenterrein. Het functioneren van het interne risicobeheersing- en control framework wordt regelmatig door de raad van bestuur en de raad van commissarissen besproken.

Binnen TenneT wordt onderscheid gemaakt in de volgende 4 risico categorieën:

- Strategische risico's;
- Compliance/regulatorische risico's;
- Operationele risico's;
- Financiële risico's.

Strategische risico's

Strategische risico's vloeien voort uit de activiteiten die TenneT onderneemt. Een risico wordt als 'strategisch' aangemerkt indien ze een bedreiging vormt voor de realisatie van de strategische ondernemingsdoelstellingen.

TenneT onderkent momenteel de volgende strategische risico's:

1. Transportcapaciteit: TenneT zou niet in staat kunnen zijn om (tijdig) de gewenste hoeveelheid transportcapaciteit, zowel onshore als offshore, te kunnen leveren;

2. Beschikbaarheid van eigen vermogen: zonder aanvullend eigen vermogen zullen toekomstige investeringen in netwerken onshore en offshore beperkt worden;
3. Werking van het net: een toename van het aantal storingen/onderbrekingen zou kunnen leiden in forse, mogelijk ongedekte financiële schadeclaims;
4. Projectmanagement: complexe en gediversifieerde (infrastructurele) projecten kunnen moeilijk te beheersen zijn;
5. IT infrastructuur: uitval van systemen als gevolg van complexe IT infrastructuur.

Compliance/regulatorische risico's

Gezien de verschillende karakters van de regulatorische regimes in Nederland en Duitsland worden de specifieke reguleringsrisico's apart genoemd.

Regulatorische risico's TenneT TSO B.V.

De Energiekamer van de NMa bepaalt de toegestane omzet voor de te verrichten transport- en systeemdiensten. In de methodebesluiten voor de nieuwe reguleringsperiode (2011-2013) staat de methode voor vaststelling van de hoogte van de toegestane omzet. Het uitgangspunt in de regulering is dat TenneT slechts dekking in haar tariefinkomsten krijgt voor efficiënte kosten. Het niveau van efficiënte kosten baseert de Energiekamer op de werkelijke kosten van TenneT in een bepaald jaar, op de mate van de huidige efficiency van TenneT en de mogelijke productiviteitsverbeteringen voor de komende periode.

De huidige efficiency en de mogelijke productiviteitsverbetering (frontier shift) leidt de Energiekamer af van een internationaal benchmark onderzoek. Dit internationale benchmark onderzoek is, naar de stellige overtuiging van TenneT, onvoldoende robuust om TenneT's huidige efficiënte kostenniveau op te baseren. Daarnaast worden de efficiencydoelstellingen van toepassing verklaard op de totale kosten bestaande uit operationele kosten en kapitaalkosten (afschrijvingen en vermogenskosten). Bij toepassing op de kapitaalkosten bestaat het specifieke risico dat onvoldoende rekening wordt gehouden met het kapitaalintensieve karakter van netwerkbedrijven en de daaraan verbonden lange levensduur van assets en het niet constant in de tijd verlopende investeringspatroon. Het vervolgens wel jaarlijks moeten realiseren van

efficiëntieverbeteringen op in het verleden geïnvesteerde stations, kabel- en lijnverbindingen is geen realistisch en toekomstvast uitgangspunt voor een adequaat en rechtvaardig reguleringssysteem.

Het huidige reguleringssysteem leidt er dan ook toe dat TenneT nagenoeg geen reële kans maakt op het realiseren van het gereguleerd rendement op haar activa. TenneT is dan ook een beroepsprocedure gestart bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) om de methodebesluiten voor de transport- en systeemdiensten aan te vechten.

Voor de reguleringsperiode 2011-2013 heeft de Energiekamer regelgeving geïntroduceerd waarmee een prikkel wordt gegeven als het gaat om de kosten van aankoop van leveringsdiensten (netverliezen, congestiemanagement, energiereserve en black start diensten). De financiële risico's van TenneT TSO Nederland voor de aankoop van leveringsdiensten zijn gemaximeerd op 5% van het betreffende budget.

Daarnaast probeert TenneT de reguleringsrisico's zoveel mogelijk te mitigeren door niet alleen de Energiekamer, maar ook het ministerie van Financiën en het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van informatie te voorzien over de gevolgen van de gekozen reguleringsmethodiek.

Regulatorische risico's TenneT TSO GmbH

TenneT TSO GmbH is wettelijk verplicht om windparken op zee binnen een bepaalde termijn op het net aan te sluiten. Exploitanten van windparken kunnen juridische claims indienen als TenneT niet aan deze verplichting voldoet (tenzij dit het gevolg is van factoren die buiten de invloedssfeer van TenneT TSO GmbH liggen). TenneT is echter van mening dat de onderneming de juiste projectbeheersingsmaatregelen heeft ingevoerd om dit risico afdoende te beperken.

Alle offshore-aansluitingen bestaan uit enkelvoudige (en dus niet-redundante) kabels. Hierdoor bestaat er een groter risico dat de transportcapaciteit van deze verbindingen niet beschikbaar is, wat op zijn beurt kan leiden tot claims van exploitanten van windparken. TenneT is echter van mening dat de huidige Duitse wetgeving voldoende bescherming biedt tegen zulke claims.

Na de herziening van de ARegV moet de Duitse toezichthouder (BNetzA) niet alleen de kapitaaluitgaven van een investeringsbudget goedkeuren, maar ook een totaalpercentage ('lump rate') voor de bedrijfsuitgaven dat gebaseerd is op de historische inkoopkosten van de investeringen. De herziene ARegV voorziet in een 'lump rate' van 0,8% die door de toezichthouder kan worden aangepast. Vóór de herziening kon TenneT Offshore GmbH de volledige bedrijfskosten verticaal en horizontaal afwentelen. Het vaste percentage van 0,8% zoals vastgelegd in de ARegV biedt nu echter onvoldoende dekking voor de investeringen in offshore-projecten. BNetzA heeft aangekondigd dat zij dit vaste percentage zal aanpassen.

In december 2010 berichtte BNetzA aan TenneT TSO GmbH dat bepaalde verzoeken in 2009 in verband met onvoorziene negatieve ontwikkelingen (bijvoorbeeld aanvragen voor een hoger maximaal omzetniveau in verband met kostenstijgingen) mogelijk onterecht zijn ingewilligd op grond van voorlopige aannames. Het gaat hierbij voornamelijk om uitgaven in verband met duurzame energie. Hoewel de procedure nog loopt, kan niet worden uitgesloten dat BNetzA de beslissing uit mei 2009 met betrekking tot het maximale omzetniveau zal terugdraaien voor deze gevallen uit 2009.

Operationele Risico's

Operationele risico's vloeien voort uit de dagelijkse bedrijfsvoering. Een risico wordt als 'operationeel' aangemerkt indien ze een bedreiging vormt voor de realisatie van operationele doelstellingen.

Elk kwartaal worden de operationele risico's van de afdelingen geïnventariseerd en geanalyseerd. Daarbij wordt met name gekeken naar de voortgang in de uitvoering van de genomen beheersmaatregelen en de effecten daarvan op de kans dat het risico zich voordoet dan wel op de gevolgen indien het risico zich voordoet. Over de status en voortgang van de operationele risico's wordt in de kwartaalrapportages van de afdelingen periodiek gerapporteerd. Specifiek vanuit de Duitse wet- en regelgeving wordt voor de German Business Control and Transparency Act (*Gesetz zur Kontrolle und Transparenz im Unternehmensbereich*, KonTraG) periodiek over de operationele risico's gerapporteerd.

De belangrijke risico's van TenneT met betrekking tot de transportdienst betreffen het niet leveren van de gewenste kwaliteit en het niet bieden van de afgesproken capaciteit. Om deze risico's te beheersen, stelt TenneT onder andere tweejaarlijks het Kwaliteits- en Capaciteitsplan op. Het Kwaliteits- en Capaciteitsplan wordt getoetst door de Energiekamer. Het opstellen en toetsen van het plan levert inzicht in de beheersing van deze risico's. Daarnaast is de Visie 2030 opgesteld met hierin een analyse van de lange termijnontwikkelingen van de Nederlandse elektriciteitsvoorziening en de consequenties daarvan voor TenneT. Binnen de operationele bedrijfsvoering worden risico's beheerst door prioritering van de risico's op basis van de TenneT-ricicomatrix en het opzetten van beheersmaatregelen. De medewerkers van het Landelijk Bedrijfsvoeringscentrum zijn opgeleid voor hun kritische werkzaamheden door certificering van de processen voor het uitvoeren van schakelhandelingen. Om hun vaardigheden op het gewenste niveau te houden worden zij periodiek in nationaal en internationaal verband getraind en getoetst. Ten aanzien van de systeemdienst kent TenneT het risico van verstoring in de systeembalans en daarmee het niet voldoen aan nationale en internationale afspraken, respectievelijk wet- en regelgeving. Om dit risico te beheersen zijn procedures en afspraken vastgelegd en is er een crisisorganisatie operationeel, die regelmatig getraind wordt op diverse scenario's.

Financiële risico's

Het beleid van het financieel risico management binnen TenneT is gericht op het adequaat beheersen van de geldstromen en het beschermen van het groepsvermogen tegen financiële risico's. De financiële risico's van TenneT worden separaat weergegeven in de toelichting bij de jaarrekening (paragraaf financieel risicomangement).

Interne controle en audits

Interne controle

Voor TenneT Nederland worden gedurende het jaar interne controles uitgevoerd. Hierbij ligt de nadruk op de controle op de toekenning/aanwezigheid van rollen in het financiële systeem en de controle op de toekenning/aanwezigheid van kritische (procuratie-) rollen.

Binnen TenneT Duitsland is een Intern Controle Systeem (ICS) ingericht dat zich focust op de interne controle van de financiële verslaggeving. Voor alle relevante financiële processen bestaat een control framework. De werking van het ICS wordt jaarlijks getoetst door een externe accountant.

Internal Auditing

Operationele audits zijn nauw verbonden aan risicomanagement en vormen een belangrijk instrument voor een adequate beheersing van risico's. De interne audits geven inzicht in de wijze waarop en de mate waarin de risico's zijn beheerst, die het realiseren van de doelstellingen van TenneT eventueel belemmeren. De audits hebben ten doel additionele zekerheid te verschaffen aan de opdrachtgever over effectiviteit van de interne beheersing van de organisatieprocessen.

Voor de planning van de audits hanteert de afdeling een 3-jaarscyclus. Daarnaast vinden eveneens audits op ad hoc basis plaats. Jaarlijks wordt op basis van de meest actuele operationele en strategische risicoanalyses, gefaciliteerd door de Corporate Risk Management, de 3-jaarsauditplanning geactualiseerd. Het jaarplan wordt goedgekeurd door de raad van bestuur.

In de planning wordt onderscheid gemaakt tussen kritische processen, audits naar aanleiding van de risicoanalyse, audits op intern verzoek en ad hoc audits. Ieder kritisch proces wordt tenminste één maal per jaar geaudit en gereviewed door de externe accountant met als doel aan de omgeving aan te tonen dat het betreffende proces beheerst wordt uitgevoerd.

Over de resultaten van de audits rapporteert de afdeling Audit aan de opdrachtgever en de raad van bestuur. Daarnaast wordt jaarlijks aan de raad van commissarissen gerapporteerd over de resultaten van de audits die in het desbetreffende jaar hebben plaatsgevonden en over de trends die Audit heeft geconstateerd. Over de status van de opvolging van de bevindingen uit audits wordt regelmatig gerapporteerd.



Van links naar rechts (staand): Lex Hartman,
Ben Voorhorst, Christof Schulte en Eelco de Boer.
Van links naar rechts (zittend): Martin Fuchs en Mel Kroon.

Werking intern risicobeheersings- en controlframework

De raad van bestuur is, naar beste weten en overtuiging, van mening dat het intern risico-beheersings- en controlframework van TenneT ten aanzien van de financiële verslaggevingrisico's in het verslagjaar naar behoren heeft gewerkt. Het geeft in principe voldoende mate van zekerheid. De directie is dan ook van mening dat de jaarrekening 2010 juist en volledig is opgesteld en geen omissies dan wel onjuistheden van materieel belang bevat.

Arnhem, 31 maart 2011

Ir. J.M. Kroon MBA *)
Dipl.-Ing. M.J. Fuchs *)
Ir. B.G.M. Voorhorst MBA *)
Drs. E.T.A. de Boer
Mr. A.A. Hartman
Dr. Chr. Schulte

*) Statutair directeur

09

Bericht van de raad van commissarissen

2010 stond voor TenneT in het teken van verschillende integratieprocessen, de sterke ontwikkeling van de internationale energiemarkt en nieuwe manieren van financiering van projecten. De raad van commissarissen heeft zich met deze thema's intensief beziggehouden, zowel in de rol van toezichthouder als klankbordgroep.

Met grote droefheid heeft de raad van commissarissen kennis genomen van het bericht dat Willem Keus op 28 maart 2011 na een periode van ziekte op 56-jarige leeftijd is overleden. De raad van commissarissen kijkt met grote waardering terug op de samenwerking met Willem Keus. Zijn inspirerende bijdrage aan de ontwikkelingen van TenneT zal node worden gemist.

Vorming van grotere onderneming

Na de acquisitie van het Duitse transpower staat 2010 in het teken van de integratie van deze onderneming. De Duitse tak krijgt na overleg met de raad van commissarissen en de aandeelhouder ook de naam TenneT, een naam die op dat moment internationaal al uitstraling heeft. Er wordt ook gekozen voor een brede internationale raad van bestuur, waarin zowel Duitse als Nederlandse directieleden zitten. Dit internationale karakter is van belang, vooral ook vanwege de

afwijkende regulatorische regimes in beide landen. De raad van commissarissen krijgt aan het eind van het jaar ook meer internationaal karakter. De heer Selman, die afscheid neemt van de Raad na afloop van zijn derde zittingstermijn, wordt vervangen door Ir. Reinier Zwitterloot. Met Zwitterloot (1949) krijgt de raad van commissarissen van TenneT een commissaris die ruime ervaring heeft in de internationale energiesector en zich daarbinnen specifiek op de Duitse sector heeft gericht.

Naast het integratieproces loopt parallel nog de integratie van de 110 en 150 kV-netten, die TenneT eerder in eigendom heeft gekregen. De raad van commissarissen ziet dat verschillende bedrijven nu zijn geïntegreerd en worden bestuurd door TenneT TSO. Ze hebben wel allemaal de eigenschap dat ze toegespitst zijn op hoogspanning en infrastructuur. Integratieprocessen zijn intensieve processen, en de raad van commissarissen ziet dat de processen goed en efficiënt zijn verlopen.

Internationale focus en vorming Europese markt

De Europese markt ontwikkelt zich in hoog tempo en TenneT kan met die ontwikkeling mee. De solide basis om verder te gaan ligt in de performance van de onderneming. Veiligheid en leveringszekerheid staan hoog in het vaandel en van hieruit kan verdere ontwikkeling plaatsvinden. Voor de primaire bedrijfsprocessen van vitale infrastructuur moet continu aandacht blijven. De integratie biedt daarvoor ook een kans. Best practices van de verschillende onderdelen worden met elkaar gedeeld. Goed voorbeeld hiervan is de ruime ervaring en expertise op het gebied van offshore ontwikkeling in Duitsland. Dit legt een stevig fundament voor eventuele ontwikkeling, ook in Nederland.

Financiering en bezoldiging

TenneT heeft in 2010 te maken gekregen met nieuwe manieren van financiering. Grote investeringen in zowel de Nederlandse als Duitse infrastructuur, zowel onshore als offshore zorgen ervoor dat TenneT flinke uitgaven moet doen in de komende jaren. Hiervoor is TenneT in 2010 de kapitaalmarkt opgegaan. Dit proces is zeer zorgvuldig voorbereid en de elektriciteits-transporteur heeft zich in korte tijd ontwikkeld tot een gerespecteerde speler op die markt, waarbij er voldoende vertrouwen is in de stabiliteit, investeringen en kredietwaardigheid van TenneT. Een ontwikkeling die zich de komende jaren verder zal doorzetten, zeker gezien de groeiende portfolio. Onder toezicht van de raad van commissarissen heeft TenneT eveneens voor de eerste keer een geconsolideerd halfjaarbericht uitgebracht.

Daarnaast is er veel aandacht in Nederland voor de Methodebesluiten, vastgesteld door de Energiekamer. Rendementen op investeringen en efficiency zijn vraagstukken waar TenneT als onderneming veel mee te maken krijgt, zowel in Nederland als in Duitsland. De raad van commissarissen kijkt mee hoe die ontwikkeling van de regulering verder verloopt, zodat ook op dat vlak een gezonde basis ligt voor noodzakelijke investeringen onder meer op weg naar een duurzame energiehuishouding.

Intensieve rol voor commissarissen

De raad van commissarissen is in toenemende mate betrokken bij de ontwikkeling van TenneT. Dit resulteerde in een toegenomen aantal vergaderingen, het oprichten van de strategische investeringen commissie en de intensievere contacten met de raad van bestuur. Zeker bij ontwikkelingen als overnames en integraties is er intensiever contact. Vooral de functie van klankbordgroep is afgelopen jaar sterker geworden. De intensivering van de rol van de raad van commissarissen is overigens ook een trendmatige ontwikkeling die bij veel ondernemingen in het algemeen wordt gezien.

De raad van commissarissen heeft kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekening, alsmede van de controleverklaring van de accountant PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. De raad kan zich met deze stukken verenigen en heeft de algemene vergadering van aandeelhouders geadviseerd de jaarrekening vast te stellen.

De raad van commissarissen adviseert de algemene vergadering van aandeelhouders decharge te verlenen aan de raad van bestuur voor het gevoerde beleid en aan de raad van commissarissen voor het uitgeoefende toezicht.

Activiteiten

In 2010 heeft de raad van commissarissen zes keer vergaderd. De raad heeft met de raad van bestuur onder meer overleg gevoerd over diverse strategische ontwikkelingen, de integratie van transpower, investeringen, de financiering van de onderneming en voortgang van projecten. Tijdens de vergaderingen is verder onder andere aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- resultaten over het boekjaar 2009, winstbestemming, alsmede tussentijdse resultaten over het boekjaar 2010;
- jaarplan 2011-2013;
- strategische risicoanalyse;
- financieringen, obligatie-uitgifte;
- regulatorische aangelegenheden;
- beloningsbeleid;
- functioneren van de leden van de raad van bestuur en raad van commissarissen.

Samenstelling

De samenstelling van de raad van commissarissen is in 2010 gewijzigd. Na 12 jaar commissariaat nam de heer Ir. R.E. Selman in september 2010 afscheid. TenneT is dankbaar voor zijn toewijding en grote bijdragen gedurende deze jaren. Op 24 november 2010 is de heer Ir. R.G.M. Zwitserloot benoemd als lid van de raad. Tijdens de selectie- en benoemingsprocedure is veel aandacht geschonken aan de samenstelling en complementariteit van de raad en de specifieke vertegenwoordiging in verschillende commissies. Dr. Ir. A.W. Veenman werd benoemd tot voorzitter en drs. J.F.T. Vugts tot vice-voorzitter van de raad van commissarissen. De vergaderingen van de raad van commissarissen en haar commissies werden vrijwel allemaal volledig bijgewoond.

Alle leden van de raad van commissarissen zijn onafhankelijk in de zin van de Elektriciteitswet 1998. Geen van hen heeft een directe of indirecte binding met (aandeelhouders van) rechtspersonen die de productie, aankoop of levering van elektriciteit of gas verrichten. Alle commissarissen zijn voorts onafhankelijk in de zin van best practice bepaling III.2.2. uit de Corporate Governance Code.

Rooster van aftreden

Dit rooster van aftreden is opgesteld op grond van het bepaalde in artikel 6.2 van het reglement van de raad van commissarissen.

Naam	Datum eerste benoeming	Einde van 1e 4-jaars termijn	Einde van 2de 4-jaars termijn	Einde van 3e 4-jaars termijn
C. Griffioen	15 juni 2000	15 juni 2004	15 juni 2008	15 juni 2012
J.F.T. Vugts	17 juli 2001	17 juli 2005	17 juli 2009	17 juli 2013
J.F. van Duyne	26 oktober 2001	26 oktober 2005	26 oktober 2009	26 oktober 2013
A.W. Veenman	9 maart 2005	9 maart 2009	9 maart 2013	
R.G.M. Zwitserloot	24 november 2010	24 november 2014		

Commissies

De raad van commissarissen heeft verschillende commissies ingesteld, die zich met specifieke thema's bezighouden. Naast de twee bestaande commissies (audit commissie alsmede remuneratie- en benoemingscommissie) heeft de raad van commissarissen in 2010 een derde commissie ingesteld om de uitdagingen die TenneT wachten, te adresseren: de strategische investeringen commissie.

Audit commissie

De audit commissie bestaat uit de heren Griffioen (voorzitter) en Vugts. De audit commissie heeft in 2010 vier maal vergaderd in aanwezigheid van de raad van bestuur; bij alle vergadering was (gedeeltelijk) ook de externe accountant PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. aanwezig. Tijdens de vergaderingen heeft de audit commissie onder andere aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- resultaten over het boekjaar 2009, alsmede tussentijdse resultaten over het boekjaar 2010;
- managementletters 2010;
- jaarplan 2011-2013;
- treasury rapportage;
- audit rapportage;
- fiscale rapportage;
- risicomanagement, uitkomsten strategische risico-evaluatie;

- financieringen, obligatie-uitgifte;
- Purchase Price Allocation transpower;
- evaluatie externe accountant.

De notulen van de audit commissie worden behandeld in de vergaderingen van de raad van commissarissen.

Strategische investeringen commissie

Met het oog op de omvang van de door TenneT geplande investeringen is in het najaar van 2010 de strategische investeringen commissie opgericht. Deze commissie bestaat uit de heren Van Duyne (voorzitter), Veenman en Zwitserloot. De strategische investeringen commissie adviseert de raad van commissarissen omtrent haar taak en bereidt de besluitvorming van de raad van commissarissen daaromtrent voor. De commissie toetst of investeringsvoorstellen van de raad van bestuur binnen de doelstellingen van de onderneming passen op economisch, financieel en technisch vlak.

De commissie heeft in 2010 eenmaal vergaderd om omvangrijke investeringen in de aansluiting van offshore windparken in Duitsland te bespreken. De notulen van de strategische investeringen commissie worden behandeld in de vergaderingen van de raad van commissarissen.



Van links naar rechts: Jan Vugts, Aad Veenman, Cees Griffioen, Fokko van Duyne en Rien Zwitserloot.

Remuneratie- en benoemingscommissie

De remuneratie- en benoemingscommissie bestond tot het aftreden van de heer Selman uit de heer Selman (voorzitter) en de heer Van Duyne. De heer Van Duyne volgde de heer Selman op als voorzitter en de heer Veenman trad toe tot de commissie. De commissie heeft in 2010 vier keer vergaderd. Tijdens de vergaderingen heeft de remuneratie- en benoemingscommissie onder andere aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- benoeming lid van de statutaire directie;
- functioneren van de leden van de statutaire directie;
- voorstellen voor vaste en variabele beloning;
- vaststelling van de doelstellingen;
- bezoldigingsbeleid;
- benoeming financieel directeur ad interim.

De notulen van de remuneratie- en benoemingscommissie worden behandeld in de vergaderingen van de raad van commissarissen.

Het integrale Remuneratierapport 2010 is opgenomen in een separaat hoofdstuk.

Contacten met de ondernemingsraad

In het verslagjaar heeft een vertegenwoordiging van de raad van commissarissen tweemaal een overleg tussen de directie en de ondernemingsraad (OR) bijgewoond. Daarnaast heeft een jaarlijkse bijeenkomst van de OR, raad van commissarissen en directie plaatsgevonden

waarin diverse relevante ontwikkelingen zijn besproken. De raad wil zijn waardering uitspreken voor de manier en ook de snelheid waarop diverse onderwerpen zijn besproken en bediscussieerd. Zeker in de snelle groei van TenneT en de sterk in ontwikkeling zijnde energiemarkt is dit onderlinge contact wederom zeer waardevol gebleken. De heer Veenman heeft regelmatig overleg gevoerd met leden van de ondernemingsraad om op de hoogte te blijven van zaken die spelen op het terrein van de ondernemingsraad.

Woord van waardering

De raad van commissarissen wil de directie, het management en TenneT-medewerkers danken voor hun inzet en betrokkenheid in het verslagjaar. Speciale dank gaat uit naar de heer Selman, die afscheid neemt van de raad na het afloop van zijn derde zittingstermijn. Wij danken hem hartelijk voor zijn inspanningen en deskundigheid gedurende afgelopen jaren.

Arnhem, 31 maart 2011

Raad van commissarissen,
 Dr. Ir. A.W. Veenman (voorzitter)
 Drs. J.F.T. Vugts (vice-voorzitter)
 Drs. J.F. van Duyne
 Drs. C. Griffioen RA
 Ir. R.G.M. Zwitserloot

Leden raad van commissarissen



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Afloop tweede termijn:
Hoofdfunctie:
Nevenfuncties:

A.W. (Aad) Veenman

voorzitter raad van commissarissen
lid remuneratie- en benoemingscommissie
lid strategische investeringen commissie

1947
Nederlandse
9 maart 2005
9 maart 2013
voormalig president-directeur N.V. Nederlandse Spoorwegen
• voorzitter raad van commissarissen GVB Holding N.V.
• voorzitter raad van commissarissen Trans Link Systems B.V.
• voorzitter raad van toezicht Stichting Woonbron
• voorzitter raad van toezicht Stichting ECN
• lid raad van commissarissen Eureko B.V./Achmea
• lid raad van commissarissen SPF Beheer B.V.
• lid raad van commissarissen Draka N.V.



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Afloop laatste termijn:
Hoofdfunctie:
Nevenfuncties:

J.F.T (Jan) Vugts

vice-voorzitter raad van commissarissen
lid audit commissie

1942
Nederlandse
17 juli 2001
17 juli 2013
voormalig voorzitter raad van bestuur SNS
REAAL N.V.
• lid *Aufsichtsrat* TenneT TSO GmbH
• voorzitter bestuur Stichting Alewijnse
• lid bestuur Stichting Administratiekantoor Marteau Pierre
• lid bestuur Stichting Administratiekantoor MercaChem



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Afloop laatste termijn:
Hoofdfunctie:

Nevenfuncties:

J.F. (Fokko) van Duyne

lid raad van commissarissen
voorzitter remuneratie- en benoemingscommissie
voorzitter strategische investeringen commissie

1942
Nederlandse
26 oktober 2001
26 oktober 2013
voormalig voorzitter raad van bestuur Koninklijke
Hoogovens N.V.
• voorzitter raad van commissarissen De Nederlandsche
Bank N.V.
• voorzitter raad van commissarissen Koninklijke Verkade N.V.
• voorzitter raad van commissarissen Gamma Holding N.V.



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Afloop laatste termijn:
Hoofdfunctie:

Nevenfuncties:

C. (Cees) Griffioen

lid raad van commissarissen
voorzitter audit commissie

1941
Nederlandse
15 juni 2000
15 juni 2012
voormalig vice-voorzitter raad van bestuur en CFO
van Koninklijke KPN N.V.
• lid raad van commissarissen N.V Nederlandse
Gasunie
• lid raad van toezicht Zorggroep Noorderbreedte
• adviseur lid raad van bestuur Deloitte



Geboortejaar:
Nationaliteit:
Benoemd:
Afloop eerste termijn:
Hoofdfunctie:
Nevenfuncties:

R.G.M. (Rien) Zwitterloot

lid raad van commissarissen
lid strategische investeringen commissie

1949
Nederlandse
24 november 2010
24 november 2014
voormalig voorzitter raad van bestuur Wintershall AG.
lid raad van commissarissen Koninklijke VOPAK N.V.

10

Remuneratie- rapport

Inleiding

In het Remuneratierapport wordt de invulling van het beloningsbeleid van de statutaire directie en raad van commissarissen van TenneT Holding B.V., zoals is goedgekeurd door de aandeelhouder, het ministerie van Financiën, weergegeven. Het Remuneratierapport geeft weer welke salariswijzigingen in het voorliggende jaar bij de statutaire directie hebben plaatsgevonden, in welke mate de doelstellingen in het voorliggende jaar zijn gerealiseerd en welke variabele beloning daaruit resulteert. Tevens wordt gerapporteerd over de bezoldiging van de raad van commissarissen.

Internationalisering

Op 25 februari 2010 is Martin Fuchs, CEO van het voormalige transpower stromübertragungs gmbh, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2010 benoemd als vicevoorzitter van de raad van bestuur van TenneT Holding B.V.

Met het oog op een daadwerkelijke integratie van de nieuwe dochter, waardoor één onderneming met één gezamenlijke missie en visie tot stand kan worden gebracht, is gekozen voor deelname van Duitse directeuren in de Nederlandse holding directie en van Nederlandse directeuren in de directies van de Duitse dochters.

Beloningsbeleid TenneT Holding B.V.

Het door de aandeelhouder goedgekeurde beloningsbeleid zoals dat op het rapportagejaar 2010 van toepassing is bestaat uit de volgende elementen:

Vast salaris

Het vaste salaris van de statutaire directie is gebaseerd op functiewaardering. Op basis van deze functiewaardering wordt de beloning van de functie vergeleken met de beloning van functies van vergelijkbare zwaarte op de algemene beloningsmarkt in Nederland. Voor de vaststelling van het gewenste niveau van de vaste beloning is het mediaanniveau gekozen. Bij een eventuele achterstand ten opzichte van het mediaanniveau is het beleid dat, bij goed functioneren, deze achterstand in een periode van maximaal vier jaar wordt ingehaald. Tevens kan de raad van commissarissen jaarlijks een indexatie voor de bestuurderssalaries vaststellen.

De hoogte en structuur van de beloning moeten het mogelijk maken om gekwalificeerde bestuurders met ervaring op vergelijkbaar functieniveau van zowel buiten als binnen de sector aan te trekken en te behouden.

De op matiging gerichte ontwikkelingen in de beloningsmarkt maken dat de raad van commissarissen in 2010 voor het tweede achtereenvolgende jaar een matigingsfactor heeft toegepast en het gewenste niveau van beloning tijdelijk op 90% van de mediaan heeft vastgesteld.

De beloning van de Duitse bestuurder wijkt af van het op de mediaan van de Nederlandse beloningsmarkt gebaseerde beloningsbeleid voor TenneT bestuurders. De achtergrond hiervan ligt in de aanzienlijke verschillen tussen de Nederlandse en Duitse beloningsmarkt, waarvan de laatste een lager basissalaris in combinatie met een beduidend hogere variabele component kent. De met de aandeelhouder afgestemde beloning van de Duitse bestuurder is tot stand gekomen na een reductie van het Duitse beloningspakket zoals dat voor de overname van transpower stromübertragungs gmbh van toepassing was.

Variabel salaris

Ten aanzien van het variabele deel is in het beloningsbeleid het maximum vastgesteld op 25% van het vaste salaris. De hoogte van de toegekende variabele beloning wordt vastgesteld op basis van de mate waarin vooraf overeengekomen doelstellingen worden gerealiseerd. Deze doelstellingen worden vastgesteld in vier categorieën:

- winstgevendheid;
- strategische doelstellingen;
- operationele doelstellingen;
- personeel, veiligheid en leveringszekerheid.

De voor de directieleden specifieke doelstellingen en de bijbehorende weging worden jaarlijks vooraf vastgesteld door de raad van commissarissen, die daarbij zorg draagt voor een adequate vertegenwoordiging van zowel publieke doelstellingen als doelstellingen op het gebied van Corporate Social Responsibility. De realisatie van de doelstellingen wordt na afloop van het betreffende jaar eveneens vastgesteld door de raad van commissarissen.

De variabele beloning motiveert om de geplande doelstellingen elk jaar opnieuw te realiseren en laat een goede balans zien tussen doel en omvang.

De variabele beloning van de Duitse bestuurder is maximaal 100% van het vaste salaris bij 100% realisatie van de doelstellingen.

Pensioenkosten

Alle Nederlandse directieleden zijn deelnemer van het ABP pensioenfonds. De pensioenopbouw is gebaseerd op de middelloonsystematiek. Met de voorzitter raad van bestuur is bij indiensttreding een premievrij pensioen overeengekomen waarbij, naast het ABP-pensioen, een aanvullende pensioenopbouw plaatsvindt om uitdiensttreding op 61-jarige leeftijd te faciliteren.

De pensioenaanspraken voor de Duitse bestuurder worden opgebouwd door een reservering op de balans van TenneT TSO GmbH. De jaarlijkse opbouw van de aanspraken bedraagt 1,5% van het vaste inkomen.

Ontslagvergoeding

Overeenkomstig de arbeidscontracten bedraagt de ontslagvergoeding voor bestuurders één bruto jaarsalaris.

Overige vergoedingen en secundaire arbeidsvoorwaarden

TenneT heeft voor haar bestuurders en werknemers een concurrerend pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden. Onder deze secundaire arbeidsvoorwaarden vallen conform CAO een bijdrage aan de levensloopregeling, tegemoetkomingen in de premie van de zorgverzekering en het budget flexibele arbeidsvoorwaarden. Overige secundaire arbeidsvoorwaarden behelzen een bedrijfsauto, een kostenvergoeding en een verzekeringspakket voor ongevallen, arbeidsongeschiktheid en bestuurdersaansprakelijkheid.

Toekomstig beloningsbeleid

Zowel de maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van bestuurdersbeloning in Nederland als de groei en internationalisering van de onderneming vormden de motivatie voor een aanpassing van het beloningsbeleid waarover in februari 2011 overeenstemming is bereikt tussen aandeelhouder en raad van commissarissen.

Beloning statutaire directie

Honorarium vast

De salarissen van de CEO, COO en CFO zijn met ingang van 1 januari 2010 geïndexeerd met 1,3%, dit is in lijn met de indexatie voor medewerkers met een CAO contract. Daarnaast heeft de raad van commissarissen verhogingen toegekend op grond van de beoordeling van de performance en ervaring van de bestuurders en de verhouding van hun vaste beloning tot hetgeen gebruikelijk is voor vergelijkbare functies binnen de Nederlandse beloningsmarkt. In het licht van de ontwikkelingen op de beloningsmarkt heeft de onderneming echter besloten om de maximale beloning tijdelijk te beperken tot 90% van de mediaan, ondanks de goede behaalde resultaten in het jaar 2010.

Honorarium variabel

Op basis van realisatie van vooraf vastgestelde doelstellingen heeft de raad van commissarissen een variabele beloning toegekend tussen de 78% en 83% van de maximaal te behalen variabele beloning, waarmee de beloning over 2010 op de volgende bedragen komt:

(x EUR 1.000)						
	Honorarium vast		Honorarium variabel		Pensioenpremies of -reserveringen	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Ir. J.M. Kroon MBA ¹⁾ voorzitter raad van bestuur	314	310	64	73	132	129
Dipl.-Ing. M.J. Fuchs ²⁾ vice-voorzitter raad van bestuur	260	n.v.t.	216	n.v.t.	145 ³⁾	n.v.t.
Ir. B.G.M. Voorhorst MBA ¹⁾ Chief Operating Officer	221	204	44	49	36	35
Drs. W.A. Keus RA Chief Financial Officer	237	230	19 ⁴⁾	55	38	36

1) Honorarium 2010 voor 40% van TenneT TSO GmbH en inclusief deelname aan TenneT regeling Flexibele Arbeidsvoorwaarden.

2) Lid raad van bestuur met ingang van 1 januari 2010, honorarium voor 60% van TenneT TSO GmbH.

3) Pensioenreservering en premieafdracht vallen volledig ten laste van TenneT TSO GmbH; EUR 7.000 aan statutaire pensioenverzekeringen.

4) Aan de heer Keus is een variabele beloning toegekend op het gemiddelde van de variabele beloning van de Nederlandse bestuurders waarbij rekening is gehouden met zijn afwezigheid wegens ziekte gedurende de afgelopen 7 maanden.

Beloning raad van commissarissen

De beloning van de raad van commissarissen en commissies is volgens bestendig gedrag met ingang van 1 januari 2010 met 2,5% aangepast.

Voor een goede afweging van holding en nationale belangen neemt één van de leden van de raad van commissarissen, de heer Vugts, vanaf 1 maart 2010 deel aan de Aufsichtsrat van TenneT TSO GmbH. In het 4e kwartaal van 2010 heeft de raad van commissarissen, gezien de toegenomen complexiteit en omvang van de investeringen, uit haar midden een strategische investeringen commissie samengesteld.

De totale vergoedingen van de raad van commissarissen in 2010 zijn daarmee als onderstaand weergegeven:

(in EUR)		Vaste vergoeding		Commissie		Totale vergoeding	
		2010	2009	2010	2009	2010	2009
voorzitter	Ir. R.E. Selman ¹⁾	19.347	25.167	1.677	2.181	21.024	27.348
vice-voorzitter ²⁾	Dr. Ir. A.W. Veenman	22.009	20.059	1.808	-	23.817	20.059
Lid	Drs. C. Griffioen RA	18.515	18.231	6.165	6.015	24.680	24.245
Lid	Drs. J.F. van Duyne	18.515	18.063	3.485	2.181	22.000	20.244
Lid	Drs. J.F.T. Vugts ³⁾	18.515	18.045	10.748	6.015	29.263	24.060
Lid	Ir. R.G.M. Zwitterloot ⁴⁾	1.543	-	417	-	1.960	-

1) Uit dienst met ingang van 1 oktober 2010

2) Voorzitter met ingang van 1 oktober 2010

3) De vergoeding voor het lidmaatschap van de *Aufsichtsrat* komt volledig ten laste van TenneT TSO GmbH

4) Benoemd met ingang van 24 november 2010

Toekomstig beloningsbeleid raad van commissarissen

Vanwege de groei en ontwikkeling van de onderneming en de maatschappelijke ontwikkelingen ten aanzien van de verantwoordelijkheden van commissarissen en toezichthouders, zal in 2011 het beloningsbeleid voor de raad van commissarissen worden herijkt.



Jaarrekening 2010

TenneT

Holding B.V.

De samenstelling van de jaarrekening is als volgt:

- Geconsolideerde balans per 31 december 2010
- Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over het jaar 2010
- Geconsolideerd overzicht gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten over het jaar 2010
- Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen over het jaar 2010
- Geconsolideerd kasstroomoverzicht over het jaar 2010
- Algemene toelichting
- Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2010
- Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over het jaar 2010
- Enkelvoudige balans per 31 december 2010
- Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over het jaar 2010
- Enkelvoudig mutatieoverzicht van het eigen vermogen over het jaar 2010
- Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening over het jaar 2010

Aan de jaarrekening zijn toegevoegd:

- Overige gegevens
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Geconsolideerde balans per 31 december 2010 (x EUR 1.000)

Activa	Noot	2010	2009
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	4.120.723	2.417.671
Immateriële activa	2	141.195	108.903
Deelnemingen	3	17.151	12.933
Langlopende financiële activa	4	682	16.910
Latente belastingvordering	5	40.541	29.755
Vordering op verbonden partijen	6	9.669	-
Overige vorderingen	7	18.776	13.325
Totaal vaste activa		4.348.737	2.599.497
Viottende activa			
<i>Voorraden</i>	8	13.533	4.406
<i>Vorderingen</i>			
Debiteuren en overige vorderingen	9	1.708.506	142.631
Onderhanden werk		9.847	-
Debiteuren beurstransacties	10	188.194	124.602
Derivate financiële instrumenten	11	10.649	2.216
Vennootschapsbelasting		6.401	12.378
Te verrekenen in tarieven	21	-	20.124
<i>Totaal vorderingen</i>		1.923.597	301.951
<i>Kortlopende financiële activa</i>	4	-	29.500
<i>Vaste activa aangehouden voor verkoop</i>	12	-	5.320
Totaal viottende activa		1.937.130	341.177
Liquide middelen	13		
Zekerheidsstellingen		724.075	466.415
Deposito's		-	127.000
Tegoeden op bankrekeningen		44.506	35.894
Totaal liquide middelen		768.581	629.309
Totaal activa		7.054.448	3.569.983

In het balanstotaal is een bedrag van EUR 2.160,9 miljoen (2009: EUR 840,1 miljoen) opgenomen dat betrekking heeft op middelen die niet vrij ter beschikking staan aan TenneT Holding B.V. en haar groepsmaatschappijen. De toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door overname van Duitse middelen die niet vrij ter beschikking staan, met name EEG debiteuren.

Geconsolideerde balans per 31 december 2010 (x EUR 1.000)

Eigen vermogen en verplichtingen	Noot	2010	2009
Eigen vermogen	14		
Aandelenkapitaal		100.000	100.000
Afdekkingreserve		-4.241	-2.090
Reserve koersverschillen		-1.997	-2.788
Algemene reserve		694.337	623.437
<i>Eigen vermogen toerekenbaar aan aandeelhouder</i>		788.099	718.559
Aandeel derden		15.180	9.016
		803.279	727.575
Hybride lening		496.800	-
		1.300.079	727.575
Langlopende verplichtingen			
Leningen	15	1.572.011	254.329
Investeringsbijdragen	16	378.888	337.685
Veilinggelden	17	319.056	292.343
Voorzieningen	18	110.435	18.961
Latente belastingverplichting	19	252.296	5.301
Overige schulden	20	16.433	-
Totaal langlopende verplichtingen		2.649.119	908.619
Kortlopende verplichtingen			
Investeringsbijdragen	16	11.936	11.976
Onderhanden werk		2.280	-
Te verrekenen in tarieven	21	37.006	21.434
Voorzieningen	18	55.869	16.709
Leningen	15	762.272	978.333
Schulden aan financiële instellingen	22	82.082	141.269
Crediteuren beurstransacties	23	185.643	123.915
Zekerheidsstellingen	24	724.075	466.415
Crediteuren en overige schulden	25	1.209.850	169.937
Vennootschapsbelasting		34.237	-
Derivate financiële instrumenten	11	-	3.801
Totaal kortlopende verplichtingen		3.105.250	1.933.789
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		7.054.448	3.569.983

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over het jaar 2010 (× EUR 1.000)

	Noot	2010	2009
Netto-omzet *)	26	7.325.985	543.446
Overige opbrengsten	16	16.650	15.532
		7.342.635	558.978
<i>Bedrijfslasten</i>			
Kosten energie en vermogen *)	27	6.550.436	200.476
Kosten transportnetten en -systemen	28	86.571	-32.583
Personeelskosten	29	112.156	60.904
Afschrijvingen en amortisatie van activa	30	179.810	100.705
Bijzondere waardevermindering op activa	30	134.400	5.433
Terugneming bijzondere waardevermindering op activa	30	-3.024	-
Overige bedrijfskosten	31	122.506	89.555
		7.182.855	424.490
Bedrijfsresultaat		159.780	134.488
<i>Financieringsbaten</i>	32	44.373	24.120
<i>Financieringslasten</i>	32	81.588	53.382
<i>Overige financieringslasten</i>	32	5.753	-
		-42.968	-29.262
Resultaat voor belasting		116.812	105.226
<i>Belasting</i>	33	40.613	33.816
<i>Resultaat deelnemingen</i>	34	991	1.929
Resultaat na belasting		77.190	73.339
Toekomend aan:			
Aandeelhouder		76.152	72.066
Derden		1.038	1.273
		77.190	73.339

*) EUR 6,0 miljard heeft betrekking op de EEG en KWK-G opbrengsten en kosten. Onder de huidige regelgeving zijn deze opbrengsten resultaatneutraal.

Geconsolideerd overzicht gerealiseerde en onrealiseerde resultaten over het jaar 2010 (x EUR 1.000)

	2010	2009
Resultaat na belasting	77.190	73.339
Overige baten en lasten		
Koersverschillen	363	931
Pensioenen	-5.594	-
Beëindiging Swap Britse Ponden	2.804	-824
Hedges in 2010 afgelopen	-18.691	-
Hedges in 2010 afgesloten	10.649	-
Amortisatie hedges	2.350	-
Belastingeffect	2.518	210
	-5.601	317
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	71.589	73.656
Toekomend aan:		
Aandeelhouder	70.444	72.104
Derden	1.145	1.552
	71.589	73.656

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen over het jaar 2010 (x EUR 1.000)							
	Toerekenbaar aan aandeelhouder van de vennootschap				Aandeel derden	Totaal	
	Gestort en opgevraagd kapitaal	Afdekking-reserve	Reserve koersverschillen	Algemene reserve			
					Totaal		
Stand per 1 januari 2009	100.000	-1.476	-3.439	561.371	656.456	8.946	665.402
Resultaat over het jaar 2009							
Resultaat na belastingen	-	-	-	72.066	72.066	1.273	73.339
Overige baten en lasten							
Koersverschillen	-	-	651	-	651	280	931
Reële waardemutatie hedges	-	-824	-	-	-824	-	-824
Belasting op reële waardemutatie	-	210	-	-	210	-	210
Totaal resultaat 2009	-	-614	651	72.066	72.103	1.553	73.656
Transacties met aandeelhouders							
Dividend 2008 TenneT Holding B.V.	-	-	-	-10.000	-10.000	-	-10.000
Dividend 2008 APX-ENDEX Holding B.V.	-	-	-	-	-	-1.483	-1.483
Stand per 1 januari 2010	100.000	-2.090	-2.788	623.437	718.559	9.016	727.575
Resultaat over het jaar 2010							
Resultaat na belastingen	-	-	-	76.152	76.152	1.038	77.190
Overige baten en lasten							
Pensioenen	-	-	-	-5.594	-5.594	-	-5.594
Koersverschillen	-	-	256	-	256	107	363
Beëindiging Swap Britse Ponden	-	2.804	-	-	2.804	-	2.804
Hedges in 2010 afgelopen	-	-18.691	-	-	-18.691	-	-18.691
Hedges in 2010 afgesloten	-	10.649	-	-	10.649	-	10.649
Amortisatie hedges	-	2.350	-	-	2.350	-	2.350
Belastingeffect	-	737	-	1.781	2.518	-	2.518
Totaal resultaat 2010	-	-2.151	256	72.339	70.444	1.145	71.589
Transacties met aandeelhouders							
Kapitaalstorting Elia in APX-ENDEX Holding B.V.	-	-	535	9.561	10.096	11.004	21.100
Dividend 2009 TenneT Holding B.V.	-	-	-	-11.000	-11.000	-	-11.000
Dividend 2010 APX-ENDEX Holding B.V.	-	-	-	-	-	-5.985	-5.985
Stand per 31 december 2010	100.000	-4.241	-1.997	694.337	788.099	15.180	803.279
Hybride lening opgenomen op 9 februari 2010							
Totaal eigen vermogen							1.300.079

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over het jaar 2010 (x EUR 1.000)

	2010	2009
<i>Operationele kasstroom</i>		
Bedrijfsresultaat voor rente en belastingen (EBIT *)	179.306	123.193
Betaalde rente	-37.812	-54.394
Ontvangen rente	14.191	3.180
Betaalde vennootschapsbelasting	4.552	-12.802
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	311.186	106.138
Voorzieningen	-21.093	-91.153
	450.330	74.162
<i>Mutatie werkkapitaal</i>		
Voorraden	-2.045	-3.190
Vorderingen	-83.735	143.875
Schulden	-503.848	-116.887
	-589.628	23.798
Kasstroom uit operationele activiteiten	-139.298	97.960
<i>Investeringskasstroom</i>		
Investerings (in)materiële vaste activa	-658.795	-341.682
Overname TenneT TSO GmbH	-644.847	-
Overige overnames	-17.395	-
Desinvesteringen in financiële vaste activa	50.273	66.146
Kapitaalstorting Open Tower Company B.V.	-	-2.205
Kapitaalstorting Elia in APX-ENDEX Holding B.V.	21.100	-
Overname TenneT TSO E B.V., HS Netten Zeeland B.V. en Nadine Netwerk B.V.	-	-774.498
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.249.664	-1.052.239
<i>Financieringskasstroom</i>		
Nieuwe langlopende leningen	1.535.651	827.300
Aflossing langlopende leningen	-1.044.123	-200.000
Nieuwe hybride lening	496.800	-
Nieuwe kortlopende leningen	1.255.282	925.900
Aflossing kortlopende leningen	-645.189	-750.500
Aflossingen van schulden aan financiële instellingen	-59.187	40.640
Uitbetaald dividend	-11.000	-10.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	1.528.234	833.340
Mutatie liquide middelen	139.272	-120.939
Liquide middelen per 31 december	768.581	629.309
Liquide middelen per 1 januari	629.309	750.248
	139.272	-120.939

*) EBIT 2010 bestaat uit Resultaat na belastingen (EUR 77,2 miljoen) vermeerderd met Financieringslasten exclusief rente op voorzieningen (EUR 80,6 miljoen) verminderd met Overige rentebaten (EUR 14,2 miljoen) vermeerderd met Direct verschuldigde vennootschapsbelasting (EUR 35,7 miljoen).

Algemene toelichting

1. Wijzigingen in de samenstelling van TenneT Holding B.V.

In 2010 heeft zich een aantal belangrijke ontwikkelingen voorgedaan dat van wezenlijke invloed is op het beeld van de jaarrekening. Dit betreffen de acquisitie van transpower stromübertragungs gmbh en transpower offshore gmbh, de bijzondere waardevermindering op het 220/380-kV net van TenneT TSO B.V. en in mindere mate de acquisitie van Belpex S.A. door APX-ENDEX Holding B.V. De impact van deze ontwikkelingen wordt hieronder toegelicht.

Acquisitie transpower

Op 25 februari 2010 verkreeg TenneT's indirecte, 100%-dochtermaatschappij transpower gmbh & Co KG (nieuwe naam: TenneT GmbH & Co KG) alle uitgegeven en uitstaande aandelen van het Duitse extra-hoogspanningsnetwerkbedrijf transpower stromübertragungs gmbh (nieuwe naam: TenneT TSO GmbH) alsmede indirect alle uitgegeven en uitstaande aandelen van transpower offshore gmbh (dat vervolgens een zustermaatschappij van TenneT TSO GmbH is geworden en TenneT Offshore GmbH is genoemd).

De overeengekomen ondernemingswaarde van de acquisitie was EUR 885 miljoen met economisch effect vanaf 1 januari 2010 en de overeengekomen aankoopprijs bedroeg EUR 1.076 miljoen. De datum van de overgang van zeggenschap onder IFRS 3R is 25 februari 2010.

Onder de herziene IFRS 3, '*Business Combinations*', is het verplicht om de overname-methode toe te passen bij de verwerking van bedrijfscombinaties. De reële waarden van het verkregen actief en overgenomen verplichtingen (inclusief voorwaardelijke) zijn door TenneT bepaald op de datum van de overgang van zeggenschap.

Financiering acquisitie

De acquisitieprijs is voor EUR 375 miljoen gefinancierd door Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet. Als gevolg van de participatie van Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet in de acquisitie zijn er call en put opties uitgegeven. Dit is noodzakelijk omdat de veilinggelden die de Stichting beheert te allen tijde beschikbaar moeten zijn indien de Energiekamer daartoe besluit. De call optie met een uitoefenprijs van EUR 375 miljoen en een looptijd van 10 jaar geeft TenneT Holding B.V. het recht om de participatie van Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet te kopen. De put optie met een uitoefenprijs van EUR 375 miljoen en een looptijd van 10 jaar verplicht TenneT Orange B.V. om de participatie van Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet te kopen indien zij deze aanbiedt. De verplichting van TenneT Orange B.V. is voor EUR 300 miljoen afgedekt door middel van een garantie afgegeven door de Nederlandse staat.

Rationale van de overname

Dankzij de acquisitie van transpower kan TenneT het Nederlandse en delen van het Duitse extra-hoogspanningsnet integreren, waardoor de onderneming een leidende rol kan spelen in Europa en kan doorgaan met de ontwikkeling van een effectief functionerende elektriciteitsmarkt. De acquisitie biedt diverse voordelen voor TenneT, waaronder prijsregulatie, verbeterde balanshandhaving, meer inzicht in netsituaties, kostensynergieën en meer mogelijkheden voor duurzame ontwikkeling in beide landen.

Administratieve verwerking van de overname

De totale acquisitieprijs bedroeg meer dan de reële waarde van alle overgenomen activa en verplichtingen. Op basis van de acquisitieprijs en reële waarde van alle overgenomen activa en verplichtingen, kan er geconcludeerd worden dat er EUR 20,2 miljoen goodwill betaald is. De goodwill heeft voornamelijk betrekking op synergievoordelen. Bij de bepaling van de goodwill is rekening gehouden met de hogere reële waarde van het materieel vast actief (EUR 363,1 miljoen) onder aftrek van het latente belastingeffect dienaangaande (EUR 108,9 miljoen). De waardeverhoging van de materiële vaste activa is bepaald op basis van het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de desbetreffende activa.

De volgende aannames liggen ten grondslag aan het bepalen van de reële waarde van de activa:

A. Gereguleerde activawaarde

In eerste instantie is de impliciete gereguleerde activawaarde bepaald per overnamedatum. Deze waarde is bepaald op basis van de beschikbare regulatorische informatie. Vervolgens is de gereguleerde activawaarde bepaald op datum van wijziging van zeggenschap. Deze waarde is op incrementele basis afgeleid van de waarde per overnamedatum.

B. Outperformance items

Bij de bepaling van de reële waarde van de overgenomen activa is er rekening gehouden met zogeheten 'outperformance items'. De volgende twee 'outperformance items' zijn in ogenschouw genomen:

- 'Fotojaar outperformance': de gereguleerde activawaarde wordt bepaald in een fotojaar en wordt vervolgens constant verondersteld gedurende een reguleringsperiode. Dit resulteert in een outperformance met betrekking tot de overgenomen activa;
- 'Gereguleerd rendement eigen vermogen outperformance': het in de regulering toegestane rendement op eigen vermogen is hoger dan het vereiste rendement bepaald op basis van algemeen aanvaarde corporate finance grondslagen.

C. Synergie-effecten

Naast de 'outperformance items' heeft de directie zogenaamde "average market participant" synergieën vastgesteld. Deze synergieën zijn in ogenschouw genomen bij de bepaling van de reële waarde van de betreffende activa.

D. Regulatorische voorzieningen/verplichtingen

Tenslotte is er bij de bepaling van de reële waarde rekening gehouden met de contante waarde van de regulatorische voorzieningen en/of verplichtingen die betrekking hebben op de betreffende activa.

Verkregen activa en verplichtingen

	Reële waarde
Materiële vaste activa	1.350.495
Immateriële activa	-
Deelnemingen	443
Financiële activa	8.320
Latente belastingvordering	15.866
Overige vorderingen	11.291
Vorraden	7.082
Vorderingen	1.100.455
Liquide middelen	430.885
Totaal activa	2.924.837
Voorzieningen lange termijn	108.361
Latente belastingverplichting	243.639
Voorzieningen korte termijn	43.367
Crediteuren en overige schulden	1.443.920
Vennootschapsbelasting	29.984
Totaal verplichtingen	1.869.271
Netto activa	1.055.566
Aankoopprijs	1.075.732
Netto activa	1.055.566
Goodwill	20.166

In de periode tussen 25 februari 2010 en 31 december 2010 heeft de verkregen onderneming EUR 6.781,6 miljoen omzet en EUR 150,9 miljoen nettowinst bijgedragen aan de groep. Als de overname had plaatsgevonden per 1 januari 2010 in plaats van 25 februari 2010, dan zou de omzet EUR 7.974 miljoen en de nettowinst EUR 189,7 miljoen hebben bedraagd. De acquisitiekosten zijn voor EUR 1,1 miljoen opgenomen in 2010 en voor EUR 14,9 miljoen in 2009. Als gevolg van de herziene IFRS 3 zijn alle acquisitiekosten opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

[Acquisitie van Belpex S.A.](#)

Op 13 oktober 2010 heeft APX-ENDEX Holding B.V. de acquisitie van de resterende 90% van de uitstaande aandelen in Belpex S.A. afgerond. Vanaf die datum houdt APX-ENDEX Holding B.V. 100% van de aandelen in Belpex S.A. De effectieve datum van overgang van de zeggenschap is 13 oktober 2010.

In de periode tussen 13 oktober 2010 en 31 december 2010 heeft de geacquireerde onderneming EUR 1,6 miljoen omzet en EUR 0,1 miljoen nettowinst bijgedragen aan de groep. Als de acquisitie had plaatsgevonden op 1 januari 2010, dan had de geacquireerde omzet EUR 5,9 miljoen bedragen en het geacquireerde nettoverlies zou EUR 0,3 miljoen zijn geweest. Bovenstaande resultaten van de dochtermaatschappij zijn aangepast voor de extra afschrijvingen die gedaan hadden moeten worden als de reële waardemutaties op immateriële vaste activa met ingang van 1 januari 2010 waren toegepast, inclusief de daaruit voortvloeiende belastingeffecten.

Verkrege activa en verplichtingen	
	Reële waarde
Materiële vaste activa	12
Klantenportefeuille	10.525
Overige immateriële activa	1.046
Latente belastingvorderingen	75
Liquide middelen	3.721
Totaal activa	15.379
Latente belastingverplichting	3.158
Totaal verplichtingen	3.158
Netto activa	12.221
Aankoopprijs	19.000
Netto activa	12.221
Goodwill	6.779

TenneT Holding B.V. had op 1 januari 2010 een meerderheidsbelang van 70,065% in haar dochteronderneming APX-ENDEX Holding B.V., die op 13 oktober 2010 nieuwe aandelen heeft uitgegeven. TenneT Holding B.V. heeft niet aan deze aandelenuitgifte deelgenomen. TenneT Holding B.V. heeft hierdoor met ingang van 13 oktober 2010 een meerderheidsbelang van 56,05% in APX-ENDEX Holding B.V. Elia System Operator S.A. heeft een bedrag als agio gestort in APX-ENDEX Holding B.V.; dit had een positief effect op het eigen vermogen van TenneT Holding B.V. dat deels werd tenietgedaan door de verwatering van de winst per aandeel voor de bestaande aandelen.

[Bijzondere waardevermindering 220/380 kV-net](#)

TenneT TSO B.V. onderkent twee kasstroomgenererende eenheden, het 110/150-kV net en het 220/380-kV net. Het vijfde Methodebesluit van de Energiekamer in 2010 heeft geleid tot een triggering event. TenneT heeft daarop een impairment test uitgevoerd op beide kasstroomgenererende eenheden. De uitkomsten van de uitgevoerde impairment test geven aan dat er geen aanleiding is voor een impairment op het 110/150-kV net.

Op 22 september 2010 heeft de Energiekamer het vijfde Methodebesluit vastgesteld. In dit vijfde Methodebesluit zijn onder andere de 220/380 kV-netten gedeeltelijk inefficiënt verklaard (43%). Deze door de Energiekamer veronderstelde inefficiency zal tot lagere tarieven in de komende jaren leiden. De impairment test op de kasstroomgenererende eenheid 220/380 kV-net leidde tot een impairment van EUR 134,4 miljoen. Voor het bepalen van de impairment heeft TenneT gebruikt gemaakt van de indirecte opbrengstwaarde (value in use methode), met een WACC van 7,55% voor belastingen.

2. Aard van de bedrijfsactiviteiten

TenneT verzorgt transport- en systeemdiensten, de aanleg, exploitatie en beheer van transportnetten, het permanent bewaken en herstellen van de balans tussen vraag en aanbod en faciliteert de marktwerking op het gebied van energie en milieu en verhuurt telecommunicatie infrastructuur. TenneT TSO B.V. is verantwoordelijk voor de exploitatie van de Nederlandse netten die bestemd zijn voor transport van elektriciteit, alsmede de landgrensoverschrijdende netten op een spanningsniveau van 500 V of hoger. De 220 kV en 380 kV-netten waren reeds in eigendom van TenneT. In de loop van 2009 zijn de 110 kV en 150 kV-netten, met uitzondering van de Eneco-netten en die waarop cross-border leases overeenkomsten rusten ook in eigendom van TenneT gekomen. Voorts faciliteert TenneT TSO B.V. de markt door het handhaven van de energiebalans en het waarmerken van milieuvriendelijk geproduceerde elektriciteit.

Met ingang van 1 januari 2008 heeft TenneT het beheer gekregen over alle netten van 110 kV en hoger, met uitzondering van die netten waarop cross border leases rusten. Dit is het gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) die in 2006 is aangenomen.

De kaders waarbinnen TenneT TSO B.V. haar activiteiten uitvoert zijn vastgelegd in wet- en regelgeving van het Ministerie van Economische Zaken en de Energiekamer. Dit betreft met name de Nederlandse Elektriciteitswet 1998 en de nadere uitwerking daarvan in de Technische codes (Meet-, Systeem-, Informatie- en Netcode) en de Tarievenscode van de Energiekamer. Deze codes verklaren hoe aan de wetsbepalingen moet worden voldaan.

TenneT TSO B.V. ontvangt als beheerder van het landelijk hoogspanningsnet bij de uitvoering van de wettelijke taken, zijnde de veiling van interconnectiecapaciteit, liquide middelen. Deze middelen zijn ondergebracht in Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.

TenneT faciliteert daarnaast de markt op het gebied van energie en milieu en exploiteert hiervoor een aantal energiebeurzen en bouwt en beheert interconnectoren. Een energiebeurs is een marktplaats waar aanbod van en vraag naar energie bij elkaar komt. Energiebeurzen dragen zorg voor de financiële afwikkeling van de anoniem tot stand gekomen transacties. TenneT beheert daarnaast een deel van de infrastructuur voor het uitzenden en ontvangen van omroepsignalen. Het volledige geplaatste aandelenkapitaal in TenneT Holding B.V. wordt gehouden door de Staat der Nederlanden.

Op 25 februari 2010 verkreeg TenneT's indirecte, 100%-dochtermaatschappij TenneT GmbH & Co KG alle uitgegeven en uitstaande aandelen van het Duitse extra-hoogspanningsnetwerkbedrijf transpower stromübertragungs gmbh alsmede indirect alle uitgegeven en uitstaande aandelen van transpower offshore gmbh. De hoofd-activiteiten zijn:

- Het exploiteren en onderhouden van het transportnet;
- Het verzorgen van aansluiting op het net en levering van elektriciteit via het extra-hoogspanningsnet;
- Het geven van voorkeursnetaansluiting aan en afnemen van elektriciteit van duurzame energiebronnen of van warmtekrachtcentrales;
- Het verlenen van systeemdiensten (handhaven van de energiebalans, redispatch, energie voor netverliezen);
- Het beheren van grensoverschrijdende verbindingen (vooral in geval van congestie);
- Het verzorgen van aansluiting op en afnemen van energie geproduceerd door offshore windparken.

TenneT Holding B.V. is gevestigd in Arnhem.

3. Samenvatting van verslaggevinggrondslagen

3.1. Algemene toelichting

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals vastgesteld door de International Accounting Standards Board en goedgekeurd door de Europese Commissie. Deze standaarden zijn door een Europese verordening met ingang van 2005 verplicht voor alle beurs-genoteerde ondernemingen in Europa. TenneT Holding B.V. heeft met ingang van februari 2010 schuldpapieren uitgegeven die worden verhandeld op de beurs. TenneT Holding B.V. had er reeds voor gekozen deze standaarden toe te passen teneinde (internationale) vergelijkbaarheid te bevorderen. Bovendien is toepassing van IFRS in toenemende mate noodzakelijk om een efficiënte toegang tot de kapitaalmarkten zeker te stellen.

De jaarrekening is opgesteld onder de historische kostenconventie, met uitzondering van de waardering van de derivate financiële instrumenten en financiële activa beschikbaar voor verkoop die op reële waarde zijn gewaardeerd.

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat het management inschattingen maakt en veronderstellingen doet. De belangrijkste worden nader toegelicht in hoofdstuk 5.

Toepassing nieuwe IFRS-standaarden, interpretaties en wijzigingen op gepubliceerde standaarden

De volgende nieuwe IFRS-standaarden, interpretaties of wijzigingen op gepubliceerde standaarden zijn met ingang van het boekjaar 2010 van toepassing op de Groep.

Wijzigingen in IFRS 2 – *Share-based Payment*, “*Group Cash-settled Share-based Payment Transactions*” verduidelijkt de verwerking van bepaalde op aandelen gebaseerde betalingen binnen de Groep en houdt in dat IFRIC 8 – *Scope of IFRS 2* en IFRIC 11 – *Group and Treasury Share Transactions* zijn opgenomen in IFRS 2. IFRS 2 is niet van toepassing op TenneT.

Onder de herziene IFRS 3 – *Business Combinations* blijft de overnamemethode van toepassing bij de verwerking van bedrijfscombinaties, maar met enige aanzienlijke wijzigingen. Zo dienen bijvoorbeeld alle vergoedingen voor overname tegen reële waarde op de acquisitiedatum te worden verwerkt, waarbij voorwaardelijke betalingen als schuld worden opgenomen en daaropvolgende waardeveranderingen in het resultaat moeten worden verwerkt. Per overname kan ervoor gekozen worden om het minderheidsbelang in een overgenomen partij te waarderen tegen reële waarde dan wel tegen het evenredige deel van het minderheidsbelang in de netto activa. Alle transactiekosten die noodzakelijk zijn om de acquisitie te effectueren, worden in het resultaat verwerkt. TenneT past de herziene IFRS 3 prospectief toe op alle bedrijfscombinaties vanaf 1 januari 2010.

Wijzigingen in IAS 27 – *Consolidated and Separate Financial Statements* vereisen dat de effecten van alle transacties met minderheidsdeelnemingen als eigen-vermogen-transacties worden verwerkt wanneer wijzigingen in het eigendomsbelang niet leiden tot verlies van zeggenschap en deze transacties niet langer zullen resulteren in goodwill dan wel winsten en verliezen. De standaard stelt dat wanneer de zeggenschap van de moedermaatschappij verloren gaat, het resterend aandeel in de onderneming wordt geherwaardeerd op reële waarde, en een winst dan wel verlies in het resultaat wordt verwerkt. TenneT zal de gewijzigde IAS 27 prospectief toepassen op transacties met minderheidsdeelnemingen vanaf 1 januari 2010.

Wijzigingen in IAS 32 – *Classification of Right Issues*.

Rechten die worden uitgedrukt in een andere valuta dan de valuta van de primaire economische omgeving waarin de onderneming actief is (de functionele valuta) worden onder bepaalde omstandigheden geclassificeerd als een eigen vermogensinstrument. De wijzigingen zijn niet van toepassing op TenneT.

Wijzigingen in IAS 39 – *Financial Instruments: Recognition and Measurement* verduidelijkt de toepassing van de grondslagen voor de verwerking van hedges. Het verduidelijkt de toewijzing van een eenzijdig risico in het gehedgede item en inflatie in een gehedged item. De wijziging heeft geen effect op de jaarrekening van TenneT.

"*Improvements to IFRS*" (uitgegeven in april 2009) heeft tot doel om de verslaggevingsgrondslagen te stroomlijnen en te verduidelijken wanneer het gaat om presentatie, het verwerken in de balans, respectievelijk de winst-en-verliesrekening en de waardering, inclusief veranderingen in terminologie of wijzigingen van redactionele aard. Deze wijzigingen hebben geen of minimaal effect op de jaarrekening van TenneT.

IFRIC 12 – *Service Concession Arrangements*. De interpretatie voorziet onder andere in algemene richtlijnen ten aanzien van het verwerken in de balans en de waardering van verplichtingen en gerelateerde rechten en activa van concessiecontracten bij publiek-private samenwerking. Deze interpretatie heeft geen invloed gehad op de jaarrekening van TenneT.

IFRIC 15 – *Agreements for the Construction of Real Estate* verduidelijkt op welk moment de bouw en verkoop van onroerend goed moet worden verwerkt in overeenstemming met IAS 11 – *Construction Contracts*, respectievelijk IAS 18 – *Revenue*. Deze interpretatie heeft geen invloed gehad op de jaarrekening van TenneT.

IFRIC 16 – *Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation* verduidelijkt de verwerking van afdekking (*hedge accounting*) van valutakoersrisico's van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten. Deze interpretatie heeft geen invloed gehad op de jaarrekening van TenneT.

IFRIC 17 – *Distribution of Non-cash Assets to Owners* heeft betrekking op vraagstukken die samenhangen met de situatie waarin dividend wordt uitgekeerd in de vorm van activa anders dan in geld. Deze interpretatie heeft geen invloed gehad op de jaarrekening van TenneT.

IFRIC 18 – *Transfers of Assets from Customers*. De interpretatie verduidelijkt de regelgeving voor de verwerking van contracten waarbij de cliënt vaste activa of contanten aan de onderneming levert, waarbij deze activa vervolgens worden ingezet voor aansluiting van de cliënt op een netwerk van de onderneming of waarbij de cliënt permanente toegang verwerft tot de levering van goederen en diensten. Deze interpretatie heeft geen invloed gehad op de jaarrekening van TenneT.

IFRS standaarden, interpretaties en wijzigingen op eerder gepubliceerde standaarden die nog niet van toepassing zijn

De International Accounting Standards Board (IASB) heeft een aantal nieuwe standaarden, interpretaties en wijzigingen op eerder gepubliceerde standaarden uitgebracht die met ingang van 1 januari 2011 of daarna van kracht worden voor TenneT. Deze standaarden, wijzigingen en interpretaties zijn niet toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening voor 2010. De voor TenneT meest relevante wijzigingen hebben betrekking op IFRS 9 'Financiële Instrumenten', IFRIC 19 'Aflossing van financiële verplichtingen met eigen-vermogensinstrumenten' en IAS 24R 'Informatieverschaffing over verbonden partijen'. Deze nieuwe standaarden, wijzigingen en interpretaties zullen naar verwachting geen materiële gevolgen hebben voor de waardering en classificatie van de activa en verplichtingen van de Groep, noch voor de winst-en-verliesrekening of de kasstromen.

De IASB heeft tevens een aantal zogeheten 'Exposure Drafts' gepubliceerd waarin belangrijke wijzigingen worden voorgesteld met betrekking tot de administratieve verwerking en informatieverschaffing van leaseregelingen en omzet. Als deze voorstellen leiden tot nieuwe of gewijzigde standaarden, dan kan dit aanzienlijke gevolgen hebben voor de jaarrekening in de komende jaren. De datum van inwerkingtreding van de herziene standaarden is nog niet definitief vastgesteld.

3.2. Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van TenneT Holding B.V. opgenomen en van de groepsmaatschappijen waarin TenneT Holding B.V. direct of indirect een beslissende zeggenschap heeft ter zake van het bestuur en van het financiële en operationele beleid. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk verwerkt. Deze groepsmaatschappijen worden voor 100% in de consolidatie opgenomen. De financiële gegevens van joint ventures waarin op grond van een overeenkomst met anderen de zeggenschap gezamenlijk wordt uitgeoefend, worden proportioneel geconsolideerd op basis van de grondslagen van TenneT.

Voor nieuwe groepsmaatschappijen worden de financiële gegevens in de consolidatie betrokken met ingang van de datum waarop TenneT beslissende zeggenschap heeft verkregen. De verworven onderneming wordt vanaf het moment van acquisitie gewaardeerd tegen reële waarde van de opgeofferde activa, de uitgegeven vermogensinstrumenten en de overgenomen verplichtingen. Identificeerbare verkregen activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen (identificeerbare netto activa) in een bedrijfscombinatie, worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde op de overnamedatum, ongeacht de aanwezigheid van een eventueel minderheidsbelang.

Het deel van de acquisitieprijs dat boven de reële waarde van het belang van TenneT in de verworven identificeerbare netto activa uitstijgt, wordt opgenomen als goodwill. Indien de acquisitieprijs lager ligt dan de reële waarde van de verworven identificeerbare netto activa, dan wordt het verschil direct opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Alle vergoedingen voor overname worden tegen reële waarde op de acquisitiedatum verwerkt, waarbij voorwaardelijke betalingen als schuld worden opgenomen en daaropvolgende waardeveranderingen in het resultaat worden verwerkt. Alle transactiekosten die noodzakelijk zijn om de acquisitie te effectueren, worden in het resultaat verwerkt.

Een onderneming wordt gedeconsolideerd vanaf de datum dat de beslissende zeggenschap eindigt. Het verschil tussen enerzijds de verkoopprijs en anderzijds de netto vermogenswaarde inclusief de gerelateerde goodwill en de reserve koersverschillen op de verkoopdatum, wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

De in de consolidatie begrepen rechtspersonen zijn:

Aandeel in kapitaal

TenneT Holding B.V., Arnhem	
Relined B.V., Utrecht	(50%)
TenneT Orange B.V., Arnhem	(100%)
TenneT TSO Duitsland B.V., Arnhem	(100%)
TenneT Duitsland Coöperatief U.A., Arnhem	(100%)
TenneT Verwaltungs GmbH, Bayreuth	(100%)
TenneT GmbH & Co KG, Bayreuth	(100%)
TenneT TSO GmbH, Bayreuth	(100%)
TenneT Offshore GmbH, Bayreuth	(100%)
TransTenneT B.V., Arnhem	(100%)
TenneT Blue B.V., Arnhem	(100%)
APX-ENDEX Holding B.V., Amsterdam	(56,1%)
• APX-ENDEX Power B.V., Amsterdam	(100%)
• APX-ENDEX Gas B.V., Amsterdam	(100%)
• APX Commodities Ltd., Nottingham, UK	(100%)
• APX-ENDEX Clearing B.V., Amsterdam	(100%)
• APX-ENDEX Derivatives B.V., Amsterdam	(100%)
• Belpex S.A., Brussel, België	(100%)
NOVEC B.V., Den Haag	(100%)
New Values B.V., Utrecht	(50%)
• European Energy Auction B.V., Gemert	(100%)
NLink International B.V., Arnhem	(100%)
• BritNed Development Ltd., London, UK	(50%)
TenneT TSO B.V., Arnhem	(100%)
• CertiQ B.V., Arnhem	(100%)
• Saranne B.V., Arnhem	(100%)
• TSO Auction B.V., Arnhem	(100%)
• B.V. Transportnet Zuid-Holland, Voorburg	(100%)
• HS Netten Zeeland B.V., Middelburg	(100%)
• Nadine Netwerk B.V., Arnhem	(100%)
• TenneT TSO E B.V., Arnhem	(100%)

De vennootschappen waarin een 50% belang wordt gehouden betreffen joint ventures.

In de consolidatie is tevens begrepen de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet, gevestigd te Arnhem. Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet wordt meegeconsolideerd aangezien TenneT direct beslissende zeggenschap kan uitoefenen ter zake van het bestuur en van het financiële en operationele beleid. Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet heeft ten

doel het ten behoeve van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet tijdelijk beheren van doelgelden. Doelgelden zijn gelden uit hoofde van de veiling van de capaciteit van de buitenlandverbindingen en de handhaving van de energiebalans.

Ongerealiseerde resultaten op transacties tussen de groep en haar deelnemingen worden geëlimineerd naar rato van het belang van de groep in de deelnemingen. Ongerealiseerde verliezen worden niet geëlimineerd indien deze representatief zijn voor een waardevermindering van het actief. Waar noodzakelijk worden waarderingsgrondslagen van deelnemingen in overeenstemming gebracht met die van de groep.

De Minister van Economische Zaken heeft op 13 juli 2007 besloten om de uitvoering van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE) bij haar eigen agentschap SenterNovem te beleggen en tevens de MEP-regeling daar onder te brengen. Dit betekent dat de bedrijfsactiviteiten van EnerQ B.V. per 1 januari 2009 zijn overgenomen door SenterNovem. EnerQ is in 2009 geliquideerd.

3.3. Toelichting op het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode en is samengesteld uit de kasstroom uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

3.4. Vreemde valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de primaire economische omgeving waarin de entiteit actief is (de functionele valuta). Deze geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van de vennootschap. De functionele valuta van de vennootschappen in Groot-Brittannië is het Britse pond.

De balansposten die betrekking hebben op monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De hieruit voortvloeiende omrekeningsverschillen worden in het resultaat over het jaar verwerkt. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de gerealiseerde koers.

De activa en verplichtingen van de geconsolideerde buitenlandse groepsmaatschappijen worden op balansdatum omgerekend tegen de dan geldende wisselkoers. De als gevolg van wijzigingen van wisselkoersen optredende omrekeningsverschillen worden rechtstreeks in het eigen vermogen verantwoord via het overzicht gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten. De resultaten van de geconsolideerde buitenlandse groepsmaatschappijen worden verantwoord tegen de gemiddelde koersen over het betrokken boekjaar. Bij gedeeltelijke verkoop van de investeringen in buitenlandse deelnemingen, worden de daaraan gerelateerde cumulatieve koersverschillen uitsluitend in de winst-en-verliesrekening verantwoord als control wordt verloren.

Goodwill die ontstaat door de verwerving van een buitenlandse entiteit blijft genoteerd in de buitenlandse valuta en wordt omgerekend tegen de koers per balansdatum.

3.5. Grondslagen voor waardering van activa en eigen vermogen en verplichtingen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit hoogspanningsstations, -verbindingen en overige activa en hebben onder meer betrekking op de transportnetten waarvoor TenneT TSO B.V. en TenneT TSO GmbH zijn aangewezen als netbeheerder. Onder de overige activa zijn eveneens de vaste activa (hoogspanningsstations, -verbindingen en overige activa) van de in 2009 overgenomen netten van Delta N.V., Enexis B.V. en Alliander N.V. verantwoord daar TenneT nog niet in staat was om de juiste splitsing in de verschillende categorieën weer te geven. De gronden waarop de hoogspanningsmasten zich bevinden, zijn niet in eigendom. In Nederland betaalt TenneT TSO B.V. hiervoor gebruiksrechten die jaarlijks ten laste van het resultaat komen. In Duitsland betaalt TenneT TSO GmbH een eenmalige vergoeding aan grondbezitters en activeert het bedrag van het actief waar de vergoeding op betrekking heeft.

Voor de waardering van de materiële vaste activa met betrekking tot het Nederlandse landelijk hoogspanningsnet is gebruik gemaakt van de mogelijkheid in IFRS 1 om op transitiedatum (1 januari 2004) de materiële vaste activa te waarderen tegen de reële waarde, die vanaf dat moment als 'veronderstelde kostprijs' geldt. De reële waarde van het landelijk hoogspanningsnet is afgeleid van de gereguleerde activawaarde. Dit is een door de Energiekamer bepaalde waarde, die mede bepalend is voor de toegestane omzet.

De overige materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief bouwrente en toekomstige kosten voor amovering, onder aftrek van lineaire afschrijvingen over de geschatte gebruiksduur van het actief. De gebruiksduur en restwaarde van de materiële vaste activa worden jaarlijks beoordeeld en zo nodig aangepast.

Investeringskosten die uitgevoerd worden op verzoek en voor rekening van derden worden geactiveerd na aftrek van de bijdragen van derden. Eventuele winst op deze projecten wordt aan het boekjaar toegerekend naar rato van de voortgang van het project en verantwoord in de resultatenrekening.

Een materieel vast actief is aan een bijzondere waardevermindering onderhevig indien zijn boekwaarde groter is dan zijn realiseerbare waarde. In dat geval verlaagd TenneT de boekwaarde tot de lagere realiseerbare waarde. De resterende afschrijvingslast wordt over de resterende looptijd afgeschreven. Op elke verslagdatum beoordeelt TenneT of er een aanwijzing is dat een bijzonder waardeverminderingsverlies dat in voorgaande periode is opgenomen niet meer bestaat of mogelijk is afgenomen. Indien dit het geval is boekt TenneT het bijzonder waardeverminderingsverlies terug.

De afschrijvingen worden lineair berekend uitgaande van de componenten met de volgende gebruiksduur in jaren:

Stations:	Aarder, scheider, vermogensschakelaar	20-35
	Beveiliging en besturingsapparatuur	10-20
	Vermogenstransformatoren	20-35
	Condensatorbanken	20-35
	Telecommunicatie apparatuur	10-20
Verbindingen:	Master/Lijnen	20-40
	Kabels (ondergronds)	30-40
Overige:	Kantoorgebouwen	40-50
	Kantoorautomatisering	3-5
	Procesautomatisering	3-5
	Overige bedrijfsmiddelen	5-10

Op grond (inclusief bouwrijp maken) wordt niet afgeschreven.

Investerings gefinancierd uit veilinggelden

Bepaalde investeringen in materiële vaste activa worden met toestemming van de Energiekamer gefinancierd uit opbrengsten uit de veiling van de capaciteit op de verbindingen met het buitenland. Deze bijdragen uit de veilinggelden worden afzonderlijk als investeringsbijdragen gepresenteerd en derhalve niet in mindering gebracht op de boekwaarden van de betreffende materiële vaste activa.

Immateriële activa

Onder goodwill wordt verstaan het op het moment van verwerving bestaande positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs en de reële waarde van de verkregen activa en verplichtingen.

Computersoftware wordt geactiveerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijving. De afschrijvingstermijn is gelijk aan de geschatte economische gebruiksduur en bedraagt drie tot vijf jaar. De vervaardigingsprijs bestaat uit directe arbeidskosten inclusief een opslag voor indirecte kosten. Onderzoeks- en onderhoudskosten voor computersoftware worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

De overige immateriële activa bestaan uit een verworven handelsnaam, klantenportefeuille en contracten en relaties met participanten en worden gewaardeerd tegen de kostprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen. De kostprijs is de reële waarde zoals vastgesteld volgens de overnamemethode. De afschrijvingstermijn is gelijk aan de geschatte economische gebruiksduur en bedraagt vijf, elf of veertien en een half jaar.

Onderzoekskosten worden direct ten laste van het bedrijfsresultaat gebracht. Ontwikkelingskosten betreffen de kosten van een nieuwe technologische ontwikkeling van een actief. Deze kosten worden geactiveerd als een immaterieel actief wanneer het project, gezien de commerciële en technologische uitvoerbaarheid, naar alle

waarschijnlijkheid succesvol zal zijn en wanneer de kosten op een betrouwbare manier kunnen worden vastgesteld.

Een immaterieel actief is aan een bijzondere waardevermindering onderhevig indien zijn boekwaarde groter is dan zijn realiseerbare waarde. In dat geval verlaagt TenneT de boekwaarde tot de lagere realiseerbare waarde. De resterende afschrijvingslast wordt over de resterende looptijd afgeschreven. Op elke verslagdatum beoordeelt TenneT of er een aanwijzing is dat een bijzonder waardeverminderingsverlies dat in voorgaande periode is opgenomen niet meer bestaat of mogelijk is afgenomen. Indien dit het geval is boekt TenneT het bijzonder waardeverminderingsverlies terug.

Deelnemingen

Deelnemingen zijn entiteiten waarin de groep wel invloed van betekenis heeft, maar geen zeggenschap. Het gebruikelijke aandelenpercentage ligt tussen 20% en 50% van de stemrechten. Investerings in deelnemingen worden verantwoord door gebruik te maken van de equity methode en worden in eerste instantie opgenomen tegen kostprijs.

Financiële activa en verplichtingen

Financiële activa en verplichtingen worden als volgt gecategoriseerd:

- Tot einde looptijd aangehouden financiële activa en verplichtingen: waardering initieel tegen reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs gebruikmakend van de effectieve interestmethode.
- Leningen en vorderingen: waardering initieel tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kosten gebruikmakend van de effectieve interestmethode.
- Activa die beschikbaar zijn voor verkoop: waardering tegen reële waarde met reële waardemutatatie via de overige baten en lasten zoals opgenomen in overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten.

Het saldo van de financiële activa en verplichtingen wordt opgenomen in de balans wanneer er een wettelijk uitvoerbaar recht is om de opgenomen bedragen onderling te verrekenen en de intentie bestaat om op een netto basis af te rekenen dan wel het actief te realiseren en gelijktijdig de verplichting af te wikkelen.

Derivate financiële instrumenten

Derivate financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde. Indien sprake is van een effectieve kasstroomafdekking worden de waardemutaties bij toepassing van hedge accounting verwerkt in het Overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten.

Van een effectieve afdekking is sprake indien het afgeleide financiële instrument de mutaties in de reële waarden of de kasstromen van de afgedekte posities volledig compenseert. Tevens dient bij het aangaan van een transactie het volgende te zijn gedocumenteerd: de relatie tussen het afdekkinginstrument en de afgedekte positie, de risicobeheersingdoelstellingen en de uitgangspunten bij het aangaan van de verschillende afdekkingstransacties. Deze documentatie wordt opgesteld op het moment van ontstaan van een financieel afgeleid contract en wordt vervolgens, indien nodig, geactualiseerd.

Indien het op grond van bovenstaande criteria niet is toegestaan de waardemutaties van derivate financiële instrumenten via het eigen vermogen overzicht van gerealiseerde en

ongerealiseerde resultaten te verwerken, wordt de waardemutatie verwerkt in de winst-en-verliesrekening als financieringsbaten of -lasten.

Effecten en deposito's met een resterende looptijd langer dan één jaar zijn opgenomen onder de langlopende financiële activa. Effecten en deposito's met een oorspronkelijke looptijd van meer dan drie maanden en een resterende looptijd van minder dan twaalf maanden vanaf balansdatum zijn geclassificeerd als kortlopende financiële activa. Deposito's met een oorspronkelijke looptijd korter dan drie maanden zijn verantwoord onder liquide middelen.

Bijzondere waardevermindering van activa

Voor goodwill of andere activa met een onbepaalde gebruiksduur wordt jaarlijks beoordeeld of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Goodwill wordt jaarlijks beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen en wordt gewaardeerd tegen kostprijs, onder vermindering van cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Waardeverminderingen op goodwill zijn niet omkeerbaar.

Voor andere activa wordt periodiek geëvalueerd of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien opportuun, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld, te weten de hoogste van de directe of indirecte opbrengstwaarde. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. Een bijzondere waardevermindering wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Ten behoeve van het beoordelen of er aanwijzingen zijn dat goodwill aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn, worden activa gegroepeerd tot het niveau waarop managementaansturing plaatsvindt en waarvoor separate kasstromen identificeerbaar zijn. Voor andere activa vindt de beoordeling plaats op het niveau van de cash generating unit, wat lager kan zijn.

Belastinglatenties

De met voorwaartse verliescompensatie en tijdelijke verschillen tussen de fiscale en bedrijfseconomische waarden van activa en verplichtingen verband houdende latente belastingvorderingen en verplichtingen, worden berekend op basis van de geldende tarieven voor de vennootschapsbelasting die van toepassing zijn op het moment van afwikkeling.

Latente belastingverplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen die ontstaan op investeringen in dochterondernemingen en deelnemingen tenzij de groep in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil niet in de voorzienbare toekomst zal aflopen. Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen die ontstaan op investeringen in dochterondernemingen en deelnemingen als het waarschijnlijk is dat er voldoende toekomstige fiscale winsten beschikbaar zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden benut.

Salderen van actieve en passieve belastinglatenties vindt plaats indien deze vallen binnen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en wanneer de termijnen waarbinnen realisatie wordt verwacht samenvallen.

Vaste activa aangehouden voor verkoop

Onder vaste activa aangehouden voor verkoop wordt verstaan vaste activa die direct beschikbaar zijn voor verkoop en waarvan hoogstwaarschijnlijk is dat deze binnen een jaar worden verkocht, niet zijnde financiële instrumenten en vastgoedbeleggingen. De vaste activa aangehouden voor verkoop worden gewaardeerd tegen de boekwaarde of lagere reële waarde minus de verkoopkosten.

Vorderingen op verbonden partijen

Vorderingen op verbonden partijen worden in eerste instantie gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijzen onder toepassing van de fifo methode, een bewegend gemiddeld voorraadstelsel of lagere realiseerbare waarde, te weten de geschatte netto verkoopopbrengst.

Onderhanden werk

Incidenteel worden projecten voor derden uitgevoerd. De projecten voor derden worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, zijnde directe materiaal- en arbeidskosten inclusief een opslag voor indirecte kosten, direct toerekenbaar uitbesteed werk, overige externe kosten en bouwrente. Indien op deze projecten aantoonbare resultaten ontstaan, wordt de winst aan het boekjaar toegerekend naar rato van de voortgang van het project. Voorzieningen voor verwachte verliezen worden genomen in de periode waarin komt vast te staan dat er sprake is van verlies en worden ten laste gebracht van het resultaat. Wanneer de reeds gemaakte kosten hoger zijn dan de reeds gefactureerde termijnen wordt deze post onder de kortlopende vorderingen verantwoord. Wanneer de reeds gefactureerde termijnen hoger zijn dan de reeds gemaakte kosten wordt deze post onder de kortlopende schulden verantwoord.

Debiteuren en overige vorderingen

Debiteuren en overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs gebruikmakend van de effectieve interestmethode, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Debiteuren beursttransacties

Handelsdebiteuren en debiteuren beursttransacties hebben een boekwaarde die gelijk is aan hun reële waarde en worden gewaardeerd conform Debiteuren en overige vorderingen.

Liquide middelen/schulden aan financiële instellingen

Liquide middelen betreffen saldi op bankrekeningen en andere zeer korte termijn beleggingen met een oorspronkelijke looptijd van drie maanden of korter. Tekorten op bankrekeningen worden verantwoord als schulden aan financiële instellingen.

Zekerheidsstellingen betreffen tegoeden op inzake rekeningen die dienen ter financiële zekerheid van veilingtransacties; voor eenzelfde bedrag is een schuld opgenomen aan de betreffende partij die de gelden op de inzake rekening heeft gestort. Zekerheidsstellingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs.

Eigen vermogen

Zekerheidsstellingen worden aangemerkt als eigen vermogen als de wederpartij TenneT niet kan verplichten om interest te betalen dan wel de leningen deels of volledig af te lossen.

Leningen

Leningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde minus de toe te rekenen transactiekosten. Vervolgens worden leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs waarbij het verschil tussen de initiële waardering en de aflossingswaarde wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van de lening. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de effectieve interestmethode. De aflossingsverplichtingen binnen een jaar worden als kortlopende verplichtingen gepresenteerd.

Investeringsbijdragen

De onder de verplichtingen opgenomen investeringsbijdragen hebben betrekking op materiële vaste activa die eigendom zijn van TenneT TSO B.V. en waarvoor een bijdrage is ontvangen uit de veilinginkomsten. Jaarlijks valt een bedrag gelijk aan de afschrijvingslasten vrij, alsmede een deel van de exploitatiekosten, ten gunste van de overige opbrengsten.

Investeringsbijdragen (*Baukostenzuschüsse*) zijn betalingen gemaakt door derden die aangesloten zijn op het net van TenneT TSO GmbH. Voor TenneT TSO GmbH hebben deze betalingen het karakter van vooruitontvangen omzet omdat ze gedaan zijn voor de dienst die geleverd wordt door TenneT TSO GmbH om te zorgen voor een aansluiting op het net met voldoende capaciteit voor de klant. Als de klant TenneT TSO GmbH verplicht om een nieuw station of een netwerkaansluiting te bouwen dan wel de capaciteit voor zijn aansluiting te vergroten, moet de klant een investeringsbijdrage betalen. De investeringsbijdragen worden opgenomen bij TenneT TSO GmbH als een verplichting op de balans en vallen gedurende de levensduur van de activa vrij.

Veilinggelden

Veilinggelden hebben betrekking op bedragen die TenneT TSO B.V. heeft geïnd bij de uitoefening van haar wettelijke taak (veiling van capaciteit buitenlandverbindingen). Deze gelden staan niet vrij ter beschikking. De veilinggelden zijn onderdeel van de doelgelden van de Stichting Beheer Landelijk Hoogspanningsnet en worden hieraan toegevoegd. Met deze gelden dient een redelijk rendement te worden behaald. Eventuele aanwending kan alleen worden gedaan met instemming van de Energiekamer. De Energiekamer kan TenneT TSO B.V. te allen tijde verplichten de veilinggelden aan te wenden voor een specifiek doel. De veilinggelden worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs gebruikmakend van de effectieve interestmethode.

Te verrekenen in tarieven

Te verrekenen in tarieven heeft betrekking op bedragen die verrekend worden in toekomstige tarieven of ontvangen gelden die niet vrij ter beschikking staan. Aan de onder de verplichtingen opgenomen te verrekenen in tarieven wordt rente toegevoegd. Zie voor verdere toelichting de grondslagen voor bepaling van het resultaat inzake omzet.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Bij een lange looptijd wordt de voorziening gebaseerd op de contante waarde. Het percentage is gebaseerd op de specifieke risico's voor de verplichting. De toename in de voorziening door het verstrijken van de tijd wordt verwerkt als rentekosten.

De voorziening milieu en amovering dient ter dekking van de kosten voor het verwijderen van schadelijke stoffen en van te verlaten hoogspanningsverbindingen alsmede van ondergrondse kabeltracés. Deze voorziening wordt gewaardeerd tegen contante waarde. De dotatie aan de voorziening amoveren wordt bepaald op basis van de te verwachten te amoveren kabels/lijnen in de toekomst. De toevoegingen aan de voorziening gaan via de winst-en-verliesrekening als het milieu betreft en via de materiële vaste activa als het amoveren betreft.

Ter dekking van de kosten voor bijzondere personeelsregelingen waarvan de verplichtingen voor balansdatum zijn ontstaan, zijn voorzieningen opgenomen. Deze hebben betrekking op afvloeiing van personeel, jubileumuitkeringen en premies ziektekostenverzekeringen. De in deze voorzieningen opgenomen bedragen voor de premies voor ziektekostenverzekeringen en jubileumuitkeringen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen.

TenneT kent een aantal pensioen- en pensioengerelateerde regelingen voor huidige en voormalige werknemers. De pensioenen van nagenoeg alle Nederlandse medewerkers zijn ondergebracht bij het pensioenfonds ABP. Deze regeling is te karakteriseren als toegezegd-pensioenregeling, waarbij de pensioenuitkering is gebaseerd op de lengte van het dienstverband en het gemiddelde salaris van de werknemers gedurende dit dienstverband. De pensioenregeling van het pensioenfonds ABP kan worden aangemerkt als 'multi-employer regeling'. IAS 19 verlangt dat bepaalde informatie inzake toegezegd-pensioenregelingen wordt toegelicht in de jaarrekening. Met name het saldo van de met de regeling samenhangende activa en passiva dient in de balans te worden opgenomen als een vordering of verplichting. Het ABP heeft aangegeven niet in staat te zijn om aan de deelnemende ondernemingen de informatie te verschaffen die volgens IAS 19 noodzakelijk is voor toegezegd-pensioenregelingen. Tevens bestaat geen verplichting tot bijstorting en/of onttrekking aan het fonds anders dan door wijziging van de jaarlijkse premies. Daarom wordt deze regeling behandeld als toegezegde-bijdrageregeling en worden de verschuldigde pensioenpremies over het boekjaar als pensioenlast in het resultaat verantwoord.

De Groep heeft twee aanvullende toegezegd-pensioenregelingen in verband met de acquisitie van de Duitse activiteiten. Bij toegezegd-pensioenregelingen ontvangt de medewerker na pensionering een pensioenuitkering die gewoonlijk afhangt van één of meerdere factoren, zoals leeftijd, aantal dienstjaren en hoogte van het salaris.

Bij toegezegd-pensioenregelingen wordt een verplichting in de balans opgenomen ter grootte van de contante waarde van de verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling aan het einde van de verslagperiode minus de reële waarde van de fondsbeleggingen, rekening houdend met mutaties in verband met niet-opgenomen lasten voor de verstreken diensttijd. De toegezegd-pensioenverplichting wordt jaarlijks berekend door een onafhankelijke actuaaris met behulp van de 'projected unit credit method.'

De contante waarde van de verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling wordt berekend door de geschatte toekomstige kasuitstromen contant te maken tegen de disconteringsvoet van hoogwaardige bedrijfsobligaties die luiden in dezelfde valuta als die waarin de pensioenen betaald zullen worden en die een looptijd hebben die de looptijd van de gerelateerde pensioenverplichting benadert.

Actuariële winsten en verliezen die voortkomen uit voortschrijdend inzicht en wijzigingen in de actuariële veronderstellingen worden verwerkt via het eigen vermogen in het overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten in de periode waarin zij zich voordoen. De nog niet verwerkte pensioenkosten van verstreken diensttijd worden onmiddellijk in het resultaat verwerkt, tenzij de wijzigingen van de pensioenregeling afhankelijk zijn van het voortduren van het dienstverband gedurende een bepaalde periode. In dat geval worden de pensioenkosten van verstreken diensttijd lineair ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht gedurende deze periode.

Overige lange termijn schulden

Onder de overige lange termijn schulden zijn onder andere capacity reservation fees opgenomen die voortvloeien uit de *Verordnung zur Regelung des Netzanschlusses von Anlagen zur Erzeugung von elektrischer Energie (KraftNAV)*. Onder deze wet zijn energieleveranciers verplicht om klanten aan te sluiten op hun netwerken tegen technische en commerciële voorwaarden die eerlijk, non-discriminatoir en transparant zijn. De capacity reservation fee van KraftNAV wordt behandeld als vooruitontvangen omzet en wordt verrekend bij oplevering van de aansluiting.

Crediteuren beurstransacties

Crediteuren beurstransacties hebben een boekwaarde die gelijk is aan de reële waarde en worden gewaardeerd conform crediteuren en overige schulden.

Crediteuren en overige schulden

Crediteuren en overige schulden worden initieel tegen reële waarde opgenomen en vervolgens tegen de geamortiseerde kostprijs waarbij gebruikt wordt gemaakt van de effectieve interestmethode. Crediteuren en overige schulden worden geclassificeerd als kortlopende verplichtingen wanneer deze binnen een jaar moeten worden voldaan. In alle andere gevallen worden ze gepresenteerd als langlopende verplichtingen.

3.6. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar.

Omzet

Aansluitvergoedingen worden in eerste instantie verantwoord als vooruitontvangen omzet en worden vervolgens in de winst-en-verliesrekening verwerkt in overeenstemming met de levensduur van de activa.

TenneT TSO B.V.

De omzet van TenneT TSO B.V. wordt gereguleerd door de Energiekamer van de Nederlandse Mededingingsautoriteit. Naast deze zogenaamde voorafgaande (ex ante) regelgeving is TenneT TSO B.V. tot op zekere hoogte ook onderworpen aan toezicht achteraf (ex post) door de Energiekamer. Omzetoverschotten en -tekorten die voortvloeien uit verschillen tussen de verwachte en werkelijke door TenneT TSO B.V. getransporteerde elektriciteitsvolumes worden verwerkt in de tarieven van volgende jaren en daarom opgenomen op de balans onder 'Te verrekenen in tarieven'. De tarieven van TenneT TSO B.V. worden dus op basis van omzetregulering gereguleerd.

Volgens de Nederlandse regelgeving moeten de veilingopbrengsten op de balans worden verantwoord. Deze opbrengsten kunnen worden gebruikt om toekomstige grensoverschrijdende verbindingen te financieren.

TenneT TSO GmbH

De belangrijkste inkomstenbronnen van TenneT TSO GmbH zijn enerzijds de opbrengsten uit de invoeding van duurzame energie (EEG-omzet) en energie opgewekt door middel van warmtekraftkoppeling (KWK-G-omzet), en anderzijds de (gereguleerde) tarieven voor elektriciteitstransport via het transportnet van TenneT TSO GmbH in Duitsland.

Het huidige reguleringskader schrijft voor dat de EEG- en KWK-G-omzet een neutraal effect op het resultaat moeten hebben. TenneT TSO GmbH behaalt zijn nettoresultaat dus uitsluitend uit de nettatarieven, die worden gereguleerd door de Duitse toezichthouder (*Bundesnetzagentur*, BNetzA). Sinds 1 januari 2009 worden de nettatarieven gereguleerd op basis van een regeling die een maximaal omzetniveau ('revenue cap') voorschrijft voor Duitse netbeheerders. TenneT TSO GmbH is in dit opzicht afhankelijk van de reguleringsbesluiten van de BNetzA. Deze betreffen onder meer de berekening van het maximale omzetniveau voor de desbetreffende reguleringsperiode, de bepaling van de specifieke efficiëntiefactor voor de reguleringsperiode, de goedkeuring van aanvragen voor investeringsbudgetten en verschillende onderhandelde overeenkomsten over specifieke kostenposten die in het jaarlijkse maximale omzetniveau worden verwerkt.

De verschillen tussen de verwachte (ex ante) en werkelijke (ex post) door TenneT TSO GmbH getransporteerde elektriciteitsvolumes worden verwerkt in de tarieven van toekomstige jaren in overeenstemming met artikel 5 van de *Anreizregulierungsverordnung* (ARegV). In tegenstelling tot de Nederlandse reguleringsmethodiek worden deze bedragen onder de Duitse regulering niet op de balans opgenomen.

EEG-omzet

De EEG-omzet dient gelijk te zijn aan de bijbehorende kosten. De omzet wordt gefactureerd op basis van geschatte kosten. Alle eventueel optredende verschillen tussen de werkelijke en geschatte kosten worden doorberekend aan de klanten en

verwerkt in de balans als overlopende post onder de vorderingen of verplichtingen. Er vinden eindafrekeningen plaats voor leveringen ontvangen van elektriciteitscentrales en voor de aan energieleveranciers gefactureerde omzet. De prijsverschillen worden verwerkt in de volgende EEG-toeslag.

KWK-G-omzet

De KWK-G-omzet dient gelijk te zijn aan de bijbehorende kosten. De omzet wordt gefactureerd op basis van geschatte kosten. Alle eventueel optredende verschillen tussen de werkelijke en geschatte kosten worden doorberekend aan de klanten en verwerkt in de balans als overlopende post onder de vorderingen of verplichtingen. Er vinden eindafrekeningen plaats voor de kosten en de omzet.

TenneT Offshore GmbH

TenneT Offshore GmbH verleent diensten aan TenneT TSO GmbH. Deze onderneming legt de netaansluitingen aan voor windparken op zee en exploiteert en onderhoudt deze aansluitingen. TenneT Offshore GmbH is opgericht om een scheiding aan te brengen tussen de offshore- en onshore-kosten van TenneT TSO GmbH.

Volgens artikel 17 lid 2a van de Duitse wet op de energiemarkt (*Energiewirtschaftsgesetz*, EnWG) moeten de kosten voor het aansluiten van windparken op zee verdeeld worden over alle Duitse netbeheerders. TenneT TSO GmbH belast daarom circa 70% van de offshore-kosten door aan de andere netbeheerders (in overeenstemming met de toepasselijke KWK-G-verhouding). De desbetreffende omzet wordt verantwoord in het jaar dat de kosten optreden. De resterende 30% wordt met een vertraging van twee jaar verwerkt in het maximale omzetniveau. De bijbehorende omzet van TenneT TSO GmbH wordt derhalve niet verantwoord in het jaar dat de kosten optreden.

Veilingopbrengsten

TenneT TSO GmbH ontvangt gelden uit de veiling van capaciteit op de grensoverschrijdende verbindingen. De EU-wetgeving schrijft voor dat deze opbrengsten moeten worden gebruikt om de nettarieven te verlagen of de capaciteit van de grensoverschrijdende verbindingen te verhogen. TenneT TSO GmbH gebruikt de veilingopbrengsten voornamelijk voor investeringen en heeft hiertoe – conform de voorschriften van de BNetzA – aan de creditzijde van de balans een vooruitontvangen investeringsbijdrage gevormd die over een periode van 30 jaar vrijvalt. Een vrijval uit deze investeringsbijdrage leidt met een vertraging van twee jaar tot een verlaging van het maximale omzetniveau.

Onder IFRS worden de Duitse veilingopbrengsten als omzet in de winst-en-verliesrekening verantwoord. In Nederland worden deze opbrengsten op de balans verantwoord.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan uit de amortisatie van de vooruitontvangen investeringsbijdragen.

Bedrijfslasten

De kosten energie en vermogen betreffen de kosten voor inkoop van energie en vermogen voor de transportdiensten, systeemdiensten en de handhaving van de energiebalans.

Onder de kosten transportnetten en systemen zijn begrepen zowel de kosten van exploitatie van de transportnetten, alsmede de kosten voor onderhoud van systemen ten behoeve van de primaire bedrijfsprocessen.

De personeelskosten zijn verminderd met de geactiveerde productie.

Leases waarbij het economisch eigendom rust bij de verhuurder worden gekwalificeerd als operationele lease. De betalingen uit hoofde van deze overeenkomsten worden lineair ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht over de looptijd van de lease.

Financieringsbaten en -lasten

De financieringslasten betreffen interest op leningen, rekening courant faciliteiten en andere schuldposities. De financieringsbaten over de middelen die in beheer zijn gegeven bij de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet worden rechtstreeks aan de desbetreffende middelen toegevoegd.

Voor zover de interestkosten zijn toe te rekenen aan activa die aan bepaalde vereisten voldoen ('qualifying assets'), zijn deze geactiveerd.

Belastingen

De belastingen over het resultaat worden berekend over het in de jaarrekening gepresenteerde resultaat naar geldende bepalingen en tarieven. Hierbij wordt rekening gehouden met fiscaal niet aftrekbare kosten en met de mogelijkheden van voorwaartse verliescompensatie.

3.7. Financiële informatie per segment

De informatie wordt gesegmenteerd naar activiteiten van de groep. De bedrijfssegmenten weerspiegelen de managementstructuur van de groep. Door de overname van de Duitse activiteiten is de managementinformatie hierop aangepast. Als gevolg hiervan worden er twee segmenten onderscheiden: Nederland en Duitsland.

Voor nadere financiële informatie per segment wordt verwezen naar noot 35 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

4. Financieel risicomanagement

Het beleid is gericht op het adequaat beheersen van de geldstromen en het beschermen van het groepsvermogen tegen financiële risico's.

4.1. Risico van clearingtransacties

Doordat TenneT energiebeurzen beheert, de veiling van de capaciteit op de buitenlandverbindingen verricht (in 2009 naar CASC.EU, Capacity Allocation Service Company.eu S.A.) en zorgdraagt voor de handhaving van de energiebalans, worden omvangrijke geldstromen afgewikkeld. Het beleid is er op gericht om de risico's samenhangend met de clearingtransacties van deze geldstromen te minimaliseren.

Kredietrisico's als gevolg van energietransacties

APX-ENDEX treedt op als tegenpartij bij de contracten die worden afgesloten op de verschillende beurzen van de vennootschap, met uitzondering van APX-ENDEX Derivatives, dat zijn clearing-activiteiten heeft uitbesteed aan ECC A.G. Hierdoor is APX-ENDEX Derivatives niet blootgesteld aan kredietrisico's op de afgesloten contracten. Als centrale tegenpartij neemt APX-ENDEX geen netto positie in op de energiemarkten, aangezien de onderneming altijd zowel een inkoop- als een verkooppositie inneemt. Met betrekking tot de financiële afwikkeling loopt APX-ENDEX het risico dat de koper niet betaalt, terwijl APX-ENDEX de verkoper wel moet betalen. APX-ENDEX beperkt dit risico door middel van een systeem van zekerheidsstellingen en bankgaranties. De vijf grootste debiteuren waren ultimo 2010 verantwoordelijk voor 68% van de totale vorderingenpositie (ultimo 2009: 70%). Dit wijst op een concentratie van kredietrisico's.

Veiling van de capaciteit op de buitenlandverbindingen

TenneT TSO B.V./TSO Auction B.V./CASC.EU sluiten overeenkomsten met participanten opdat de geveilde capaciteit voor de jaar-, maand- en dagveiling wordt toegewezen uitsluitend voor zover de verstrekte zekerheidsstellingen toereikend zijn. Deze zekerheidsstellingen bestaan uit inzake rekeningen en bankgaranties. Na totstandkoming van de transacties vindt verrekening plaats met de verstrekte zekerheidsstellingen.

Marktkoppeling

De dagelijkse beschikbare capaciteit tussen Nederland en België wordt rechtstreeks via de beurzen verhandeld. Tegelijkertijd met de veiling van de capaciteit op de buitenlandverbindingen levert TenneT TSO B.V. de energie, hetgeen via handel op de energiebeurzen in Nederland en België wordt gerealiseerd. De vorderingen en schulden van de marktpartijen worden onderling verrekend door de beurzen, waarvoor aldaar zekerheden zijn gesteld. Per half november 2010 is de veiling van de dagcapaciteit overgenomen door CWE-Marktkoppeling welke via CASC.EU verloopt. Hiermee zijn alle dagcapaciteiten impliciet geworden en vervalt TLC-marktkoppeling. De laatste gelden worden in 2011 verrekend en in 2010 zijn de zekerheidsstellingen bij TSO Auction B.V. afgebouwd.

Handhaving van de energiebalans

TenneT TSO B.V. en TenneT TSO GmbH zijn verantwoordelijk voor het handhaven van de energiebalans. De hiermee samenhangende kosten worden gedekt uit de opbrengst uit onbalans die aan de programmaverantwoordelijke bedrijven wordt gefactureerd. Een surplus wordt op de toekomstige tarieven voor systeemdiensten in mindering gebracht. Voor de verrekening met de programmaverantwoordelijke bedrijven zijn door deze partijen zekerheden gesteld bestaande uit bankgaranties en zekerheidsstellingen.

4.2. Treasuryrisico

Het beleid van TenneT is er op gericht om de treasury risico's, die inherent zijn aan de bedrijfsuitoefening, zo veel mogelijk te beperken.

Het financieel risicomanagement voor de TenneT groep wordt uitgevoerd door de afdeling Treasury, met uitzondering van APX-ENDEX, die haar eigen risicomanagement uitvoert.

Middelen die alleen na goedkeuring van de NMa, Energiekamer en marktpartijen vrijgegeven mogen worden, zijn juridisch gescheiden van middelen voortkomend uit operationele activiteiten. Deze niet vrij ter beschikking staande middelen zijn ondergebracht in de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.

Het raamwerk waarbinnen de treasury afdeling mag opereren is vastgelegd in het treasury statuut van TenneT en het beheer- en beleggingsreglement van de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet, welke zijn goedgekeurd door de raad van commissarissen.

De afdeling Treasury rapporteert op kwartaalbasis aan de raad van commissarissen over de beheersing van treasury risico's. Het gebruik van alle gangbare financiële instrumenten is toegestaan, mits de instrumenten uitsluitend ingezet worden om posities af te dekken. Speculatief gebruik van financiële instrumenten is uitdrukkelijk niet toegestaan.

De voornaamste treasury risico's die TenneT onderkent zijn: marktrisiko, kredietrisico, liquiditeitsrisico en herfinancieringsrisico.

4.2.1. Marktrisiko

Het belangrijkste marktrisiko waarmee TenneT wordt geconfronteerd is renterisiko. Daarnaast is er grondstofprijrisico en een beperkt valutarisiko.

Renterisiko

Het renterisiko van TenneT is het risico dat de te betalen rente op aangetrokken financiering hoger is dan de door TenneT te ontvangen rentevergoeding uit hoofde van de op haar van toepassing zijnde regulering. Deze rentevergoeding is door de Energiekamer vastgesteld op 4,8% voor de periode 2008-2010.

Teneinde dit risico te beheersen is het beleid van TenneT het merendeel van haar leningportefeuille vastrentend aan te houden (hetzij door vastrentende leningen uit te geven, hetzij door middel van renteswaps). TenneT analyseert haar renterisiko met behulp van scenario's. Op basis van de netto financieringspositie per 31 december 2010, zou een stijging of daling van de marktrente met 200 basispunten een stijging of daling van de netto rentelasten van EUR 6,4 miljoen betekenen (2009: EUR 19,7 miljoen). Het renterisiko is beperkt aangezien het grootste gedeelte van de aangegeven posities vastrentend zijn dan wel contractueel dan wel doordat TenneT forward starting interest rate swaps heeft afgesloten.

Grondstofprijrisico's

APX-ENDEX treedt op als tegenpartij bij de contracten die worden afgesloten op de verschillende beurzen van de vennootschap, met uitzondering van APX-ENDEX Derivatives B.V., dat zijn clearing-activiteiten heeft uitbesteed aan ECC A.G. Hierdoor is APX-ENDEX Derivatives B.V. niet blootgesteld aan prijsrisico's op de afgesloten contracten. Als centrale tegenpartij neemt APX-ENDEX geen netto positie in op de energiemarkten, aangezien de onderneming altijd zowel een inkoop- als een verkooppositie inneemt. Met betrekking tot de fysieke levering loopt APX-ENDEX het risico dat de verkoper niet levert. Om te voldoen aan de verplichting tot levering aan de koper, zou APX-ENDEX de positie op de markt moeten inkopen en dus zijn blootgesteld aan een marktprijrisico. Het beleid van APX-ENDEX is om het risico aan de hand van een bepaalde waarschijnlijkheid te kwantificeren en het resulterende risico volledig af te dekken door middel van een systeem van zekerheidsstellingen en bankgaranties.

Valutarisico

De activiteiten van TenneT zijn voornamelijk in de eurozone geconcentreerd, waardoor slechts beperkt valutarisico gelopen wordt. Het beleid van TenneT is om valuta-transactierisico zo veel mogelijk in te dekken. Translatierisico, samenhangend met deelnemingen in het eigen vermogen van dochtermaatschappijen, wordt niet afgedekt. Dit risico wordt als inherent aan het zaken doen in niet-eurolanden beschouwd.

4.2.2. Kredietrisico

TenneT heeft beleid vastgesteld omtrent het managen van haar kredietrisico's. Kredietrisico komt onder andere voort uit transacties met en aangehouden posities bij financiële instellingen. Daarnaast loopt TenneT een kredietrisico uit hoofde van haar debiteuren, zie ook noot 9 Debiteuren en overige vorderingen. Het maximale kredietrisico per balansdatum bedraagt EUR 1,5 miljard (2009: EUR 1,2 miljard).

TenneT loopt geen kredietrisico over de EEG-vorderingen. Onder het EEG mechanisme berekenen de vier Duitse TSO's jaarlijks de EEG-opslag voor het volgende jaar. Deze opslag dekt alle kosten die worden veroorzaakt door de EEG. De opslag moet betaald worden door de energieleveranciers. Wanneer de EEG-vorderingen niet worden betaald door de energieleveranciers, dan worden de betreffende kosten meegenomen in de volgende berekening van de EEG-opslag. Dit heeft als gevolg dat TenneT TSO GmbH geen kredietrisico loopt ten aanzien van de EEG-vorderingen.

Voor het uitzetten van middelen en het aangaan van financiële derivaten gelden concentratielimieten en de voorwaarde dat de tegenpartij minimaal een credit rating van AA- moet hebben. De looptijd van deposito's wordt afgestemd op het verwachte tijdstip van inzetten van deze middelen.

TenneT TSO B.V. had op balansdatum geen leningen u/g bij derden uitstaan (2009: nihil). Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet had op balansdatum EUR 27,9 miljoen aan gelden bij derden uitstaan (2009: EUR 55,1 miljoen). TenneT TSO GmbH had op balansdatum EUR 0,2 miljoen aan gelden bij derden uitstaan.

4.2.3. Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat TenneT niet in staat zal zijn aan haar korte termijn financiële verplichtingen te voldoen. Teneinde het liquiditeitsrisico te minimaliseren heeft TenneT kredietfaciliteiten tot haar beschikking om fluctuaties op te vangen. De omvang van de kredietfaciliteiten is van dien aard dat eventuele nadelige ontwikkelingen en gebeurtenissen op financieel gebied opgevangen kunnen worden en de continuïteit van de dagelijkse operaties wordt gewaarborgd.

Op balansdatum had TenneT een totaal van EUR 1.498 miljoen (2009: EUR 1.398 miljoen) aan (vrij beschikbare) liquide middelen en ongebruikte kredietruimte tot haar beschikking. Van dat bedrag is EUR 627,6 miljoen gereserveerd als liquiditeitsachtervang voor uitstaand commercial paper per 31 december 2010.

De vervalkalender van de financiële verplichtingen per 31 december 2010 en per 31 december 2009 in vijf verschillende intervallen wordt gepresenteerd op een niet-verdisconteerde basis.

Op basis van de vervalkalender 2010 kan worden geconcludeerd dat TenneT op balansdatum een significant liquiditeitsrisico liep. Door de uitgifte van EUR 1,0 miljard aan obligaties begin 2011, is dit risico sterk verlaagd.

Vervalkalender (x EUR 1.000)						
31 december 2009	<1M	1M<3M	3M<1J	1-5J	>5J	Totaal
<i>Verplichtingen met betrekking tot activa die niet vrij ter beschikking staan</i>						
Crediteuren beursttransacties*	123.915	-	-	-	-	123.915
Financiële garanties	32.715	-	-	-	-	32.715
Zekerheidsstellingen*	466.415	-	-	-	-	466.415
	623.045	-	-	-	-	623.045
<i>Verplichtingen met betrekking tot activa die vrij ter beschikking staan</i>						
Leningen	-	-	3.333	109.744	146.923	260.000
Rente op leningen	-	-	7.839	39.960	30.204	78.003
Schulden aan financiële instellingen	71.982	75.000	-	790.000	-	936.982
Rente op schulden aan financiële instellingen	1.756	2.961	11.894	22.466	-	39.077
Crediteuren en overige schulden	169.937	-	-	-	-	169.937
<i>Derivate financiële instrumenten</i>						
- Interest Rate Swaps	-	1.586	-	-	-	1.586
- Valutatermijncontracten	-	3.213	3.540	-	-	6.753
- Beursttransacties*	40	-	-	-	-	40
	243.715	82.760	26.606	962.170	177.127	1.492.378
Totaal	866.760	82.760	26.606	962.170	177.127	2.115.423

* Voor deze posten is een gelijk bedrag opgenomen onder de vorderingen.

Vervalkalender (x EUR 1.000)						
31 december 2010	<1M	1M<3M	3M<1J	1-5J	>5J	Totaal
<i>Verplichtingen met betrekking tot activa die niet vrij ter beschikking staan</i>						
Crediteuren beursttransacties*	185.643	-	-	-	-	185.643
Financiële garanties	269.800	-	-	-	-	269.800
Zekerheidsstellingen*	724.075	-	-	-	-	724.075
	1.179.518	-	-	-	-	1.179.518
<i>Verplichtingen met betrekking tot activa die vrij ter beschikking staan</i>						
Leningen	279.395	460.605	17.179	608.718	978.457	2.344.354
Rente op leningen	591	39.774	23.477	250.911	358.302	673.055
Schulden aan financiële instellingen	82.082	-	-	-	-	82.082
Rente op schulden aan financiële instellingen	3.087	-	-	-	-	3.087
Crediteuren en overige schulden	1.209.850	-	-	-	-	1.209.850
	1.575.005	500.379	40.656	859.629	1.336.759	4.312.428
Totaal	2.754.523	500.379	40.656	859.629	1.336.759	5.491.946

* Voor deze posten is een gelijk bedrag opgenomen onder de vorderingen.

4.2.4. Herfinancieringsrisico

Herfinancieringsrisico is het risico dat er geen financiering tegen redelijke condities beschikbaar is in de geld- of kapitaalmarkt op het moment dat bestaande financieringsarrangementen komen te vervallen. De mondiale kredietcrisis heeft dit risico opnieuw onder de aandacht gebracht. TenneT heeft in 2011 een significante herfinancieringsbehoefte van EUR 822 miljoen. De herfinancieringsbehoefte bestaat uit commercial paper (EUR 628 miljoen), korte termijn leningen (EUR 112 miljoen) en opgenomen rekening courant kredieten (EUR 82 miljoen). Deze korte termijn leningen zijn in februari 2011 geherfinancierd door de uitgifte van EUR 1 miljard aan obligaties. TenneT beperkt het herfinancieringsrisico door de looptijden van nieuwe financieringen langer te maken en meer te spreiden. Tevens heeft TenneT haar financieringsbronnen gediversificeerd door middel van het EMTN programma en CP programma die in 2010 van start zijn gegaan. Hierdoor is de afhankelijkheid van de bancaire markt sterk afgenomen. Tot slot treedt TenneT ruim voor de vervaldatum van bestaande financieringen in onderhandeling met geldverschaffers over eventuele verlenging van de betreffende financieringen en heeft zij een gecommiteerde revolving credit facility ad EUR 1.125 miljoen tot haar beschikking om eventuele kortlopende schulden te kunnen herfinancieren.

4.2.5. Fair value bepalingen

De hieronder opgenomen tabel geeft de activa en passiva weer die tegen fair value zijn gewaardeerd, en geeft aan op welk niveau deze waardering heeft plaatsgevonden.

Niveau 1: waardering op basis van prijsnoteringen op een actieve markt.

Niveau 2: waardering op basis van gegevens die afgeleid kunnen worden van niveau 1.

Niveau 3: waardering op basis van gegevens die niet afgeleid zijn uit beschikbare marktdata maar door uitgangspunten van TenneT zelf.

(x EUR 1.000)				
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
31 december 2009				
Activa				
Beurstransacties	-	40	-	40
Forward Starting Interest Rate Swaps	-	2.176	-	2.176
Minderheidsdeelnemingen	-	-	4.410	4.410
	-	2.216	4.410	6.626
Passiva				
Beurstransacties	-	40	-	40
Forward Starting Interest Rate Swaps	-	3.761	-	3.761
	-	3.801	-	3.801
31 december 2010				
Activa				
Beurstransacties	-	-	-	-
Forward Starting Interest Rate Swap	-	10.649	-	10.649
Minderheidsdeelnemingen	-	-	682	682
	-	10.649	682	11.331
Passiva				
Beurstransacties	-	-	-	-
Forward Starting Interest Rate Swap	-	-	-	-
	-	-	-	-

4.2.6. Beheer van vermogensrisico's en liquiditeitsrisico's

Beheer van vermogensrisico's

De Groep streeft ernaar zijn vermogen zodanig te beheren dat de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten wordt gewaarborgd en een adequaat rendement voor de aandeelhouder wordt behaald. Dit betekent dat de Groep een kredietwaardigheidsscore van tenminste A3/A- wil behouden.

Om de vermogensstructuur in stand te houden of aan te passen kan de Groep aanvullend eigen vermogen aantrekken (bijvoorbeeld door middel van een kapitaalinjectie van de aandeelhouder of de verkoop van minderheidsbelangen in bepaalde Duitse activa). De Groep kan tevens het aan de aandeelhouder uitgekeerde dividend aanpassen of de investeringsplannen wijzigen.

De Groep volgt de aanpak van Standard&Poor's en Moody's en bewaakt haar vermogensstructuur aan de hand van de verhouding tussen Funds From Operations (FFO) en netto schuld. FFO wordt gedefinieerd als het nettoresultaat plus afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeverminderingen op activa en plus of min overige niet-contante en/of eenmalige posten. De netto schuld wordt gedefinieerd als het totaal van de rentedragende kort- en langlopende leningen minus de vrij ter beschikking staande liquide middelen.

Evenals in 2009 heeft de groep zich in 2010 ten doel gesteld een funds from operations/netto schuld ratio aan te houden van minimaal 0,08. De funds from operations/netto schuld ratio's per 31 december 2010 en 31 december 2009 zijn als volgt berekend:

(x EUR miljoen)		
	2010	2009
Netto resultaat	76,2	72,1
Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeverminderingen op activa	311,2	106,1
Non-cash items in netto resultaat	-21,1	-91,2
Funds from operations	366,3	87,0
Kortlopende leningen	844,4	1.119,6
Langlopende leningen	1.582,1	254,3
Minus vrij beschikbare liquide middelen	-16,6	-22,8
Netto schuld	2.409,9	1.351,1
Funds from operations/netto schuld	0,15	0,06

Beheer van liquiditeitsrisico's

De doelstelling van de Groep bij het beheer van liquiditeitsrisico's is om te allen tijde aan haar kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen. De Groep kijkt telkens 12 maanden vooruit bij het bewaken van de liquiditeitspositie. Dit houdt in dat het totaal van (i) de liquide middelen plus (ii) de niet-opgenomen kredietfaciliteiten plus (iii) de netto-kasstroom uit operationele activiteiten (aangenomen dat dit bedrag positief is) voldoende moeten zijn voor de verwachte totale schuldaflossingen en de investeringen in vaste activa gedurende de komende 12 maanden.

5. Belangrijkste schattingen en beoordelingen in de jaarrekening

Inschattingen en verwachtingen die zich voordoen bij het opstellen van de jaarrekening worden continu geëvalueerd. Ze zijn gebaseerd op ervaringen en verwachtingen over toekomstige gebeurtenissen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

De groep maakt schattingen en doet veronderstellingen over toekomstige ontwikkelingen. Schattingen zullen, per definitie, zelden gelijk zijn aan de werkelijke uitkomsten. Schattingen en aannames die in het komende boekjaar kunnen leiden tot materiële aanpassingen van boekwaarden van activa en verplichtingen worden hieronder nader toegelicht.

Impairment testing

Zie noot 1 Materiële vaste activa en noot 2 Immateriële activa.

Gebruiksduur materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa gaat uit van afschrijvingstermijnen gebaseerd op studies van toegepaste levensduur van hoogspanningsnetten in binnen- en buitenland.

Purchase Price Allocation (PPA)

De volgende stappen zijn doorlopen teneinde de reële waarde van de overgenomen netcomponenten van transpower stromübertragungs gmbh te bepalen:

1. Gereguleerde activawaarde op de acquisitiedatum:
De bepaling van de gereguleerde activawaarde op de acquisitiedatum kan beschouwd worden als de belangrijkste stap. De gereguleerde activawaarde wordt afgeleid op basis van een optimale verhouding tussen eigen en vreemd vermogen ('leverage').
2. Gereguleerde activawaarde op de datum van wijziging van zeggenschap
De gereguleerde activawaarde op de datum van wijziging van zeggenschap wordt op incrementele basis afgeleid van de gereguleerde activawaarde op de acquisitiedatum.
3. Disconteringsvoet
De 'outperformance items' worden contant gemaakt tegen de gereguleerde gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet ('fotojaar outperformance' en synergieën), of de kosten van eigen vermogen ('gereguleerd rendement eigen vermogen outperformance'), aangepast voor de geobserveerde verhouding tussen eigen en vreemd vermogen.
4. Outperformance items
Zoals aangegeven zijn er twee 'outperformance items' geïdentificeerd, te weten: fotojaar outperformance en gereguleerd rendement eigen vermogen outperformance.
5. Synergie-effecten
De synergie-effecten worden aan de betreffende activa toegerekend op basis van inschattingen van de directie. Voor de bepaling van reële waarde is alleen rekening gehouden met synergieën die ook behaald kunnen worden door de gemiddelde marktparticipant.
6. Bijbehorende verplichtingen
De contante waarde van de verplichtingen en/of voorzieningen wordt integraal als een negatief element verwerkt in de reële waarde van de betreffende activa.
7. Conclusie
De som van de gereguleerde activawaarde, de 'outperformance items', de synergie-effecten en de bijbehorende verplichtingen wordt beschouwd als de reële waarde van de activa.

De toegepaste gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet (WACC) voor belastingen bedraagt 5,2% en is gebaseerd op de gereguleerde WACC.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2010

(x EUR 1.000)

1. Materiële vaste activa

Onder de hoogspanningsstations zijn de transformatoren opgenomen.

Hoogspanningsverbindingen bestaan uit de bovengrondse en ondergrondse verbindingen, voor zover eigendom van TenneT. De gronden nabij de hoogspanningsmasten en -kabels zijn niet in eigendom.

Overige materiële vaste activa zijn de kantoorgebouwen, kantoorautomatisering en overige bedrijfsmiddelen.

	Hoogspan- ningsstations	Hoogspan- nings- verbindingen	Overige activa	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
Per 1 januari 2009:					
Aanschafwaarde	887.464	893.353	81.144	227.370	2.089.331
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	310.776	285.966	22.591	-	619.333
Boekwaarde	576.688	607.387	58.553	227.370	1.469.998
Investeringen	-	-	3.217	342.526	345.743
Eerste opname verworven vennootschappen	-	-	696.519	12.182	708.701
Ingebruikname	58.076	11.663	29.287	-99.026	-
Desinvesteringen - aanschafwaarde	-4.670	-	-387	-	-5.057
Desinvesteringen - cumulatieve afschrijvingen	2.074	-	49	-	2.123
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-5.433	-5.433
Vrijval voorziening milieu en amovering	-	-8.658	-	-	-8.658
Afschrijvingen	-32.115	-32.191	-25.440	-	-89.746
Mutaties 2009	23.365	-29.186	703.245	250.249	947.673
Per 31 december 2009:					
Aanschafwaarde	940.870	896.358	809.780	483.052	3.130.060
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	340.817	318.157	47.982	5.433	712.389
Boekwaarde per 31 december 2009	600.053	578.201	761.798	477.619	2.417.671

	Hoogspan- ningsstations	Hoogspan- nings- verbindingen	Overige activa	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
Per 1 januari 2010:					
Aanschafwaarde	940.870	896.358	809.780	483.052	3.130.060
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	340.817	318.157	47.982	5.433	712.389
Boekwaarde	600.053	578.201	761.798	477.619	2.417.671
Investeringen	27.237	11.718	10.640	604.336	653.931
Eerste opname verworven vennootschappen	715.154	449.712	124.763	60.879	1.350.508
Ingebruikname	87.903	19.018	5.627	-112.548	-
Desinvesteringen - aanschafwaarde	-41.093	-4.575	-	-	-45.668
Desinvesteringen - cumulatieve afschrijvingen	44.718	69	-	-	44.787
Bijzondere waardeverminderingen	-80.800	-53.200	-400	-	-134.400
Terugneming bijzondere waardevermindering NorNed	-	3.024	-	-	3.024
Afschrijvingen	-64.220	-59.868	-45.042	-	-169.130
Mutaties 2010	688.899	365.898	95.588	552.667	1.703.052
Per 31 december 2010:					
Aanschafwaarde	1.730.071	1.372.231	950.810	1.035.719	5.088.831
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	441.119	428.132	93.424	5.433	968.108
Boekwaarde per 31 december 2010	1.288.952	944.099	857.386	1.030.286	4.120.723

In 2010 is voor EUR 30,2 miljoen (2009: EUR 12,9 miljoen) aan bouwrente geactiveerd. Het hiervoor gehanteerde rentepercentage bedroeg 4,3% (2009: 4%). Er is een impairment test uitgevoerd.

De grootste projecten in uitvoering betreffen Randstad 380, de kabel naar Groot-Brittannië en een aantal offshore projecten in Duitsland.

Voor de eerste opname verworven vennootschappen verwijzen wij naar hoofdstuk 1 'Wijzigingen in de samenstelling van TenneT Holding B.V.'.

Impairment test TenneT GmbH & Co KG per 31 december 2010

Na uitvoering van de jaarlijkse toets op bijzondere waardevermindering zoals beschreven in de verslaggevingsgrondslagen (paragraaf 'Bijzondere waardevermindering van activa') voor de kasstroomgenererende eenheid TenneT GmbH & Co KG, concludeerde het management van de onderneming dat er geen materiële bijzondere waardeverminderingsverliezen hoefden te worden verwerkt voor de goodwill (zie noot 2 Immateriële activa) in het overzicht van de financiële positie van de desbetreffende kasstroomgenererende eenheid.

De conclusie van deze toets is gebaseerd op de indirecte opbrengstwaarde van TenneT Duitsland. De indirecte opbrengstwaarde wordt bepaald aan de hand van het ondernemingsplan van TenneT Duitsland en langetermijnramingen. Na afloop van de termijn van het ondernemingsplan zijn de langetermijnramingen geëxtrapoleerd in lijn met het Duitse reguleringskader voor transportnetbeheerders.

De disconteringsvoet is afgeleid van het gereguleerde toegestane rendement op het veronderstelde eigen vermogen en de kosten van schulden. Hierbij is de gereguleerde verhouding tussen eigen en vreemd vermogen (respectievelijk 40% en 60%) in aanmerking genomen bij de bepaling van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet (Weighted Average Cost of Capital, WACC). Voor deze toets op bijzondere waardevermindering is een WACC voor belastingen van 5,23% gebruikt. De gevoeligheidsanalyse toont aan dat er geen direct risico op een bijzondere waardevermindering bestaat als de disconteringsvoet (d.w.z. de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet) stijgt, aangezien de disconteringsvoet rechtstreeks verband houdt met het toegestane rendement op het veronderstelde eigen vermogen en de kosten van schulden. Er kan alleen sprake zijn van een bijzondere waardevermindering als de Duitse toezichthouder een gereguleerd rendement op het veronderstelde eigen vermogen voorschrijft dat lager is dan het rendement dat kan worden gerealiseerd voor een afzonderlijke investering met een vergelijkbaar risicoprofiel.

De volgende stappen zijn doorlopen teneinde een gevoeligheidsanalyse op te stellen:

1. Een investeringsschema wordt opgesteld voor de uitgangssituatie (Business-Plan);
2. Alternatieve investeringsscenario's worden opgesteld;
3. De Business-Plan EBIT projecties worden aangepast op basis van het absolute verschil tussen het investeringsschema op basis van de uitgangssituatie en het betreffende alternatieve investeringsscenario vermenigvuldigd met de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet.
4. De lange termijn EBIT projecties worden eveneens aangepast op basis van het lange termijn verschil tussen investeringsniveaus en de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet.
5. Uiteindelijk wordt de waarde impact bepaald op basis van de kasstromen behorende bij het alternatieve set investeringsscenario.

Deze gevoeligheidsanalyse toont aan dat de buffer alleen tot op bepaalde hoogte betrekking heeft op de geplande investeringen volgens het investeringsschema. In het meest conservatieve scenario bedraagt het effect op de waarde slechts EUR 75 miljoen.

[Terugnemen bijzondere waardevermindering NorNed](#)

De Energiekamer heeft voorwaarden verbonden aan de vergoeding van de constructiekosten van de NorNed-kabel. In 2008 heeft een initiële afrekening plaatsgevonden. In deze afrekening is rekeninggehouden met een malus van EUR 10 miljoen (2009: EUR 10 miljoen) ten laste van TenneT TSO B.V. Deze malus is verantwoord als een bijzondere waardevermindering op de NorNed-kabel. In 2010 is het tot een definitieve afrekening gekomen met de verzekeringsmaatschappij welke er toe heeft geleid dat een deel (EUR 3,0 miljoen) van de bijzondere waardevermindering is teruggenomen.

[Bijzondere waardevermindering 220/380 kV](#)

Zie hoofdstuk 1 'Wijzigingen in de samenstelling van TenneT Holding B.V.'.

2. Immateriële activa

De boekwaarde van de immateriële activa is als volgt te specificeren:

	Goodwill	Software	Overige immateriële activa	Totaal
Per 1 januari 2009:				
Aanschafwaarde	36.801	38.546	22.084	97.431
Cumulatieve amortisatie en waardeverminderingen	17.763	31.586	1.548	50.897
Boekwaarde	19.038	6.960	20.536	46.534
Eerste opname verworven vennootschappen TenneT TSO B.V.	3.273	-	64.398	67.671
Eerste opname verworven T-mobile sites	1.593	-	-	1.593
Aanpassing koop masten van Telfort B.V. en Dutch Tower B.V.	-1.407	-	-	-1.407
Investerings	-	3.650	284	3.934
Overige mutaties	158	-165	7	-
Amortisatie	-	-4.248	-5.174	-9.422
Mutaties 2009	3.617	-763	59.515	62.369
Per 31 december 2009:				
Aanschafwaarde	40.295	42.031	86.766	169.092
Cumulatieve amortisatie en waardeverminderingen	17.640	35.834	6.715	60.189
Boekwaarde per 31 december 2009	22.655	6.197	80.051	108.903

	Goodwill	Software	Overige immateriële activa	Totaal
Per 1 januari 2010:				
Aanschafwaarde	40.295	42.031	86.766	169.092
Cumulatieve amortisatie en waardeverminderingen	17.640	35.834	6.715	60.189
Boekwaarde	22.655	6.197	80.051	108.903
Eerste opname verworven vennootschappen	26.911	1.265	10.813	38.989
Investerings	-	4.268	596	4.864
Amortisatie	-	-4.457	-7.104	-11.561
Mutaties 2010	26.911	1.076	4.305	32.292
Per 31 december 2010:				
Aanschafwaarde	67.206	47.564	98.175	212.945
Cumulatieve amortisatie en waardeverminderingen	17.640	40.291	13.819	71.750
Boekwaarde per 31 december 2010	49.566	7.273	84.356	141.195

Voor meer informatie omtrent de eerste opname verworven vennootschappen verwijzen wij naar hoofdstuk 1 'Wijzigingen in de structuur van TenneT Holding B.V.'.

De overige immateriële vaste activa van EUR 84 miljoen bestaan voornamelijk uit klantcontracten met betrekking tot telecom die met de overname van Nadine Netwerk B.V., HS Netten Zeeland B.V. en TenneT TSO E B.V. zijn verkregen. De klantcontracten met betrekking tot telecom zijn op impairment getoetst. De toegepaste WACC voor belastingen was 8,2%. De toegepaste groeivoet bedroeg voor 2011 24%, voor 2012 3,2%, voor 2013 5,2% en voor de daarop volgende jaren 1,5%. De uitkomsten gaven geen aanleiding tot impairment.

Impairment test

De goodwill kan naar de volgende kasstroomgenererende eenheden worden onderverdeeld:

	2010	2009
APX-ENDEX Holding B.V.	4.465	4.465
APX Commodities Ltd.	1.860	1.860
Belpex B.V.	6.988	-
ENDEX European Energy Derivatives Exchange N.V.	4.171	4.171
NOVEC B.V. (i.v.m. Telfort Masten B.V. en Dutch Tower Masten B.V. en Orange)	8.645	8.645
European Energy Auction B.V.	-	241
TenneT GmbH & Co KG	20.164	-
Nadine Netwerk B.V.	1.791	1.791
TenneT TSO E B.V.	186	186
HS Netten Zeeland B.V.	1.296	1.296
Totaal goodwill	49.566	22.655

Voor de goodwill impairment test van TenneT GmbH & Co KG, zie noot 1 Materiële vaste activa.

Voor de overige goodwill impairment tests is de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheden bepaald op basis van contante waardeberekeningen van de indirecte opbrengstwaarde. Voor deze berekeningen wordt gebruik gemaakt van lange termijn kasstroomprojecties (vijf jaar), gebaseerd op financiële projecties die de instemming hebben van het management. Kasstromen na de vijf-jaarsperiode worden geëxtrapoleerd waarbij geen verdere groei wordt verondersteld. De berekeningen zijn contant gemaakt tegen rentepercentages (tussen de 7,3% en 10,0%) die de risico's van de activiteiten reflecteren.

3. Deelnemingen

Deze post betreft de deelnames in Holding des Gestionnaires de Réseaux de Transport d'Électricité S.A.S. (HGRT), European Market Coupling Company GmbH (EMCC) en Open Tower Company B.V. (OTC):

Het verloop van de deelnemingwaarden is als volgt:

	2010	2009
Stand per 1 januari	12.933	11.779
Eerste opname OTC	-	2.205
Agiostorting OTC	3.397	-
Eerste opname EMCC	320	-
Aandeel in het resultaat HGRT	991	-71
Aandeel in het resultaat OTC	-	-
Aandeel in het resultaat EMCC	-	-
Dividenduitkering HGRT	-490	-980
Stand per 31 december	17.151	12.933

[Open Tower Company B.V.](#)

Op 24 september 2009 is Colonne B.V. opgericht als eerste activiteit van de joint venture tussen het Rabo Bouwfonds Communication Infrastructure Fund C.V. (via CIF Holding Wireless B.V.) en NOVEC B.V. De joint venture heeft als doel het verwerven en exploiteren van zendmasten voor radiocommunicatie. Op 18 december 2009 is Open Tower Company B.V. opgericht met als doel te functioneren als houdstermaatschappij van alle eigendommen en activa van de joint venture. De aandelen in Colonne B.V. zijn overgedragen aan Open Tower Company B.V. NOVEC B.V. heeft een belang van 25% in Open Tower Company B.V.

[Agiostorting OTC](#)

In 2010 heeft Novec B.V. een aanvullende agiostorting gedaan in OTC.

[European Market Coupling Company GmbH \(EMCC\)](#)

European Market Coupling Company GmbH (EMCC) is opgericht in Hamburg in augustus 2008 en is een joint venture van Nord Pool Spot, European Energy Exchange (EEX), 50Hertz Transmission GmbH (voorheen Vattenfall Europe Transmission), TenneT TSO GmbH (voorheen transpower stromübertragungs gmbh) en Energinet.dk. EMCC is erkend als participant op EPEX en Nord Pool Spot. De eigenaren van capaciteit hebben de onderneming toestemming gegeven om de beschikbare grensoverschrijdende capaciteit door middel van impliciete veilingen toe te wijzen. TenneT TSO GmbH heeft een belang van 20% in EMCC.

[Holding des Gestionnaires de Réseaux de Transport d'Électricité S.A.S.](#)

De activiteit van Holding des Gestionnaires de Réseaux de Transport d'Électricité S.A.S. (HGRT) is het deelnemen in Powernext S.A., een elektriciteitsbeurs in Frankrijk. In 2008 heeft HGRT haar belang in Powernext S.A. uitgebreid naar 52,8%. Het TenneT TSO B.V.-belang in HGRT is 24,5% en daarmee indirect 12,8% in Powernext S.A.

4. Langlopende en kortlopende financiële activa

De financiële activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Minderheidsdeelnemingen	682	4.410
Financiële activa niet vrij ter beschikking	-	42.000
Totaal	682	46.410
Langlopend	682	16.910
Kortlopend	-	29.500
Totaal	682	46.410

Minderheidsdeelnemingen

Deze post betreft:

	EDSN B.V.	Belpex S.A.	CASC. EU	Central Allocation Office GmbH	Totaal 2010	Totaal 2009
Stand per 1 januari	180	3.800	430	-	4.410	1.985
Waardemutatie Belpex S.A.	-	-	-	-	-	2.000
Overname Belpex S.A. door APX-ENDEX Holding B.V.	-	-3.800	-	-	-3.800	-
Eerste opname verworven vennootschappen	-	-	285	13	298	-
Investerings	-	-	-	-	-	425
Terugstorting aandelenkapitaal	-	-	-226	-	-226	-
Stand per 31 december	180	-	489	13	682	4.410

Energie Data Services Nederland (EDSN) B.V.

Energie Data Services Nederland (EDSN) B.V. is een innovatieve en hoogwaardige dienstverlener op het gebied van het ontwerpen, vastleggen en verbeteren van de bedrijfs overstijgende administratieve processen en het daarvoor ondersteunende berichtenverkeer ten behoeve van de geliberaliseerde Nederlandse energiemarkt. TenneT TSO B.V. houdt 25,0% van de aandelen. Echter, TenneT TSO B.V. heeft geen invloed van betekenis op het financiële en operationele beleid. Derhalve wordt EDSN B.V. onder de financiële activa geassocieerd.

Belpex S.A.

Het aandelenbelang in Belpex S.A., de elektriciteitsbeurs in België, is in 2010 verkocht aan APX-ENDEX Holding B.V.

Capacity Allocation Service Company.eu S.A. (CASC.EU)

CASC.EU is een onderneming voor grensoverschrijdende diensten en treedt op als een geïntegreerd veilingbureau en staat in voor de implementatie en de uitvoering van langetermijnveilingen (jaarlijkse, maandelijkse en dagelijkse) van transportcapaciteit op de gemeenschappelijke grenzen van diverse landen.

In 2010 is het aantal aandeelhouders uitgebreid, wat leidt tot de volgende aandeelhouders, ieder met een belang van 8,33%: TenneT TSO GmbH, Creos Luxembourg S.A., Elia System Operator S.A., EnBW Transportnetze AG, RTE EDF Transport S.A., Amprion GmbH, VERBUND-Austrian Power Grid AG, Swissgrid AG, Elektro – slovenija d.o.o., Hellenic Transmission System Operator S.A., Terna Rete Elettrica Nazionale Società per Azioni en TenneT TSO B.V.

Central Allocation Office GmbH

Central Allocation Office GmbH is opgericht om gecoördineerde oplossingen te ontwikkelen en te implementeren voor congestiemanagement in Centraal-Oost Europa. De deelnemers zijn TenneT TSO GmbH, Polskie Sieci Elektroenergetyczne Operator S.A., 50Hertz Transmission GmbH, ČEPS, a.s., Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., VERBUND-Austrian Power Grid AG, MAVIR ZRt., ELES, d.o.o.

De minderheidsdeelnemingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde is ontleend aan de contante waarde van de toekomstige kasstromen. De kasstromen zijn ontleend aan lange termijnplannen en zijn contant gemaakt tegen rentepercentages die de risico's van de activiteiten reflecteren.

Financiële activa niet vrij ter beschikking

De financiële activa niet vrij ter beschikking bestaan uit deposito's van Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet.

Het verloop van de deposito's kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Stand per 1 januari	42.000	110.500
Aankopen	-	62.500
Aflossingen	-42.000	-131.000
Stand per 31 december	-	42.000
Langlopend	-	12.500
Kortlopend	-	29.500
Totaal	-	42.000

De reële waarde van de deposito's bedraagt nihil (2009: EUR 43,4 miljoen) met een gemiddelde effectieve interest van nihil (2009: 1,8%).

De reële waarde van niet vrij verhandelbare financiële instrumenten (in casu de deposito's) is bepaald met discounted cashflow waarderingstechnieken, gebaseerd op marktcondities op balansdatum (inclusief opgelopen rente).

De financiële activa niet vrij ter beschikking bestaande uit effecten en deposito's kunnen als volgt naar activiteiten worden gespecificeerd:

	2010	2009
Veiling capaciteit door TSO Auction B.V.	-	29.500
Saldo uit verrekening onbalans	-	12.500
Stand per 31 december	-	42.000

De door Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet beheerde middelen zijn aangewend voor de acquisitie van een belang in TenneT TSO Duitsland B.V.

5. Latente belastingvordering

De belastinglatentie heeft betrekking op de tijdelijke verschillen tussen de fiscale en bedrijfseconomische waardering van de vaste activa, financiële instrumenten en voorzieningen, alsmede op de verliezen die voor voorwaartse verliescompensatie in aanmerking komen.

Latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden gesaldeerd als daartoe een wettelijk afdwingbaar recht bestaat en indien de belastingen door dezelfde autoriteit worden geheven.

Het verloop van de latente belastingvordering is als volgt:

	Vaste activa	Voorwaarts compensabele verliezen	Financiële instrumenten	Voorzieningen	Totaal
Saldo per 1 januari 2009	31.444	1.500	1.905	20.990	55.839
Eerste waardering	633	-	-	1.155	1.788
Verwerkt in het resultaat	-10.486	-112	-1.400	-21.025	-33.023
Verwerkt in het eigen vermogen	-	-	210	-	210
Valutakoersverschillen	-	70	-	-	70
Naar acute positie	-98	-518	-	5.487	4.871
Saldo per 31 december 2009	21.493	940	715	6.607	29.755
Eerste waardering	75	-	-	-	75
Verwerkt in het resultaat	14.273	-373	-	-1.806	12.094
Verwerkt in het eigen vermogen	-	-	737	-	737
Valutakoersverschillen	-	-7	-	-	-7
Naar acute positie	-2.222	109	-	-	-2.113
Saldo per 31 december 2010	33.619	669	1.452	4.801	40.541

De totale latente belastingvordering heeft met name betrekking op de materiële vaste activa van het 380 kV-net en het 150 kV-net. De realisatie vindt voornamelijk gedurende de resterende levensduur van circa 20 jaar plaats. De latente belastingvordering heeft daarmee overwegend een lange termijn karakter.

De stijging in vaste activa heeft betrekking op de bijzondere waardevermindering van EUR 134,4 miljoen welke fiscaal niet is gevolgd, deels gecompenseerd door een fiscaal erkende vervroegde afschrijving van EUR 100,0 miljoen.

De groep heeft beperkt compensabele verliezen ten bedrage van EUR 1,8 miljoen (2009: EUR 1,8 miljoen) waarvoor geen latente belastingvordering is gevormd omdat realisatie vooralsnog onzeker is. De verjaringstermijn is 2017. Er zijn geen nieuwe compensabele verliezen ontstaan in 2010 (2009: nihil), waarvoor geen latente belastingvorderingen zijn opgenomen.

6. Vordering op verbonden partijen

NOVEC B.V. heeft op 29 september 2010 een geldlening van EUR 8,1 miljoen verstrekt aan Mobile Radio Networks Vehicle B.V. (MRNV) waarover een rentevergoeding van 5,2% per jaar verschuldigd is. MRNV is een indirecte deelneming van TenneT Holding B.V. De lening zal worden afgelost voor 31 december 2012 of worden omgezet in een nieuwe kredietfaciliteit.

Op 29 september 2010 heeft NOVEC B.V. eveneens een achtergestelde geldlening verstrekt aan MRNV voor een bedrag van EUR 1,6 miljoen. Over de lening is een rentevergoeding verschuldigd van 11,4% per jaar. Aflossing van de lening zal uiterlijk op 31 december 2025 geschieden. De rechten op terugbetaling van de lening en daarmee verband houdende rente en kosten zijn achtergesteld bij de rechten van NIBC Bank N.V. onder de kredietfaciliteit, in overeenstemming met de relevante bepalingen van de Intercreditor Overeenkomst.

7. Overige vorderingen

De overige vorderingen hebben betrekking op de afkoop van langjarige erfpachtcontracten en vooruitbetaalde huur en fee voor kredietfaciliteit, beschikbaar in de periode 2009-2015.

Het verloop van deze vorderingen is als volgt:

	2010	2009
Boekwaarde per 1 januari	14.842	12.406
Eerste opname overgenomen vennootschappen	1.239	-
Vooruitbetaalde fee kredietfaciliteit	7.181	3.557
Ten laste van resultaat	-2.292	-1.121
Totaal	20.970	14.842
Langlopend	18.776	13.325
Kortlopend	2.194	1.517
Boekwaarde per 31 december	20.970	14.842

Jaarlijks wordt een deel van de waarde van de overige vorderingen (volgens de effectieve interestmethode) ten laste van het resultaat gebracht, hetgeen als volgt kan worden gespecificeerd:

	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar	Totaal
Per 31 december 2010	2.194	7.918	10.858	20.970
Per 31 december 2009	1.517	2.905	10.420	14.842

8. Voorraden

De voorraden bestaan uit de magazijnvoorraden. Ultimo 2010 lag er voor EUR 13,5 miljoen op voorraad (2009: EUR 4,4 miljoen). Deze magazijnvoorraden worden met name aangewend ten behoeve van onderhoudswerkzaamheden aan het eigen net en netten van derden.

9. Debiteuren en overige vorderingen

De debiteuren en overige vorderingen zijn als volgt nader te specificeren:

	2010	2009
Debiteuren	343.663	33.732
EEG-debiteuren	527.451	-
Nog te factureren bedragen	34.716	37.369
Nog te factureren EEG-debiteuren	660.975	-
Te vorderen rente	3.447	566
Belastingen	69.288	7.570
Te vorderen van TSO's	3.145	2.856
Te vorderen inzake marktkoppeling	32.228	44.055
Kortlopend deel van de langlopende vorderingen	2.194	1.517
Overige	31.399	14.966
Totaal	1.708.506	142.631

Op basis van de aard van de resterende vorderingpositie bestaan geen significante kredietrisico's. TenneT loopt geen kredietrisico over de EEG-vorderingen. Onder het EEG-mechanisme berekenen de vier Duitse TSO's jaarlijks de EEG-opslag voor het volgende jaar. Deze opslag dekt alle kosten die worden veroorzaakt door de EEG. De opslag moet betaald worden door de energieleveranciers. Wanneer de EEG-facturen vanuit TenneT TSO GmbH niet worden betaald door een energieleverancier, dan worden de betreffende kosten meegenomen in de volgende berekening van de EEG-opslag. Dit heeft als gevolg dat TenneT TSO GmbH geen kredietrisico loopt ten aanzien van de EEG-vorderingen.

De reële waarde van de vorderingen wijkt niet af van de hier gepresenteerde waarde. De vorderingen zijn kortlopend. Er is een voorziening gevormd ten bedrage van EUR 0,4 miljoen (2009: EUR 0,5 miljoen).

De post te vorderen inzake marktkoppeling heeft betrekking op de dagelijks beschikbare capaciteit tussen Nederland en België die rechtstreeks via de beurzen wordt verhandeld. Tegelijkertijd met de veiling van de capaciteit op de buitenlandverbindingen levert TenneT de energie, hetgeen via handel op de energiebeurzen in Nederland en België wordt gerealiseerd. De vorderingen en schulden van de marktpartijen worden onderling verrekend door de beurzen, waarvoor ook zekerheden zijn gesteld.

De ouderdomsanalyse van de debiteuren naar vervaldatum voor 2010 en 2009 en de mutatie in de voorziening voor oninbaarheid zijn hieronder weergegeven:

	Binnen verval- datum	0-30 dagen	31-60 dagen	>60 dagen	Voorzien	Totaal
Stand per 31 december 2010	208.213	40.432	52.962	42.459	-403	343.663
Stand per 31 december 2009	15.555	5.651	924	12.109	-507	33.732

Op basis van ervaringscijfers ervaring is de verwachting dat ook de facturen waarvan de vervaldatum is verstreken zullen worden betaald. Er zijn geen overige vorderingen op balansdatum waarvan de vervaldatum is overschreden. De voorziening wordt statisch bepaald, op grond van de geschatte inningskansen. Het verloop van de voorziening is als volgt:

	2010	2009
Stand per 1 januari	507	225
Mutatie	-104	282
Stand per 31 december	403	507

Voor de overige vorderingen geldt dat deze allemaal in de categorie 'binnen vervaldatum' kunnen worden geclassificeerd. Voor een analyse van het kredietrisico, zie hoofdstuk 4 'Financieel risicomanagement'.

10. Debiteuren beurstransacties

De debiteuren beurstransacties (2010: EUR 188,2 miljoen, 2009: EUR 124,6 miljoen) hebben betrekking op de handelstransacties van APX Commodities Ltd. Deze handel leidt tot vorderingen respectievelijk schulden voor de verkoop en inkoop van energie gebaseerd op de onderliggende contracten. De clearing van deze posities geschiedt circa één maand na afloop van de maand waarin de transacties hebben plaatsgevonden. Aan de vorderingen ligt een systeem van zekerheidsstellingen ten grondslag. De zekerheden bestaan uit bankgaranties en zekerheidsstellingen. Er is sprake van een concentratie van kredietrisico's doordat 68% van de debiteurenpositie (2009: 70%) betrekking heeft op vijf handelaren. Alle posities zijn in februari 2011 afgewikkeld.

11. Derivate financiële instrumenten

Derivate financiële instrumenten zijn als volgt te specificeren:

	2010		2009	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Forward Starting Interest Rate Swaps - cash flow hedges	10.649	-	2.216	3.801
Langlopend	-	-	-	-
Kortlopend	10.649	-	2.216	3.801

Forward Starting Interest Rate Swaps

De Forward Starting Interest Rate Swaps (FSIRS) zijn afgesloten teneinde het risico van toekomstige rentevolatiliteit af te dekken voor uit te geven schuldpapieren ter waarde van EUR 500 miljoen. De vaste rentecomponent in de FSIRS varieert tussen 2,76 % en 3,23 % afhankelijk van de looptijd (5 jaar of 10 jaar) van de afgesloten FSIRS. De FSIRS worden beëindigd op de uitgiftedatum van de schuldpapieren. De reële waarde van de FSIRS-contracten is bepaald aan de hand van discounted cashflow waarderings technieken, gebaseerd op de marktcondities op balansdatum.

12. Vaste activa aangehouden voor verkoop

Gezien de huidige omstandigheden op de financiële markten en de negatieve invloed hiervan op de vastgoedmarkt is de verwachting dat de verkoop van het pand te Voorburg niet op korte termijn zal plaatsvinden. Derhalve vindt niet langer classificatie als "aangehouden voor verkoop" plaats. Tevens heeft er een inhaalafschrijving van EUR 0,6 miljoen plaatsgevonden voor de duur dat het pand als "aangehouden voor verkoop" was geclassificeerd.

13. Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de zekerheidsstellingen, deposito's en tegoeden op bankrekeningen met een resterende looptijd korter dan drie maanden. De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar aard en activiteiten:

	Zekerheids- stellingen	Deposito's	Tegoeden op bank- rekeningen	Totaal 2009
Niet vrij ter beschikking:				
- Beursactiviteiten APX-ENDEX	392.453	127.000	-	519.453
- Veiling capaciteit	53.484	-	13.116	66.600
- Balanshandhaving	20.478	-	-	20.478
Vrij ter beschikking	-	-	22.778	22.778
Totaal per 31 december 2009	466.415	127.000	35.894	629.309

	Zekerheids- stellingen	Deposito's	Tegoeden op bank- rekeningen	Totaal 2010
Niet vrij ter beschikking:				
- Beursactiviteiten APX-ENDEX	681.794	-	-	681.794
- Veiling capaciteit	15.724	-	7	15.731
- Balanshandhaving	26.557	-	27.931	54.488
Vrij ter beschikking	-	-	16.568	16.568
Totaal per 31 december 2010	724.075	-	44.506	768.581

APX-ENDEX ontvangt CO₂-certificaten als zekerheidsstelling. Deze certificaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde, die op 31 december 2010 EUR 37,9 miljoen bedroeg. Dit bedrag is opgenomen onder de post beursactiviteiten APX-ENDEX.

14. Eigen vermogen

Geplaatst en gestort kapitaal

Op balansdatum bedraagt het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap EUR 500 miljoen, verdeeld in 1 miljoen aandelen van EUR 500 elk. Hiervan zijn 200.000 aandelen geplaatst en gestort. Deze post is gedurende het verslagjaar niet gewijzigd.

Afdekkingreserve

De afdekkingreserve heeft betrekking op de reële waardemutaties van de Forward Starting Interest Rate Swaps die in het eigen vermogen zijn verwerkt via het overzicht van gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten.

Reserve koersverschillen

De reserve koersverschillen heeft betrekking op de omrekening van de deelnemingen in Groot-Brittannië (inclusief de goodwill die daar betrekking op heeft).

Dividendvoorstel

Door de directie is voorgesteld om EUR 20,0 miljoen (2009: EUR 11,0 miljoen) uit te keren aan de aandeelhouder. Het voorgestelde dividendbedrag per aandeel bedraagt EUR 100,0 (2009: EUR 55,0). Daarnaast stelt TenneT voor om de houders van de hybride lening een uitkering te doen van EUR 29,8 miljoen voor de periode van 9 februari 2010 tot en met 31 december 2010, onder de voorwaarde dat het voorgestelde dividend aan de aandeelhouder zal worden goedgekeurd. Het op 1 juni 2011 te betalen bedrag bedraagt EUR 43,7 miljoen en heeft betrekking op de periode 9 februari 2010 tot en met 31 mei 2011.

Winst per aandeel

De winst per aandeel is berekend door het resultaat na belasting toekomend aan aandeelhouders te delen door het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende het jaar.

	2010	2009
Resultaat na belasting toekomend aan aandeelhouders (x EUR 1.000)	76.152	72.066
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen (in duizend stuks)	200	200
Winst per aandeel (x EUR)	381	360

Aandeel derden

Het aandeel derden heeft betrekking op 43,95% van de aandelen in APX-ENDEX Holding B.V. die gehouden worden door N.V. Nederlandse Gasunie (20,95%), Fluxys (3,00%) en Elia System Operator S.A. (20,00%).

TenneT Holding B.V. had op 1 januari 2010 een meerderheidsbelang van 70,065% in zijn dochteronderneming APX-ENDEX Holding B.V., die op 13 oktober 2010 nieuwe aandelen heeft uitgegeven. TenneT Holding B.V. heeft niet aan deze aandelenuitgifte deelgenomen. TenneT Holding B.V. heeft hierdoor met ingang van 13 oktober 2010 een meerderheidsbelang van 56,05% in APX-ENDEX Holding B.V. Elia System Operator S.A. heeft een bedrag als agio gestort in APX-ENDEX Holding B.V. Aangezien deze wijziging in de eigendomsverhoudingen niet tot een verlies van zeggenschap heeft geleid, is deze transactie als een transactie binnen het eigen vermogen verantwoord. Dit had een positief effect op het eigen vermogen van TenneT Holding B.V.

Hybride lening

Op 9 februari 2010 heeft TenneT een eeuwigdurende achtergestelde hybride lening uitgegeven voor een bedrag van EUR 500 miljoen, nominaal met een couponrente van 6,655% voor de periode 9 februari 2010 tot en met 1 juni 2017. Hierop zijn de aan de uitgifte toerekenbare kosten in mindering gebracht. De eeuwigdurende achtergestelde hybride lening wordt aangemerkt als eigen vermogen. TenneT heeft geen contractuele verplichting tot terugbetaling van de eeuwigdurende achtergestelde hybride lening. Eventuele periodieke rentevergoedingen zijn conditioneel en afhankelijk van (besluiten tot het doen van) uitkeringen aan de aandeelhouder. Bij een besluit tot uitkering aan de aandeelhouder voor de eerste coupondatum, zal TenneT een couponrente (6,655%) voor de periode 9 februari 2010 tot 31 mei 2011 vergoeden ten laste van de overige reserves.

15. Leningen

Het verloop van de leningen is als volgt:

	2010	2009
Stand per 1 januari	1.232.662	430.000
Nieuwe leningen	2.792.684	1.753.162
Amortisatie	-1.751	-
Vooruitbetaalde premie kredietfaciliteit naar langlopende vorderingen	2.288	-
Aflossingen	-1.691.600	-950.500
Stand 31 december	2.334.283	1.232.662
Leningen - langlopend	382.082	254.329
Obligaties - langlopend	1.189.929	-
Leningen - kortlopend	134.680	978.333
Commercial Paper - kortlopend	627.592	-
Totaal	2.334.283	1.232.662

Langlopende kredietfaciliteiten

De gecommiteerde langlopende kredietfaciliteiten van TenneT bedragen per 31 december 2010 EUR 1.608,6 miljoen (EUR 1.603,6 miljoen opgenomen). Hiervan heeft per 31 december 2010 EUR 1.582,1 miljoen een contractuele looptijd langer dan een jaar en EUR 26,5 miljoen een contractuele looptijd korter dan een jaar.

Het langlopende deel bestaat uit drie obligatie leningen en vier EIB leningen afgesloten bij de Europese Investeringsbank (EIB) en een vierjarige lening ad EUR 40,0 miljoen.

De obligatieleningen zijn afgesloten tegen een couponrente van 3,25% (looptijd 5 jaar, EUR 500 miljoen, einddatum 2015), 4,50% (looptijd 12 jaar, EUR 500 miljoen, einddatum 2022) en 4,75% (looptijd 20 jaar, EUR 200 miljoen, einddatum 2030). De reële waarde van de obligatieleningen bedraagt EUR 1.222,5 miljoen. De reële waarde is bepaald op basis van de beursnotering.

De EIB leningen zijn afgesloten tegen een vaste rente van 4,4% (EUR 36,6 miljoen, einddatum 2021), 4,7% (EUR 36,9 miljoen, einddatum 2022), 4,4% (EUR 140,0 miljoen, einddatum 2023) en 4,1% (EUR 150,0 miljoen, einddatum 2021). De reële waarde van de EIB leningen bedraagt EUR 378,7 miljoen. De vierjarige lening ad EUR 40,0 miljoen is afgesloten tegen een vast rentepercentage van 3,31% en einddatum 2013. Deze lening heeft een reële waarde van EUR 41,4 miljoen. De reële waarde van de leningen is bepaald aan de hand van discounted cashflow waarderings-methoden, gebaseerd op de marktcondities op balansdatum.

Voor de leningen zijn bepalingen opgenomen ter zake van negative pledge en pari passu. Er zijn geen zekerheden verstrekt.

In 2009 bedroeg de reële waarde van de leningen EUR 262,3 miljoen.

Kortlopende kredietfaciliteiten

TenneT beschikt over kortlopende kredietfaciliteiten van in totaal EUR 430,0 miljoen. Hiervan is EUR 30,0 miljoen gecommiteerd en EUR 400,0 miljoen ongecommiteerd. Voor deze kredietfaciliteiten zijn bepalingen opgenomen ter zake van negative pledge en pari passu. Er zijn geen zekerheden verstrekt. De faciliteiten hebben allen een variabele rente. Per balansdatum was EUR 82,1 miljoen van deze faciliteiten opgenomen; dit deel is apart opgenomen onder kortlopende verplichtingen. Naast de kortlopende kredietfaciliteiten heeft TenneT op de balansdatum EUR 112,5 miljoen aan kortlopende leningen aangetrokken van diverse financiers. Het kortlopende deel van de EIB-leningen bedroeg EUR 17,2 miljoen. APX heeft een kortlopende lening van EUR 5,0 miljoen.

In 2010 heeft TenneT haar revolving credit facility geherfinancierd waarbij de hoofdsom is verhoogd naar EUR 1.125,0 miljoen en de looptijd is gewijzigd in vijf jaar. De revolving credit facility is afgesloten met een internationale bankengroep bestaande uit Barclays, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), BNP Paribas, Deutsche Bank, Fortis (Nederland), ING, Lloyds, Rabobank en Royal Bank of Scotland (RBS). Opnames onder de revolving credit facility zijn op basis van de EURIBOR rentes die corresponderen met de looptijd van de opname. Per 31 december 2010 waren er geen bedragen opgenomen van de revolving credit facility.

In 2010 is een commercial paper programma opgezet. Op 31 december 2010 staat er voor EUR 628 miljoen aan papier uit onder dit programma. Voor papier uitgegeven onder dit programma zijn pari passu bepalingen opgenomen. Er zijn geen zekerheden verstrekt. De looptijd van uitstaand commercial paper varieert tussen één week en drie maanden. Het interestpercentage van uitstaande commercial papers varieert tussen 0,5% en 1,1%.

APX-ENDEX Holding B.V. heeft de beschikking over EUR 16,1 miljoen aan niet opgenomen kredietfaciliteiten, die allen een variabel interestpercentage kennen en binnen een jaar aflopen. Opgenomen gelden zijn onderhevig aan interestwijzigingen van drie maanden of minder. De rekening courant faciliteit is een groepsfaciliteit waar alle APX-ENDEX groepsonderdelen gebruik van kunnen maken. De in 2010 aangegane lening moet binnen één jaar worden afgelost en heeft een interestpercentage van 1-maands EURIBOR plus 2,5%.

16. Investeringsbijdragen

De investeringsbijdragen hebben betrekking op investeringen en daaraan gerelateerde exploitatiekosten die in overeenstemming met besluitvorming door de Energiekamer uit de veilinggelden zijn gefinancierd. Op de contante waarde van de vergoeding voor de exploitatiekosten wordt 5,41% rente bijgeschreven in overeenstemming met het besluit van de Energiekamer.

In Duitsland zijn in investeringsbijdragen de bijdragen aan bouwkosten begrepen die door business partners zijn betaald.

Het verloop van de investeringsbijdragen is als volgt:

	2010	2009
Stand per 1 januari	349.661	366.908
Eerste opname verworven vennootschappen	58.859	-
Toevoegingen	7.282	-
Aanpassing besluit Energiekamer CAPEX System Operator	-6.307	-
Rente	647	628
<i>Amortisatie ten gunste van de winst-en-verliesrekening:</i>		
- Afschrijvingen	-16.493	-15.274
- Onderhoudskosten	-157	-258
Overige mutaties	-2.668	-2.343
Stand 31 december	390.824	349.661
Langlopend	378.888	337.685
Kortlopend	11.936	11.976
Totaal	390.824	349.661

Aanpassing besluit Energiekamer CAPEX System Operator

Door de Energiekamer is voor de periode 2011-2013 het eerste Methodebesluit voor systeemtaken vastgesteld. Dit heeft als consequentie dat de al ontvangen CAPEX-vergoeding over investeringen voor system operator taken uit 2008 weer teruggegeven moeten worden in de tarieven. Dit heeft TenneT TSO B.V. als zodanig verwerkt. Investerings voor de system operator taken worden opgenomen in de gereguleerde activa waarde voor system operator taken.

De amortisatie ten gunste van de winst-en-verliesrekening is onder de overige opbrengsten opgenomen.

De looptijd van de investeringsbijdragen is als volgt:

	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar	Totaal
Per 31 december 2010	11.936	52.073	326.815	390.824
Per 31 december 2009	11.976	47.906	289.779	349.661

17. Veilinggelden

TenneT TSO B.V. veilt de capaciteit van de buitenlandverbindingen. De ontvangsten uit de veiling van deze capaciteit staan niet vrij ter beschikking. De veilinggelden zijn ondergebracht bij Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet. Bestedingen geschieden op basis van besluiten van de Energiekamer. De opbrengsten van de belegging in TenneT TSO Duitsland B.V. (in 2010 een interim dividend van EUR 5,8 miljoen) is aan het saldo toegevoegd. In 2010 bedroeg het rendement 1,7% (2009: 1,8%).

	2010	2009
Stand per 1 januari	292.343	234.371
Toevoeging veilinggelden/marktkoppeling	35.766	60.057
Rente	1.026	4.927
Onttrekkingen	-10.079	-7.012
Stand per 31 december	319.056	292.343
Langlopend	319.056	292.343
Kortlopend	-	-
Totaal	319.056	292.343

Toevoeging veilinggelden

De toevoeging aan de veilinggelden betreft de opbrengst van de veiling van de capaciteit, inclusief marktkoppeling, van de buitenlandverbindingen en de NorNed-kabel.

De overige onttrekkingen uit de veilinggelden in 2009 bestaan voornamelijk uit de vergoeding voor de operationele kosten van de NorNed-kabel en vergoeding voor de kosten van energie en vermogen. Daarnaast is door de introductie van marktkoppeling de inbiedverplichting gedeeltelijk vervallen. Hierdoor heeft TenneT, conform de bepalingen opgenomen in het 'Besluit tot wijziging van het Besluit Waardering APX', gelden onttrokken aan de veilinggelden ad EUR 1,4 miljoen.

De overige onttrekkingen uit de veilinggelden in 2010 bestaan voornamelijk uit de vergoeding voor de operationele kosten van de NorNed-kabel en vergoeding voor de kosten van energie en vermogen.

De looptijd van de veilinggelden is afhankelijk van het feit of er besluiten zijn geweest van de Energiekamer waardoor TenneT in de toekomst bestedingen heeft die zij aan de veilinggelden kan onttrekken. Een dergelijk besluit neemt gebruikelijk langer dan 1 jaar in beslag. Derhalve zijn de veilinggelden geclassificeerd in de looptijd 1-5 jaar.

	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar	Totaal
Per 31 december 2010	-	319.056	-	319.056
Per 31 december 2009	-	292.343	-	292.343

18. Voorzieningen

De mutaties in de voorzieningen zijn als volgt gespecificeerd:

	Milieu en amove- ring	Betalings- verplichtin- gen	Afvloeiing personeel	Jubileum- uitkeringen	Premies ziektekos- ten verze- kering	Verlies- latende taken	Pensioen- voorziening	Totaal
Stand per 1 januari 2009	84.182	-	530	3.040	871	38.200	-	126.823
Dotaties	2.240	-	10	1.249	-	-	-	3.499
Overige mutaties	5.586	-	-	-	-	-	-	5.586
Vrijval verwerkt via resultaat	-67.523	-	-	-	-	-	-	-67.523
Vrijval verwerkt via materiële vaste activa	-8.658	-	-	-	-	-	-	-8.658
Rente	333	-	-	153	35	834	-	1.355
Onttrekking	-739	-	-251	-283	-105	-24.034	-	-25.412
Stand per 31 december 2009	15.421	-	289	4.159	801	15.000	-	35.670
Toevoeging als gevolg overname	40.762	97.644	6.198	2.886	-	-	8.970	156.460
Dotaties via resultaat	4.530	18.171	1.536	1.034	60	-	2.625	27.956
Dotatie via eigen vermogen	-	-	-	-	-	-	5.594	5.594
Overige mutaties	81	-	-1.771	24	-	-	-	-1.666
Vrijval verwerkt via resultaat	-1.716	-30.468	-1.564	-21	-133	-	-	-33.902
Rente verwerkt via resultaat	-121	-471	117	302	32	-	1.139	998
Onttrekking	-2.419	-5.887	-907	-510	-38	-15.000	-45	-24.806
Stand per 31 december 2010	56.538	78.989	3.898	7.874	722	-	18.283	166.304
Langlopend	53.805	26.473	3.837	7.415	622	-	18.283	110.435
Kortlopend	2.733	52.516	61	459	100	-	-	55.869
Totaal	56.538	78.989	3.898	7.874	722	-	18.283	166.304

Voorziening milieu en amovering

De voorziening milieu en amovering dient ter dekking van de toekomstige verplichting tot het verwijderen van schadelijke stoffen en van te verlaten hoogspanningsverbindingen alsmede van ondergrondse kabeltrace's. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde. De belangrijkste veronderstellingen zijn toekomstig prijspeil en een disconteringsvoet van 4%.

Betalingsverplichtingen

De betalingsverplichtingen bestaan voornamelijk uit:

Voorziening voor toeslagen uit hoofde van KWK-G wetgeving tot 2002

Tot 2002 was een eerdere versie van de huidige KWK-G van kracht. Net als de huidige wet bevatte deze eerdere versie een aantal voorwaarden waaraan elektriciteitscentrales moeten voldoen. De exploitanten van deze centrales hebben toeslagen geclaimd die

niet zijn uitbetaald omdat TenneT TSO GmbH of de andere verantwoordelijke netbeheerder van mening was dat deze exploitanten niet voldeden aan de criteria.

Elk geval wordt afzonderlijk beoordeeld door de juridische afdelingen en de KWK-G-deskundigen. Het desbetreffende deel van de voorziening valt vrij als een rechtszaak wordt gewonnen. Als een rechtszaak wordt verloren, wordt de voorziening aangewend voor de gemaakte kosten. Indien de kosten hoger uitvallen dan de voorziening, wordt het meerdere ten laste van het resultaat gebracht.

[Voorziening voor voorbereidingskosten voor offshore-projecten](#)

De voorziening ziet op aan exploitanten van offshore projecten te vergoeden voorbereidingskosten die zij hebben gemaakt om een netaansluiting te realiseren. De Duitse wetgeving schrijft voor dat de kosten voor de netaansluiting voor rekening van de netbeheerder komen. In 2006 werd de desbetreffende wetgeving echter gewijzigd, waarna de netbeheerders verantwoordelijk werden voor de aanleg van verbindingen op zee. Alle bedragen die moeten worden terugbetaald maar die geen verband houden met door TenneT Offshore GmbH geplande of aangelegde aansluitingen van elektriciteitscentrales, zijn in deze voorziening opgenomen.

[Voorziening voor individuele nettarieven](#)

De verplichting inzake individuele nettarieven betreft de verplichting om netopbrengsten gedeeltelijk terug te betalen aan bepaalde gebruikers van het net. Sommige gebruikers van het net dienen verzoeken voor individuele nettarieven in bij BNetzA. Als deze gebruikers aan de toepasselijke voorwaarden voldoen, is het mogelijk dat zij minder hoeven te betalen dan gewone gebruikers. Het terug te betalen bedrag (d.w.z. de korting) staat niet vast, en het is mogelijk dat het verzoek van de klant om een individueel nettarief niet wordt ingewilligd.

[Voorziening voor voorwaardelijke betalingen van nettarieven](#)

In 2004/2005 verhoogde TenneT TSO GmbH zijn nettarieven. Sommige klanten waren alleen bereid de aan hen gefactureerde nettarieven te betalen onder de voorwaarde dat zij hun betaling terug zouden ontvangen als de nettarieven bij een latere evaluatie als te hoog werden aangemerkt. In 2004 en 2005 heeft BNetzA de berekening van de nettarieven niet formeel goedgekeurd, waardoor risico op (gedeeltelijke) terugbetaling bestaat.

Voorzieningen aangaande personeel

[Afvloeiing personeel](#)

De voorziening afvloeiing personeel dient ter dekking van de kosten voor afvloeiing van personeel waarvan de verplichtingen voor balansdatum zijn ontstaan. In Duitsland bestaat de voorziening voornamelijk uit verplichtingen inzake pensionering.

[Jubileumuitkeringen](#)

De groep heeft toekomstige CAO verplichtingen met betrekking tot aan het salaris gerelateerde dienstitjidgebonden uitkeringen en uitkeringen op pensioendatum.

De hieraan gerelateerde voorziening is gebaseerd op actuariële grondslagen.

De belangrijkste veronderstellingen zijn: jaarlijkse salarisstijging van 2,5% voor Nederland en 2,75% voor Duitsland, een retentie percentage afhankelijk van leeftijd en een disconteringsvoet van 4,0%.

[Premies ziektekostenverzekering](#)

Er bestaan toekomstige verplichtingen voor de vergoeding van premies voor ziektekostenverzekeringen aan gepensioneerden. De voorziening is gebaseerd op de CAO afspraken en op actuariële grondslagen. De belangrijkste veronderstellingen zijn: jaarlijkse premiestijging van 2,0% en een disconteringsvoet van 4,0%.

Verlieslatende taken

De voorziening verlieslatende taken dient ter dekking van de onvermijdbare verliezen op de vanuit de Wet Onafhankelijk Netbeheer in rechte afdwingbare taak tot het beheer van de 110 kV- en 150 kV-netten. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde.

Pensioenvoorziening

De in de balans opgenomen bedragen zijn als volgt:

	2010	2009
Toegezegde-pensioenverplichting	73.671	-
Fondsbeleggingen tegen reële waarde (plan assets)	-55.388	-
Verplichting in de balans	18.283	-

Het verloop in de toegezegde-pensioenverplichting is als volgt:

	2010	2009
Stand per 1 januari	-	-
Overname activiteiten Duitsland	64.180	-
Servicekosten	2.625	-
Interestlasten	2.941	-
Actuariële verliezen	3.584	-
Betalingen uit Fonds	-4	-
Betalingen uit Reserves	345	-
Stand per 31 december	73.671	-

Het verloop in de reële waarde van de fondsbeleggingen is als volgt:

	2010	2009
Stand per 1 januari	-	-
Overname activiteiten Duitsland	54.319	-
Gerealiseerd rendement op fondsbeleggingen	-208	-
Uitkeringen uit het Fonds	-4	-
Betaalde werkgeversbijdragen	1.281	-
Stand per 31 december	55.388	-

Bedragen verantwoord in de winst-en-verliesrekening zijn:

	2010	2009
Servicekosten	2.625	-
Interestlasten	2.941	-
Rendement op fondsbeleggingen	-1.802	-
Toegezegde-pensioenkosten	3.764	-

De voornaamste actuariële aannames zijn:

	2010	2009
Rekenrente	5,25%	-
Inflatie	2,00%	-
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	4,71%	-
Toekomstige salarisstijgingen	2,75%	-
Toekomstige pensioenstijgingen	2,00%	-

19. Latente belastingverplichting

Het verloop van de latente belastingverplichting is als volgt:

	Vaste activa	Voorzieningen	Vorderingen/ schulden	Totaal
Stand per 1 januari 2009	4.285	-	-	4.285
Eerste waardering NOVEC B.V.	1.230	-	-	1.230
Verwerkt in het resultaat	-214	-	-	-214
Stand per 31 december 2009	5.301	-	-	5.301

	Vaste activa	Voorzieningen	Vorderingen/ schulden	Totaal
Stand per 1 januari 2010	5.301	-	-	5.301
Eerste waardering Belpex S.A.	3.975	-	-	3.975
Eerste waardering TenneT TSO GmbH	160.671	59.555	7.548	227.774
Verwerkt in het resultaat	3.113	24.551	-10.620	17.044
Naar acute positie	-17	-	-	-17
Verwerkt in eigen vermogen	-	-1.781	-	-1.781
Stand per 31 december 2010	173.043	82.325	-3.072	252.296

De passieve latentie van EUR 82,3 miljoen inzake voorzieningen wordt verklaard door het feit dat in de fiscale balans verplichtingen zijn opgenomen die onder IFRS niet als zodanig worden erkend.

20. Overige schulden

De overige schulden bestaan uit vooruit ontvangen bedragen (EUR 7,3 miljoen) in verband met de Duitse verordening ter regulering van de aansluiting op het transportnet van elektrische energie producerende installaties (*Verordnung zur Regelung des Netzanschlusses von Anlagen zur Erzeugung von elektrischer Energie*, KraftNAV). Op grond van deze verordening moeten elektriciteitscentrales een bedrag per megawatt betalen als zij een nieuwe aansluiting op het net van TenneT TSO GmbH willen. Het bedrag wordt verrekend bij oplevering van de aansluiting. De overige schulden bestaan verder voornamelijk uit transitorische posten in verband met een dienstverlenings-overeenkomst met Deutsche Bahn AG (totale waarde: EUR 9,0 miljoen).

21. Te verrekenen in tarieven

Het verloop van de te verrekenen in tarieven bedragen is als volgt:

	Te verrekenen in tarieven van volgende jaren	Saldo uit verrekening onbalans	Vergoeding van producenten voor buitenland- capaciteit	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2009	22.355	9.057	15	31.427
Te verrekenen in toekomstige tarieven	-9.291	41.079	-	31.788
Rente	14	439	-	453
Verrekend in huidige tarieven	-33.202	-29.156	-	-62.358
Stand per 31 december 2009	-20.124	21.419	15	1.310
Te verrekenen in toekomstige tarieven	23.116	39.112	-15	62.213
Rente	-6.324	119	-	-6.205
Verrekend in huidige tarieven	23.724	-44.036	-	-20.312
Stand per 31 december 2010	20.392	16.614	-	37.006

Te verrekenen in tarieven van volgende jaren

Dit betreffen verschillen tussen de werkelijke tariefsinkomsten en de in het jaar toegestane omzet. Deze bedragen worden verrekend met de marktpartijen via de toekomstige tarieven. De rente opbrengst wordt verklaard doordat onlangs de jaren 2008 en 2009 zijn naverrekend. Deze was nog niet gewaardeerd.

Saldo uit verrekening onbalans

Het systeem van balanshandhaving brengt met zich mee dat TenneT TSO B.V. jaarlijks bedragen ontvangt die in het toekomstige tarief voor systeemdiensten worden verrekend.

22. Schulden aan financiële instellingen

Dit betreft opgenomen krediet bij banken.

23. Crediteuren beurstransacties

De crediteuren beurstransacties (2010: EUR 185,6 miljoen; 2009: EUR 123,9 miljoen) hebben betrekking op de gasbeurs activiteiten van APX Commodities Ltd.

24. Zekerheidsstellingen

De zekerheidsstellingen zijn verkregen van derden voor de handel op energiebeurzen en de veiling van capaciteit op de buitenlandverbindingen. De zekerheidsstellingen kunnen als volgt naar activiteiten worden gespecificeerd:

	2010	2009
Beursactiviteiten APX-ENDEX	681.793	392.453
Veiling van capaciteit door TSO Auction B.V.	1.311	38.168
Veiling van capaciteit NorNed-kabel	14.413	15.316
Balanshandhaving door TenneT TSO B.V.	26.558	20.478
Totaal	724.075	466.415

25. Crediteuren en overige schulden

De crediteuren en overige schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Nog te betalen kosten voor transportdiensten en systeemdiensten	318.188	43.563
Crediteuren	98.980	32.374
EEG-crediteuren	586.473	-
Nog af te dragen veilingopbrengsten aan TSO's	-	1.193
Belastingen en premies sociale verzekeringen	15.225	4.433
Rente	46.451	3.618
Overige	144.533	84.756
Totaal	1.209.850	169.937

Financiële instrumenten - Reële waarden en categorieën

De grondslagen voor waardering en verwerking van financiële instrumenten zijn toegepast op de volgende posten (2009 en 2010):

2009 (x EUR 1.000)										
Categorieën	Noot	Boek- waarde	Geen financi- eel actief/ passief	Categorieën van financiële instrumenten						Reële waarde
				Financiële activa/ verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waar- deveranderingen in de W&V-rekening	Leningen en vorder- ingen/ Overige financiële verplicht- ingen	Tot einde looptijd aange- houden beleg- gingen	Voor verkoop beschik- bare financiële activa	Derivaten aange- houden voor hedge account- ing doel- einden		
				Aange- merkt bij eerste opname	Handels- doelein- den					
Financiële activa										
Niet vrij ter beschikking	4	42.000	-	-	-	42.000	-	-		42.000
Minderheidsdeelnemingen	4	4.410	-	-	-	-	4.410	-		4.410
Totaal financiële activa		46.410	-	-	-	42.000	4.410	-		46.410
Vorderingen										
Debiteuren en overige vorderingen	9	142.631	49.550	-	-	93.081	-	-		142.631
Debiteuren beursttransacties	10	124.602	-	-	-	124.602	-	-		124.602
Derivate financiële instrumenten	11	2.216	-	-	-	-	-	2.216		2.216
Totaal vorderingen		269.449	49.550	-	-	217.683	-	2.216		269.449
Liquide middelen										
Zekerheidsstellingen	13	466.415	-	-	-	466.415	-	-		466.415
Deposito's	13	127.000	-	-	-	127.000	-	-		127.000
Tegoeden op bankrekeningen	13	35.894	-	-	-	35.894	-	-		35.894
Totaal liquide middelen		629.309	-	-	-	502.309	127.000	-		629.309
Totaal financiële activa		945.168	49.550	-	-	719.992	169.000	4.410	2.216	945.168
Financiële verplichtingen										
Langlopende verplichtingen										
Leningen	15	254.329	-	-	-	254.329	-	-		254.329
Totaal langlopende verplichtingen		254.329	-	-	-	254.329	-	-		254.329
Kortlopende verplichtingen										
Leningen	15	978.333	-	-	-	978.333	-	-		980.133
Schulden aan financiële instellingen	22	141.269	-	-	-	141.269	-	-		141.269
Crediteuren beursttransacties	23	123.915	-	-	-	123.915	-	-		123.915
Zekerheidsstellingen	24	466.415	-	-	-	466.415	-	-		466.415
Crediteuren en overige schulden	25	169.937	-	-	-	169.937	-	-		169.937
Derivate financiële instrumenten	11	3.801	-	-	-	-	-	3.801		3.801
Totaal kortlopende verplichtingen		1.883.670	-	-	-	1.879.869	-	3.801		1.885.470
Totaal financiële verplichtingen		2.137.999	-	-	-	2.134.198	-	3.801		2.139.799

2010 (x EUR 1.000)

Categorieën	Noot	Boek- waarde	Geen financi- eel actief/ passief	Categorieën van financiële instrumenten						Reële waarde
				Financiële activa/ verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waar- deveranderingen in de W&V-rekening		Leningen en vorder- ingen/ Overige financiële verpflich- tingen	Tot einde looptijd aange- houden beleg- gingen	Voor verkoop beschik- bare financiële activa	Derivaten aange- houden voor hedge account- ing doel- einden	
				Aange- merkt bij eerste opname	Handels- doelein- den					
Financiële activa										
Minderheidsdeelneming	4	682	-	-	-	-	-	682	-	682
Totaal financiële activa		682	-	-	-	-	-	682	-	682
Vorderingen										
Debiteuren en overige vorderingen	9	1.708.506	-	-	-	1.708.506	-	-	-	1.708.506
Debiteuren beustransacties	10	188.194	-	-	-	188.194	-	-	-	188.194
Derivate financiële instrumenten	11	10.649	-	-	-	-	-	-	10.649	10.649
Totaal vorderingen		1.907.349	-	-	-	1.896.700	-	-	10.649	1.907.349
Liquide middelen										
Zekerheidsstellingen	13	724.075	-	-	-	724.075	-	-	-	724.075
Tegoeden op bankrekeningen	13	44.506	-	-	-	44.506	-	-	-	44.506
Totaal liquide middelen		768.581	-	-	-	768.581	-	-	-	768.581
Totaal financiële activa		2.676.612	-	-	-	2.665.281	-	682	10.649	2.676.612
Financiële verplichtingen										
Langlopende verplichtingen										
Leningen	15	1.572.011	-	-	-	1.572.011	-	-	-	1.660.311
Totaal langlopende verplichtingen		1.572.011	-	-	-	1.572.011	-	-	-	1.660.311
Kortlopende verplichtingen										
Leningen	15	762.272	-	-	-	762.272	-	-	-	762.272
Schulden aan financiële instellingen	22	82.082	-	-	-	82.082	-	-	-	82.082
Crediteuren beustransacties	23	185.643	-	-	-	185.643	-	-	-	185.643
Zekerheidsstellingen	24	724.075	-	-	-	724.075	-	-	-	724.075
Crediteuren en overige schulden	25	1.209.850	-	-	-	1.209.850	-	-	-	1.209.850
Totaal kortlopende verplichtingen		2.963.922	-	-	-	2.963.922	-	-	-	2.963.922
Totaal financiële verplichtingen		4.535.933	-	-	-	4.535.933	-	-	-	4.624.233

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over het jaar 2010

(x EUR 1.000)

26. Netto-omzet

De netto-omzet kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
EEG Wind, biomassa, zon	5.916.529	-
KWK Warmtekrachtkoppeling	108.784	-
Systeemdiensten	166.719	153.949
Aansluit- en transportdiensten	840.220	310.078
Handhaving energiebalans	131.483	28.800
Exploitatie energiebeurzen	116.584	21.476
Interest uit zekerheidsstellingen	2.427	2.933
Omzet diensten marktfacilitering	3.641	4.105
Omzet overige diensten	39.114	21.022
	7.325.501	542.363
Werken voor derden	484	1.083
Totaal netto-omzet	7.325.985	543.446

EEG Wind, biomassa, zon

De Duitse wet bevordering van duurzame energieopwekking (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*, EEG) verplicht de netbeheerder om duurzame energie voorrang te geven boven andere soorten energie. De wet schrijft voor welke vergoeding voor deze duurzame energie moet worden betaald aan de exploitant van de energiecentrale. De invoeding wordt via de dienstverlener op de energiebeurs verkocht. Omdat duurzame energie wordt gesubsidieerd, is de prijs die aan de exploitanten van de energiecentrales wordt betaald aanzienlijk hoger dan de prijs die op de energiebeurs tot stand komt. Daarom is een EEG-toeslag ingevoerd om de hogere kosten te dekken. De EEG-toeslag wordt opgeteld bij de gewone elektriciteitsprijs voor de eindgebruiker en maandelijks doorgegeven aan de netbeheerder. Vanuit de wet is voorgeschreven dat dit resultaatneutraal moet gebeuren; verschillen tussen de omzet en de kosten voor energie en vermogen worden veroorzaakt door het feit dat deze posten op verschillende plaatsen in de winst-en-verliesrekening worden verantwoord.

KWK Warmtekrachtkoppeling

Het doel van de Duitse Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz (KWK-G) is om de productie van energie door middel van warmtekrachtkoppeling te bevorderen. Exploitanten van KWK-elektriciteitscentrales ontvangen van de netbeheerder een hogere vergoeding die horizontaal wordt doorbelast aan de andere netbeheerders en uiteindelijk aan de eindgebruikers via de nettarieven.

Het verschil tussen de omzet en de kosten voor energie en vermogen wordt veroorzaakt door een vrijval uit de KWK-G-voorziening nadat TenneT TSO GmbH een rechtszaak had gewonnen. Deze vrijval is verantwoord als een verlaging van de KWK-G-kosten omdat de dotaties aan de voorziening (tussen 2003 en 2005) ook als KWK-G-kosten waren verantwoord.

Aansluit-, transport- en systeemdienstendiensten

De omzet voor aansluit-, transport- en systeemdiensten is grotendeels gereguleerd door de Energiekamer. Daarbij gelden in zowel 2009 als 2010 twee reguleringsmethodieken, te weten omzetregulering voor de netten voor 110 kV en hoger en budgetregulering voor de systeemtaken.

Per 1 januari 2008 heeft TenneT het beheer verkregen over alle netten van 110 kV en hoger met uitzondering van die netten waarop cross-border leases rusten. Het betreft de voormalige netten van Delta N.V., Enexis B.V. en Alliander N.V. (exclusief Nuon Randmeren).

In 2009 heeft TenneT de volgende netten in eigendom verkregen: op 15 april de netten van Enexis B.V. via de overname van TenneT TSO E B.V.; op 9 juni de netten van Delta N.V. via de overname van HS Netten Zeeland B.V.; en op 11 juni de netten van Alliander N.V. via de overname van Nadine Netwerk B.V. Op grond van interimafspraken met Alliander N.V. (die inhouden dat de netten voor rekening en risico van de relevante partijen zijn geëxploiteerd) heeft TenneT TSO niet de gehele regulatorische omzet uit deze netten verantwoord onder haar omzet. De omzet behorende bij de netten van Alliander N.V. is voor de eerste vijf maanden van het jaar 2009 niet verantwoord.

In de omzet voor aansluit- en transportdiensten zijn tevens begrepen de diensten die aan regionale netbeheerders en industriële klanten worden geleverd ten behoeve van het oplossen van transportbeperkingen en blindvermogenshuishouding alsmede de opbrengsten uit hoofde van het voorzien in capaciteit van landgrensoverschrijdende verbindingen (cross border tarieven).

Handhaving energiebalans

De omzet handhaving energiebalans is gelijk aan de hiervoor gemaakte kosten voor energie en vermogen.

Exploitatie energiebeurzen

In dit bedrag zijn de Duitse veilingopbrengsten begrepen met betrekking tot de veiling van landgrensoverschrijdende verbindingscapaciteit. Daarnaast zijn hierin begrepen de inkomsten uit transacties, clearing en verrekening, lidmaatschap-, entreegelden en diensten van APX-ENDEX N.V.

Interest uit zekerheidsstellingen

Interest uit zekerheidsstellingen betreft de interest die ontvangen wordt op de zekerheidsstellingen verleend aan APX-ENDEX inzake clearing diensten.

Omzet diensten marktfacilitering

De omzet diensten marktfacilitering betreft de vergoeding voor de kosten voor het certificeren van milieuvriendelijk geproduceerde elektriciteit, het uitvoeren van subsidieregelingen en de veiling van capaciteit van de buitenlandverbindingen voor het Duitse deel.

Omzet overige diensten

De omzet overige diensten betreft met name de verhuur van ruimtes en glasvezel-capaciteit voor telecommunicatie en wordt grotendeels aan verbonden partijen (NOVEC B.V.) geleverd. In Duitsland bestaat de omzet overige diensten ook uit de verkoop van capaciteit inzake netverliezen.

27. Kosten energie en vermogen

De kosten voor inkoop van energie en vermogen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Aansluit- en transportdiensten	145.319	78.092
Cross border tarieven	-1.271	22.766
Systeemdiensten	274.954	70.818
EEG Wind, biomassa, zon	5.912.970	-
KWK Warmtekrachtkoppeling	86.982	-
Handhaving energiebalans	131.482	28.800
	6.550.436	200.476

Aansluit en transportdiensten

De kosten voor aansluit- en transportdiensten hebben betrekking op de inkoop van netverliezen, transportbeperkingen en blindvermogen.

Cross border tarieven

De kosten voor cross border tarieven betreffen de door Nederland verschuldigde vergoeding voor het gebruik van het buitenlandse transportnet. De kosten worden verrekend via het transportdienstentarief. Als gevolg van een andere verdeling van de kosten over de TSO's zijn de kosten over 2010 lager dan in 2009. Daarnaast is de reservering voor nog te betalen kosten cross border tarieven te hoog gebleken.

Systeemdiensten

De kosten voor systeemdiensten hebben betrekking op de inkoop van regel- en reservevermogen, black start voorzieningen en noodvermogen. In Duitsland bestaan de systeem- en transportkosten uit de kosten voor de technische netaansturing. Er bestaan ook opbrengsten uit systeemdiensten, maar deze opbrengsten komen voort uit de verkoop aan andere TSO's van aangekochte systeemdiensten. De netto kosten uit systeemdiensten moeten worden verdiend uit de nettarieven. De opbrengsten uit systeemdiensten kunnen niet los gezien worden van de nettarieven. Derhalve zijn de bedragen onder opbrengsten en kosten niet gelijk aan elkaar.

EEG Wind, biomassa, zon

Zie noot 26 Netto-omzet.

KWK Warmtekrachtkoppeling

Zie noot 26 Netto-omzet.

Handhaving energiebalans

De gemaakte kosten voor energie en vermogen zijn gelijk aan de omzet handhaving energiebalans.

28. Kosten transportnetten en -systemen

De kosten van transportnetten en -systemen betreffen zowel de kosten van exploitatie van de transportnetten, alsmede de kosten voor onderhoud van systemen ten behoeve van de primaire bedrijfsprocessen en zijn als volgt gespecificeerd:

	2010	2009
Systemen voor primaire bedrijfsprocessen	3.180	6.302
Onderhouds- en exploitatiekosten transportnetten	80.577	21.262
Vergoeding voor netten in eigendom van derden	-	5.136
Dotatie/vrijval voorziening milieu en amovering	2.814	-65.283
	86.571	-32.583

Onderhouds- en exploitatiekosten transportnetten

In 2009 had TenneT TSO B.V. tot aan de overnamedatum van Nadine Netwerk B.V. een interimafpraak met Alliander N.V. dat de netten voor rekening en risico van Alliander N.V. werden geëxploiteerd. In 2010 zijn alle kosten en opbrengsten van deze netten aan TenneT TSO B.V. toegekomen. Dit heeft tot gevolg dat de onderhouds- en exploitatiekosten transportnetten in 2010 zijn toegenomen.

Vergoeding voor netten in eigendom van derden

TenneT TSO B.V. heeft het beheer van het landelijk hoogspanningsnet in Nederland. In 2010 beschikt TenneT TSO B.V. over het volledige eigendom van de netten die zij beheert (110 kV en hoger, met uitzondering van de netten waarop cross border leases rusten). De vergoeding voor netten in eigendom van derden is als gevolg hiervan nihil.

In 2009 heeft TenneT een schattingswijziging doorgevoerd, welke heeft geleid tot een vrijval van EUR 76,2 miljoen waarvan EUR 67,5 miljoen verwerkt is via het resultaat en EUR 8,7 miljoen via de materiële vaste activa.

29. Personeelskosten

De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Salarissen	120.628	63.042
Sociale lasten	13.343	6.340
Pensioenlasten	9.520	8.165
Overige personeelskosten	8.211	3.891
Dotatie voorzieningen personeel	3.537	1.259
Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	-43.083	-21.793
	112.156	60.904

In 2010 bedroeg het gemiddeld aantal medewerkers 1.867 fte (2009: 933 fte), waarvan 1.053 fte werkzaam in Nederland (2009: 861 fte).

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

In onderstaand overzicht wordt een opgave gedaan van de bezoldiging van bestuurders en commissarissen voor zover die ten laste zijn gekomen van de vennootschap.

	Honorarium vast	Honorarium variabel	Pensioenpremies	Totaal
2010	1.032	343	351	1.726
2009	744	177	270	1.191

De bezoldiging bestuurders en commissarissen heeft betrekking op de werkzaamheden voor TenneT Holding B.V. en TenneT TSO B.V. gezamenlijk. De variabele beloning is gebaseerd op het bereiken van vooraf vastgestelde doelstellingen in het verslagjaar. Beloningen aan bestuurders voor commissariaten in gelieerde rechtspersonen, komen toe aan de vennootschap.

De bezoldiging van commissarissen van de vennootschap wordt jaarlijks geïndexeerd en is als volgt:

Vaste vergoeding	Commissie vergoeding	Totaal 2010	Vaste vergoeding	Commissie vergoeding	Totaal 2009
99	24	123	100	16	116

30. Afschrijving en amortisatie van activa en bijzondere waardeverminderingen

De afschrijvingen en amortisatie van activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Amortisatie immateriële activa	11.561	9.422
Afschrijving materiële vaste activa	169.130	89.746
Boekwinst/verlies op desinvesteringen	-881	1.537
	179.810	100.705

De bijzondere waardeverminderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Bijzondere waardevermindering Blindstroom Compensatie Middelen	-	5.433
Bijzondere waardevermindering 220/380 kV-net	134.400	-
Terugneming bijzondere waardevermindering NorNed	-3.024	-
	131.376	5.433

Voor de toelichting op de bijzondere waardeverminderingen, zie noot 1 Materiële Vaste Activa.

Bijzondere waardevermindering Blindstroom Compensatie Middelen

TenneT heeft besloten om de bouw van Blindstroom Compensatie Middelen voor Eindhoven en Dodewaard stop te zetten op basis van een beoordeling op de laagst maatschappelijke kosten. Voor het deel van de onderhanden werkpositie waarvoor TenneT inschat dat deze niet ergens anders ingezet kan worden, heeft TenneT deze afgewaardeerd.

31. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Huisvestings- en kantoorkosten	37.095	12.681
Advieskosten	20.134	5.464
Inhuur personeel	24.607	26.313
Reis- en verblijfkosten	11.482	6.826
Onderzoekskosten	1.449	6.124
Overige bedrijfskosten	27.739	32.147
	122.506	89.555

Onder de overige bedrijfskosten zijn ook de kosten met betrekking tot de honoraria van de accountant verantwoord. De honoraria betreffen zowel de kosten van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. als die van andere PricewaterhouseCoopers "network firms":

	2010	2009
Controle van de jaarrekening	971	598
Andere controle en assurance werkzaamheden	1.123	921
Fiscale advisering	497	1.148
Overige dienstverlening	144	83
	2.735	2.750

32. Financieringsbaten en -lasten

De financieringsbaten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Rente op bedrijfsmiddelen in uitvoering	30.182	12.897
Rentebaten op zekerheidsstellingen beursactiviteiten	-	6.003
Overige rentebaten	14.191	6.377
Waardemutatie financiële instrumenten:		
- Interest Rate Swaps	-	-1.157
Financieringsbaten	44.373	24.120

De rentebaten over de middelen die in beheer zijn gegeven bij Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet zijn rechtstreeks aan de desbetreffende middelen toegevoegd en bedragen EUR 1,0 miljoen (2009: EUR 5,6 miljoen).

De financieringslasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Leningen en kredietfaciliteiten	67.900	28.871
Rentelasten op deposito's beursactiviteiten	-	203
Rentelasten op zekerheidsstellingen beursactiviteiten	-	6.003
Overige rentelasten	12.690	16.950
Rente op voorzieningen	998	1.355
Financieringslasten	81.588	53.382

De gemiddelde effectieve rente over de langlopende leningen in 2010 bedroeg 4,3% (2009: 3,9%).

Overige financieringslasten

De overige financieringslasten bedroegen EUR 5,8 miljoen na belasting. Dit bedrag is toegevoegd aan de veilinggelden op de balans.

33. Belasting

De belasting over de winst voor belastingen wijkt af van de te verwachten belasting op basis van het gemiddelde belastingtarief. In onderstaande tabel is dit verschil nader toegelicht:

	2010	2009
Resultaat voor belasting	116.812	105.226
Belasting op basis van het gemiddelde tarief	37.363	26.669
Niet gewaardeerde verliezen	43	67
Vennootschapbelasting voorgaande jaren	544	204
Niet in aftrek te nemen bedragen	1.830	6.770
Effect tariefswijziging op latentie	721	-
Niet belastbare winst	112	106
	40.613	33.816

De belastingdruk op het resultaat 2010 volgens de geldende tarieven bedraagt 32,0% (2009: 25,4%). De mutatie in de belastingdruk wordt veroorzaakt door de overname van de Duitse activiteiten. De belastingdruk is als volgt samengesteld:

	2010	2009
Latent verschuldigde belastingen	4.951	32.809
Direct verschuldigde belastingen	35.662	1.007
	40.613	33.816

De niet in aftrek te nemen bedragen betreffen kosten/opbrengsten die samenhangen met de acquisities van transpower stromübertragungs gmbh, TenneT TSO E B.V., HS Netten Zeeland B.V. en Nadine Netwerk B.V.

34. Resultaat deelnemingen

	2010	2009
Aandeel in het resultaat HGRT S.A.S.	991	-71
Waardemutatie Belpex S.A.	-	2.000
	991	1.929

35. Nadere toelichting op segmenten

De informatie wordt gesegmenteerd naar activiteiten van de groep. De bedrijfssegmenten weerspiegelen de managementstructuur van de groep. Door de overname van de Duitse activiteiten is de managementinformatie hierop aangepast. Als gevolg hiervan worden er twee segmenten onderscheiden: Nederland en Duitsland.

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de segmenten wijken niet af van de grondslagen die in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

De activa, verplichtingen, opbrengsten en resultaten van een segment omvatten zowel posten die rechtstreeks tot dat segment behoren als posten die redelijkerwijs aan deze segmenten kunnen worden toegerekend.

2010 (x EUR 1.000)				
	Nederland	Duitsland	Eliminatie	Totaal
Activa	5.508,8	3.573,6	-2.028,0	7.054,4
Verplichtingen	4.208,7	1.545,6	-	5.754,3
Eigen vermogen	1.300,1	2.028,0	-2.028,0	1.300,1
Passiva	5.508,8	3.573,6	-2.028,0	7.054,4
Omzet	561,0	6.781,6	-	7.342,6
Afschrijvingen	-114,1	-65,7	-	-179,8
Overige kosten	-495,8	-6.512,9	-	-7.008,7
Financieringsbaten	34,6	9,7	-	44,3
Financieringslasten	-78,7	-2,9	-	-81,6
Belasting	18,3	-58,9	-	-40,6
Resultaat deelnemingen	1,0	-	-	1,0
Resultaat na belasting	-73,7	150,9	-	77,2
Acquisities	-	1.075,0	-	1.075,0
Bijzondere waardeverminderingen	-134,4	-	-	-134,4
Terugneming bijzondere waardevermindering	3,0	-	-	3,0

De intercompany transacties zijn niet materieel. Derhalve zijn deze niet separaat opgenomen in bovenstaand overzicht, dat is gebaseerd op management accounting. Er kunnen derhalve kleine verschillen bestaan met de bedragen onder financial accounting zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen.

In 2009 was TenneT Nederland het enige segment. Zie voor vergelijkende cijfers derhalve de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening van 2009.

36. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen bestaan uit voorwaardelijke verplichtingen, het beroep op het vierde Methodebesluit, kartelvorming en de volgende categorieën.

	2010	2009
(Meerjarige) financiële verplichtingen	1.938,3	220,5
Voorwaardelijke verplichtingen	11,2	-
Voorwaardelijke rechten	846,7	120,6
Zekerheidsstellingen	902,3	762,2
Comfort letters	140,0	-
Rechtszaken en bemiddelingsprocedures	127,0	-
Regeringsgaranties	300,0	-

(Meerjarige) financiële verplichtingen

Per 31 december 2010 zijn ter zake van de materiële vaste activa voor EUR 1.756,1 miljoen (2009: EUR 193 miljoen) verplichtingen aangegaan.

Overige verplichtingen die samenhangen met het Duitse net bedroegen in totaal EUR 129,8 miljoen.

TenneT TSO B.V. heeft met grondeigenaren zakelijke recht en erfpacht overeenkomsten afgesloten voor het gebruik van percelen ten behoeve van stations, lijnen en ondergrondse kabels. De jaarlijkse kosten met betrekking tot deze overeenkomsten bedragen EUR 1,7 miljoen (2009: EUR 2,3 miljoen).

De totale operationele leaseverplichting die voortvloeit uit de operationele leases van kantoren en auto's is als volgt:

	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar	Totaal
Per 31 december 2010	10.705	15.635	9.806	36.146
Per 31 december 2009	5.869	9.345	-	15.214

In november 2007 is, onder voorbehoud van goedkeuring door Provinciale Staten, overeenstemming bereikt met de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel over de instandhouding en opwaardering van de bestaande 220 kV-lijn Zwolle-Vierverlaten. Onderdeel van de overeenstemming is de handhaving van het tracé tussen Zwolle en Hoogeveen. Voor het handhaven van dit tracé is een compensatiebedrag afgesproken van EUR 10 miljoen voor projecten die de natuur en het landschap van Drenthe en Overijssel versterken. In 2010 is er voor EUR 2,4 miljoen door TenneT TSO B.V. uitgekeerd. TenneT TSO B.V. is voornemens dit bedrag op te nemen in de aanmerkelijke investeringen.

De niet in de balans opgenomen verplichtingen van NOVEC bestaan voornamelijk uit langlopende huurverplichtingen van hoogspanningsmasten en gronden voor antenne-opstelpunten. Deze huurverplichtingen voor 2011 betreffen contracten met diverse landlords voor een bedrag van EUR 7,0 miljoen. NOVEC verwacht deze contracten minimaal 20 jaar te zullen continueren.

Voorwaardelijke verplichtingen

TenneT is de verplichting aangegaan om op termijn haar hoofdkantoor te verkopen en een nieuw kantoor te huren.

APX-ENDEX heeft voor een totale waarde van EUR 11,2 miljoen een aantal bankgaranties verstrekt in verband met de huur van kantoorgebouwen, marktkoppelingsverplichtingen en naleving van de Belgische en Nederlandse net code.

Voorwaardelijke rechten

TenneT heeft ultimo 2010 voor EUR 113,9 miljoen (2009: EUR 120,6 miljoen) aan bankgaranties ontvangen in relatie tot vooruitbetalingen voor investeringsprojecten.

APX-ENDEX heeft ultimo 2010 voor EUR 701 miljoen aan bankgaranties ontvangen van leden ter dekking van hun handelsposities (2009: EUR 732 miljoen).

Ten gunste van TenneT TSO B.V. zijn door programmaverantwoordelijke bedrijven in het kader van de handhaving van de energiebalans voor EUR 31,8 miljoen (2009: EUR 30,2 miljoen) bankgaranties afgegeven.

Zekerheidsstellingen

TenneT heeft diverse garanties verstrekt tot zekerheid van de betalingsverplichtingen van BritNed Development Ltd. uit het kabelcontract.

TenneT Holding B.V. heeft voor een bedrag van EUR 12,9 miljoen garanties verstrekt aan NIBC Bank N.V. voor CIF Holding B.V.

APX-ENDEX Derivatives B.V. is een overeenkomst aangegaan met European Commodity Clearing AG (ECC) waarbij ECC als centrale tegenpartij optreedt voor de handel in elektriciteitscontracten (in Nederland, Groot-Brittannië en België) en als tegenpartij voor Title Transfer Facility (TTF) aardgascontracten die via de clearing-diensten van ENDEX OTC worden geregistreerd. ECC treedt tevens als centrale tegenpartij op voor de handel in contracten op de gereguleerde markt die door APX-ENDEX wordt beheerd. De aanvankelijke termijn van deze overeenkomst loopt af op 31 december 2013. APX-ENDEX Derivatives B.V. is een overeenkomst aangegaan met EEX, waarbij EEX aan APX-ENDEX bepaalde callopties toekent om deel te nemen in het aandelenkapitaal van zijn dochteronderneming ECC, en APX-ENDEX aan EEX een optie toekent tot terugkoop van de ECC-aandelen die APX-ENDEX verworft door het uitoefenen van deze calloptie als APX-ENDEX later niet aan bepaalde voorwaarden voldoet. APX-ENDEX heeft aan TenneT TSO B.V. het recht toegekend om de intellectuele-eigendomsrechten op het algoritme voor de trilaterale marktkoppeling voor een vaste prijs te kopen als aan bepaalde condities is voldaan.

TenneT TSO GmbH heeft garanties ontvangen. De belangrijkste garanties worden hieronder opgesomd:

- Als TenneT TSO GmbH vooruitbetalingen moet doen bij een bouwproject, verstrekken de bouwbedrijven garanties ter dekking van deze vooruitbetalingen. Per balansdatum is er voor EUR 876 miljoen aan dergelijke garanties verstrekt;
- TenneT Duitsland onderhoudt relaties met verschillende bedrijven die verantwoordelijk zijn voor de verzorging van terreinen (bomen kappen, gras maaien, etc.). Deze relaties

zijn vaak gebaseerd op langlopende contracten. De tegenpartijen verstrekken daarbij garanties dat zij ook op de lange termijn aan hun verplichtingen zullen voldoen. Per balansdatum is er voor EUR 3,4 miljoen aan dergelijke garanties verstrekt;

- De bouwbedrijven waarmee TenneT Duitsland samenwerkt, verstrekken garanties dat zij ook na afronding van het bouwproject aan hun wettelijke verplichtingen zullen voldoen. Per balansdatum is er voor EUR 10,0 miljoen aan dergelijke garanties verstrekt.

Comfort Letters TenneT TSO GmbH

TenneT TSO GmbH heeft aan Gassco AS twee Letters of Comfort (LoC's) voor TenneT Offshore GmbH verstrekt. Beide LoC's hebben elk een waarde van EUR 70 miljoen.

LoC's verstrekt door TenneT Holding B.V.

Op 16 december 2010 heeft TenneT Holding B.V. drie LoC's ondertekend waarin TenneT Holding B.V. toezegt dat zij TenneT Offshore GmbH zal voorzien van alle benodigde middelen om aan de verplichtingen van laatstgenoemde te voldoen met betrekking tot het aansluiten van windparken op zee, evenals de verplichting tot amovering van het BorWin Alpha-platform en de onderzeese NordE.ON1-kabel (BorWin1). Deze verplichtingen lopen uiterlijk af wanneer TenneT Offshore GmbH volledig aan zijn verplichtingen heeft voldaan.

Rechtszaken en bemiddelingsprocedures

TenneT TSO GmbH heeft een claim van E.ON Energy Trading SE (EET) ontvangen waarin deze compensatie eist voor volumeverschillen in januari en februari 2009 die verband hielden met de duurzame-energiecomponent van een contract voor systeemdiensten afgesloten tussen E.ON Netz GmbH en E.ON Sales & Trading GmbH (de rechtsvoorganger van EET).

In december 2010 berichtte BNetzA aan TenneT TSO GmbH dat bepaalde "hardship cases" verzoeken in 2009 met betrekking tot duurzame energie ter verhoging van het maximale omzetniveau als gevolg van onverwachte kostenstijgingen mogelijk onterecht zijn ingewilligd op basis van voorlopige veronderstellingen. Het gaat hierbij voornamelijk om uitgaven in verband met duurzame energie. Deze hardship cases betreffen een totaalbedrag van EUR 127 miljoen. De desbetreffende cases maakten integraal deel uit van de beslissing van mei 2009 over het maximale omzetniveau. Hoewel de procedure nog loopt, kan niet worden uitgesloten dat BNetzA de beslissing met betrekking tot het maximale omzetniveau zal intrekken als gevolg van deze hardship cases uit 2009.

Beroep vierde Methodebesluit

TenneT heeft beroep ingesteld bij het CBb inzake het Methodebesluit voor de vierde reguleringsperiode (2008-2010). In juni 2010 heeft het CBb uitspraak gedaan en geconcludeerd dat het Methodebesluit wordt vernietigd en de Energiekamer opnieuw een Methodebesluit dient vast te stellen voor de vierde periode. TenneT is in het gelijk gesteld op de volgende beroepsgronden:

- Geen dekking van indirecte operationele kosten van de 110 en 150 kV hoogspanningsnetten die door TenneT worden beheerd;
- Geen volledige dekking van meerkosten met betrekking tot overdracht beheer hoogspanningsnetten.

Inmiddels heeft de Energiekamer in concept een uitvraag gedaan ten aanzien van de meerkosten en de indirecte operationele kosten.

Het definitieve herziene Methodebesluit staat gepland voor de zomer 2011. TenneT kan op dit moment geen inschatting geven van de impact hiervan.

Kartelvorming

TenneT heeft schade geleden als gevolg van prijsafspraken. TenneT heeft de betreffende partijen aansprakelijk gesteld voor geleden schade. De uitkomsten hiervan zijn vooralsnog onzeker.

Staatsgaranties

De geschreven putoptie – met een uitoefenprijs van EUR 375 miljoen en een looptijd van 10 jaar – verplicht TenneT Orange B.V. om het aandeel van de Stichting Beheer Doelgelden Landelijk Hoogspanningsnet te kopen wanneer het wordt aangeboden. TenneT Orange B.V.'s verplichting wordt voor EUR 300 miljoen gedekt door garanties die zijn afgegeven door de Nederlandse Staat.

Behalve genoemde niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen bestaan er nog andere rechten en verplichtingen die gezien de omvang niet afzonderlijk zijn vermeld.

37. Verbonden partijen

TenneT heeft de volgende verbonden partijen:

De Nederlandse Staat

TenneT Holding B.V. is voor 100% eigendom van de Nederlandse Staat.

Open Tower Company B.V.

Open Tower Company B.V. is aangemerkt als verbonden partij omdat dit een indirecte deelneming van TenneT Holding B.V. is.

Mobile Radio Networks Vehicle B.V.

Mobile Radio Networks Vehicle B.V. is aangemerkt als verbonden partij omdat dit een indirecte deelneming van TenneT Holding B.V. is. Er zijn twee leningen verstrekt aan Mobile Radio Networks Vehicle B.V., zie noot 6.

Colonne B.V.

Colonne B.V. is aangemerkt als verbonden partij omdat dit een indirecte deelneming van TenneT Holding B.V. is.

Gedurende 2010 hebben er geen materiële transacties plaatsgevonden met de verbonden partijen. De transacties die hebben plaatsgevonden, zijn afgesloten tegen zakelijke condities.

Beloning bestuurders

De beloning voor bestuurders wordt uiteengezet in noot 29.

Transacties met verbonden partijen: leden raad van bestuur

De heer Fuchs is gewoon lid van de Raad van Commissarissen van de SAG Groep. SAG is een leverancier van TenneT in Nederland en in Duitsland. Als gewoon lid van de Raad van Commissarissen, die uit 12 leden bestaat, heeft de heer Fuchs geen invloed van betekenis op zaken die samenhangen met het operationele en financiële beleid. De heer Fuchs is op geen enkele andere wijze geraadpleegd dan wel betrokken bij enig specifiek aspect van contracten tussen SAG Groep en TenneT.

De heer Fuchs is tevens gewoon lid van de Raad van Commissarissen van zowel E.ON Hanse AG als E.ON Bayern AG. Deze bedrijven bevinden zich in de top 20 van Duitse netwerkbedrijven. In beide bedrijven is de heer Fuchs een van de 20 leden van de Raad van Commissarissen en heeft geen invloed van betekenis op zaken die samenhangen met het operationele en financiële beleid.

De heer Schulte is gewoon lid van de Raad van Commissarissen van E.ON Westfalen Weser AG. Dit bedrijf bevindt zich in de top 20 van Duitse netwerkbedrijven. De heer Schulte is een van de 20 leden van de Raad van Commissarissen en heeft geen invloed van betekenis op zaken die samenhangen met het operationele en financiële beleid.

E.ON netwerkbedrijven en TenneT hebben samen diverse servicecontracten afgesloten die betrekking hebben op het handhaven van de energiebalans. In hun rol als lid van de Raad van Commissarissen van eerdergenoemde netwerkbedrijven zijn zowel de heer Fuchs als de heer Schulte niet betrokken bij enig specifiek aspect van contracten tussen deze bedrijven en TenneT.

De Duitse netwerkbedrijven factureren de invoeding van duurzame energie in hun netgebied aan TenneT TSO GmbH. Deze transacties betreffen een pass-through proces voorzien onder de wet die effect heeft op de kasstromen binnen TenneT TSO GmbH en geen effect heeft op de winst-en-verliesrekening van beide partijen. Wettelijk is vastgelegd dat mogelijke rente-effecten worden geneutraliseerd.

38. Gebeurtenissen na balansdatum

Op 26 januari 2011 heeft TenneT de gunning van SylWin1 bekend gemaakt, de zevende offshore netverbinding die Noordzee windparken zal verbinden met het Duitse elektriciteitsnet. De bouw zal beginnen in 2012 en naar verwachting klaar zijn in 2014. De totale investering wordt geschat op EUR 1 miljard.

Op 31 januari 2011 is bekendgemaakt dat de Europese Investeringsbank (EIB) formeel heeft toegezegd om TenneT Holding B.V. een bedrag van EUR 450 miljoen te lenen om hiermee de bouw en exploitatie van Randstad 380, de nieuwe extra-hoogspanningsverbinding te financieren. Het contract voor de eerste tranche is ondertekend door TenneT Holding B.V. en de EIB.

Op 14 februari 2011 heeft TenneT Holding B.V. voor EUR 1 miljard aan senior unsecured obligaties uitgegeven. De overeengekomen uitgifte bestaat uit twee tranches van EUR 500 miljoen elk: een met een looptijd van 7 jaar en een coupon van 3,875%, en een met een looptijd van 12 jaar en een coupon van 4,625%. De obligaties zullen worden genoteerd aan Euronext Amsterdam. De netto-opbrengsten van de obligaties zullen gebruikt worden voor investeringen in het Nederlandse en Duitse net. De obligatie-uitgifte was ongeveer zeven keer overschreven.

Op 17 februari 2011 maakten APX-ENDEX, Belpex, Elia en TenneT de integratie van de Belgische en Nederlandse intraday markt bekend door de introductie van een impliciet mechanisme voor de allocatie van intraday capaciteit op de grens van Nederland en België. Volgens planning zal de integratie met de Nordic intraday markt via de NorNed-kabel snel volgen, net als de Nederlands-Duitse en Duits-Deense grenzen.

Enkelvoudige balans per 31 december 2010 voor resultaatbestemming (x EUR 1.000)

Activa	Noot	2010	2009
Vaste activa			
Investerings in groepsmaatschappijen	40	2.242.610	659.357
Minderheidsdeelnemingen	41	-	1.900
Latente belastingvordering		1.452	404
Overige vorderingen	42	6.261	-
Vorderingen op groepsmaatschappijen	43	1.744.329	158.090
		3.994.652	819.751
Viottende activa			
<i>Vorderingen</i>			
Debiteuren en overige vorderingen	42	1.853	89
Vennootschapsbelasting		297	14.546
Derivate financiële instrumenten	11	10.649	2.176
Vordering op groepsmaatschappijen	43	100.811	2.809
		113.610	19.620
Liquide middelen			
		632	1.042
		4.108.894	840.413

Enkelvoudige balans per 31 december 2010 voor resultaatbestemming (x EUR 1.000)

Eigen vermogen en verplichtingen	Noot	2010	2009
Eigen vermogen	44		
Aandelenkapitaal		100.000	100.000
Herwaarderingsreserve		127.998	138.575
Afdekkingreserve		-4.241	-2.090
Reserve koersverschillen		-1.997	-2.766
Algemene reserve		483.430	408.904
Reserve deelnemingen		8.741	5.848
Resultaat boekjaar		76.152	72.066
		790.083	720.537
Hybride lening		496.800	-
		1.286.883	720.537
Langlopende verplichtingen			
Leningen	45	1.572.011	40.000
		1.572.011	40.000
Kortlopende verplichtingen			
Leningen	45	757.272	60.000
Schulden aan financiële instellingen	46	52.081	-
Schulden groepsmaatschappijen	47	390.625	-
Vennootschapsbelasting		1.751	-
Derivate financiële instrumenten	11	-	3.761
Crediteuren en overige schulden	48	48.271	16.115
		1.250.000	79.876
		4.108.894	840.413

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over het jaar 2010 (x EUR 1.000)

	Noot	2010	2009
Saldo overige baten en lasten na belasting		-13.193	-18.196
Resultaat deelnemingen na belasting	49	89.345	90.262
Resultaat na belasting		76.152	72.066

Enkelvoudig mutatieoverzicht van het eigen vermogen over het jaar 2010 (x EUR 1.000)

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Afdekking- reserve	Herwaarde- rings- reserve	Reserve koersver- schillen	Reserve deelnemin- gen	Algemene reserve	Resultaat boekjaar	Totaal
Stand per 1 januari 2009	100.000	-1.476	149.152	-3.417	4.899	356.597	52.679	658.434
Resultaat over het jaar								
Winstverdeling 2008	-	-	-	-	-	52.679	-52.679	-
Resultaat boekjaar 2009	-	-	-	-	-	-	72.066	72.066
Overige baten en lasten								
Koersverschillen	-	-	-	651	-	-	-	651
Toevoeging aan reserve deelnemingen	-	-	-	-	949	-949	-	-
Reële waardetoeename	-	-824	-	-	-	-	-	-824
Belasting op reële waardemutatie	-	210	-	-	-	-	-	210
Realisatie herwaardering	-	-	-10.577	-	-	10.577	-	-
Totaal resultaat 2009	-	-614	-10.577	651	949	62.307	19.387	72.103
Transacties met aandeelhouders								
Dividend 2008 TenneT Holding B.V.	-	-	-	-	-	-10.000	-	-10.000
Stand per 31 december 2009	100.000	-2.090	138.575	-2.766	5.848	408.904	72.066	720.537
Resultaat over het jaar								
Winstverdeling 2009	-	-	-	-	-	72.066	-72.066	-
Resultaat boekjaar 2010	-	-	-	-	-	-	76.152	76.152
Overige baten en lasten								
Koersverschillen	-	-	-	256	-	-	-	256
Toevoeging aan reserve deelnemingen (HGRT)	-	-	-	-	-2.107	2.107	-	-
Rechtstreekse vermogensmutaties deelnemingen	-	-	-	-	-	-3.782	-	-3.782
Beëindiging Swap Britse Ponden	-	2.804	-	-	-	-	-	2.804
Hedges in 2010 afgelopen	-	-18.691	-	-	-	-	-	-18.691
Hedges in 2010 afgesloten	-	10.649	-	-	-	-	-	10.649
Amortisatie hedges	-	2.350	-	-	-	-	-	2.350
Belastingeffect	-	737	-	-	-	-	-	737
Realisatie herwaardering	-	-	-10.577	-	-	10.577	-	-
Overige	-	-	-	-22	-	-3	-	-25
Totaal resultaat 2010	-	-2.151	-10.577	234	-2.107	80.965	4.086	70.450
Transacties met aandeelhouders								
Kapitaalstorting Elia in APX-ENDEX Holding B.V.	-	-	-	535	5.000	4.561	-	10.096
Dividend 2009 TenneT Holding B.V.	-	-	-	-	-	-11.000	-	-11.000
Stand per 31 december 2010	100.000	-4.241	127.998	-1.997	8.741	483.430	76.152	790.083
Hybride lening opgenomen op 9 februari 2010								496.800
Totaal eigen vermogen								1.286.883

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening over het jaar 2010

(x EUR 1.000)

39. Grondslagen voor de waardering van activa, eigen vermogen en verplichtingen en voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening van TenneT Holding B.V. wordt opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de door artikel 2:362 lid 8 BW geboden mogelijkheid om in de enkelvoudige jaarrekening de grondslagen van waardering en resultaatbepaling (waaronder begrepen de grondslagen voor presentatie van financiële instrumenten als eigen of vreemd vermogen) toe te passen die ook in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

Op grond van artikel 402 van Boek 2 BW wordt de enkelvoudige winst-en-verliesrekening in verkorte vorm gepresenteerd.

Directieverslag

Het directieverslag is opgenomen op pagina 2 tot en met 62.

Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen voor waardering en voor resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven.

De grondslagen voor de waardering van activa, eigen vermogen en verplichtingen en voor de bepaling van het resultaat van de enkelvoudige jaarrekening, zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Voor deze grondslagen wordt verwezen naar de algemene toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

In deze toelichting worden aanvullingen op de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening vermeld.

40. Investerings in groepsmaatschappijen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en andere maatschappijen waarin TenneT overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij invloed van betekenis kan uitoefenen op het operationele en financiële beleid, worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde. De waarde wordt bepaald door de activa, voorzieningen en schulden te waarderen en het resultaat te berekenen volgens de grondslagen die worden gehanteerd in de geconsolideerde jaarrekening.

Het verloop van de investeringen in groepsmaatschappijen is als volgt:

	TenneT Orange B.V.	TenneT Blue B.V.	TenneT TSO B.V.	APX-EN- DEX Hol- ding B.V.	Novec B.V.	Relined B.V.	NLink In- ternatio- nal B.V.	TenneT TSO Duits- land B.V.	TenneT Duitsland Coöpera- tief	Trans- TenneT b.v.	Totaal 2010	Totaal 2009
Stand per 1 januari	18	18	617.915	21.114	23.881	456	-4.083	18	-	20	659.357	594.446
Vreemde valuta	-	-	-	231	-	-	-	-	-	-	231	651
Afdekkingsre- serve	-	-	-	-	-	-	909	-	-	-	909	568
Kapitaaluitbrei- dingen	-	-	-	-	-	-	-	174.982	1.355.671	-	1.530.653	481
Aandeel in het resultaat	-8	-	-66.197	1.930	1.776	76	-381	74.983	77.166	-	89.345	89.262
Dividenduitke- ring	-	-	-18.000	-14.013	-878	-	-	-	-11.300	-	-44.191	-26.039
Pensioen via gerealiseerde en ongereali- seerde resultaten	-	-	-	-	-	-	-	-1.933	-1.849	-	-3.782	-
Agio'storting	-	-	-	11.682	-	-	-	-	-	-	11.682	-
Verwatering	-	-	-	-1.585	-	-	-	-	-	-	-1.585	-
Overig	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-20	-9	-12
Stand per 31 december	10	18	533.718	19.359	24.779	532	-3.544	248.050	1.419.688	-	2.242.610	659.357

De investeringen in groepsmaatschappijen hebben betrekking op de rechtspersonen die in de consolidatie zijn betrokken: TenneT TSO B.V., APX-ENDEX Holding B.V., NOVEC B.V., NLink International B.V., New Values B.V., TenneT TSO Duitsland B.V., TenneT Orange B.V., TransTenneT B.V., TenneT GmbH & Co KG, TenneT Verwaltungs GmbH, TenneT TSO GmbH, TenneT Offshore GmbH, TenneT Duitsland Coöperatief U.A. en Relined B.V. Deze deelnemingen zijn gewaardeerd overeenkomstig de accounting-grondslagen van TenneT.

Er is door TenneT TSO B.V. een aansprakelijkheidsverklaring zoals bedoeld in artikel 403 van BW 2 titel 9 afgegeven ten behoeve van B.V. Transportnet Zuid-Holland, Saranne B.V., TenneT TSO E B.V., HS Netten Zeeland B.V. en Nadine Netwerk B.V.

41. Minderheidsdeelnemingen

Het aandelenbelang in Belpex S.A., de elektriciteitsbeurs in België, is in 2010 verkocht aan APX-ENDEX Holding B.V.

Het verloop van de minderheidsdeelneming is als volgt:

	2010	2009
Stand per 1 januari	1.900	900
Verkoop Belpex S.A.	-1.900	-
Waardemutatie Belpex S.A.	-	1.000
Stand per 31 december	-	1.900

TenneT Holding B.V. onderkent, naast de in de consolidatie opgenomen entiteiten, de bestuurders en commissarissen van de vennootschap en de minderheidsdeelnemingen, geen andere verbonden partijen. Aan de minderheidsdeelnemingen zijn in het boekjaar geen diensten verleend (2009: nihil).

42. Overige vorderingen

De overige vorderingen hebben betrekking op de fee voor kredietfaciliteit, beschikbaar in de periode 2009-2013.

Het verloop van deze vordering is als volgt:

	2010	2009
Stand per 1 januari	89	-
Vooruitbetaalde fee kredietfaciliteiten	9.909	-
Debiteuren	20	89
Ten laste van resultaat	-1.904	-
Totaal	8.114	89
Langlopend	6.261	-
Kortlopend	1.853	89
Stand per 31 december	8.114	89

Jaarlijks wordt een deel van de vooruitbetaalde fee kredietfaciliteiten lineair ten laste van het resultaat gebracht. De looptijd van de debiteuren en overige vorderingen kan als volgt worden gespecificeerd:

	<1 jaar	1-5 jaar	>5 jaar	Totaal
Per 31 december 2010	1.853	6.261	-	8.114
Per 31 december 2009	89	-	-	89

43. Vorderingen op groepsmaatschappijen

	2010	2009
NLink International B.V.	249.420	149.130
TenneT TSO B.V.	1.456.061	-
TenneT Orange B.V.	76.953	-
TenneT TSO GmbH	38.404	-
Relined B.V.	1.840	-
NOVEC B.V.	21.743	10.641
Overige	719	1.128
Stand per 31 december	1.845.140	160.899
Langlopend	1.744.329	158.090
Kortlopend	100.811	2.809
	1.845.140	160.899

De looptijden van de leningen zijn niet bepaald, er zijn geen zekerheden gesteld. De overeengekomen rentepercentages liggen tussen EONIA +0,125% tot EONIA +0,9%.

44. Eigen vermogen

Geplaatst en gestort kapitaal

Op balansdatum bedraagt het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap EUR 500 miljoen, verdeeld in 1 miljoen aandelen van EUR 500 elk. Hiervan zijn 200.000 aandelen geplaatst en gestort. Dit is gedurende het verslagjaar niet gewijzigd.

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve heeft betrekking op de materiële vaste activa met betrekking tot het landelijk hoogspanningsnet van TenneT TSO B.V. Bij de implementatie van IFRS per 1 januari 2004 is gebruik gemaakt van de reële waarde uitzondering in IFRS 1. Daarbij is het eenmalig toegestaan om op transitiedatum de materiële vaste activa te waarderen tegen de reële waarde die vanaf die datum geldt als de 'veronderstelde kostprijs'. In de herwaarderingsreserve is het deel van herwaardering van de materiële vaste activa als gevolg van de verhoging naar de reële waarde, onder aftrek van de latente belastingverplichting, opgenomen.

Afdekkingreserve

De afdekkingreserve heeft betrekking op de veranderingen in de reële waarde van de Forward Starting Interest Rate Swaps die via het eigen vermogen zijn verwerkt.

Reserve koersverschillen

De reserve koersverschillen heeft betrekking op de omrekening van de deelnemingen in Groot-Brittannië, inclusief de goodwill.

Reserve deelnemingen

De reserve deelnemingen heeft betrekking op Holding des Gestionnaires de Réseaux de Transport d'Électricité S.A.S. en APX-ENDEX Holding B.V. waarvan TenneT geen uitkering van dividend kan afdwingen.

De herwaardingsreserve, afdekkingreserve, reserve koersverschillen en de reserve deelnemingen zijn niet vrij uitkeerbaar.

Hybride lening

Op 9 februari 2010 heeft TenneT een eeuwigdurende achtergestelde hybride lening uitgegeven voor een bedrag van EUR 500 miljoen, nominaal met een couponrente van 6,655% voor de periode 9 februari 2010 tot en met 1 juni 2017. Hierop zijn de aan de uitgifte toerekenbare kosten in mindering gebracht. De eeuwigdurende achtergestelde hybride lening wordt aangemerkt als eigen vermogen. TenneT heeft geen contractuele verplichting tot terugbetaling van de eeuwigdurende achtergestelde hybride lening. Eventuele periodieke rentevergoedingen zijn conditioneel en afhankelijk van (besluiten tot het doen van) uitkeringen aan de aandeelhouder. Bij een besluit tot uitkering aan de aandeelhouder voor de eerste coupondatum, zal TenneT een couponrente (6,655%) voor de periode 9 februari 2010 tot 31 mei 2011 vergoeden ten laste van de overige reserves.

45. Leningen

	2010	2009
Stand per 1 januari	100.000	10.000
Overgenomen van TenneT TSO B.V.	1.132.662	-
Nieuwe leningen	2.787.684	170.000
Amortisatie	-1.751	-
Vooruitbetaalde premie kredietfaciliteit naar overige vorderingen	2.288	-
Aflossingen	-1.691.600	-80.000
Stand 31 december	2.329.283	100.000
Leningen - langlopend	382.082	40.000
Obligaties - langlopend	1.189.929	-
Leningen - kortlopend	129.680	60.000
Commercial Paper - kortlopend	627.592	-
Totaal	2.329.283	100.000

Langlopende kredietfaciliteiten

De gecommiteerde langlopende kredietfaciliteiten van TenneT bedragen per 31 december 2010 EUR 1.608,6 miljoen (EUR 1.603,6 miljoen opgenomen). Hiervan heeft per 31 december 2010 EUR 1.582,1 miljoen een contractuele looptijd langer dan een jaar en EUR 26,5 miljoen een contractuele looptijd korter dan een jaar.

Het langlopende deel bestaat uit drie obligatie leningen, vier EIB leningen afgesloten bij de Europese Investeringsbank (EIB) en een vierjarige lening ad EUR 40,0 miljoen.

De obligatieleningen zijn afgesloten tegen een couponrente van 3,25% (looptijd 5 jaar, EUR 500 miljoen, einddatum 2015), 4,50% (looptijd 12 jaar, EUR 500 miljoen, einddatum 2022) en 4,75% (looptijd 20 jaar, EUR 200 miljoen, einddatum 2030). De reële waarde van de obligatieleningen bedraagt EUR 1.222,5 miljoen. De reële waarde is bepaald op basis van de beursnotering.

De EIB leningen zijn afgesloten tegen een vaste rente van 4,4% (EUR 36,6 miljoen, einddatum 2021), 4,7% (EUR 36,9 miljoen, einddatum 2022), 4,4% (EUR 140,0 miljoen, einddatum 2023) en 4,1% (EUR 150,0 miljoen, einddatum 2021). De reële waarde van de EIB leningen bedraagt EUR 378,7 miljoen. De vierjarige lening ad EUR 40,0 miljoen is afgesloten tegen een vast rentepercentage van 3,31% en einddatum 2013. Deze lening heeft een reële waarde van EUR 41,4 miljoen. De reële waarde van de leningen is bepaald aan de hand van discounted cashflow waarderingmethoden, gebaseerd op de marktcondities op balansdatum.

Voor de leningen zijn bepalingen opgenomen ter zake van negative pledge en pari passu. Er zijn geen zekerheden verstrekt.

In 2009 bedroeg de reële waarde van de leningen EUR 262,3 miljoen.

Kortlopende kredietfaciliteiten

TenneT beschikt over kortlopende kredietfaciliteiten van in totaal EUR 430,0 miljoen. Hiervan is EUR 30,0 miljoen geëncumberd en EUR 400,0 miljoen ongeëncumberd. Voor deze kredietfaciliteiten zijn bepalingen opgenomen ter zake van negative pledge en pari passu. Er zijn geen zekerheden verstrekt. De faciliteiten hebben allen een variabele rente. Per balansdatum was EUR 82,1 miljoen van deze faciliteiten opgenomen. Naast de kortlopende kredietfaciliteiten heeft TenneT op de balansdatum EUR 112,5 miljoen aan kortlopende leningen aangetrokken van diverse financiers. Het kortlopende deel van de EIB leningen bedroeg EUR 17,2 miljoen.

In 2010 heeft TenneT haar revolving credit facility geherfinancierd waarbij de hoofdsom is verhoogd naar EUR 1.125,0 miljoen en de looptijd is gewijzigd in 5 jaar. De revolving credit facility is afgesloten met een internationale bankengroep bestaande uit Barclays, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), BNP Paribas, Deutsche Bank, Fortis (Nederland), ING, Lloyds, Rabobank en Royal Bank of Scotland (RBS). Opnames onder de revolving credit facility zijn op basis van de EURIBOR rentes die corresponderen met de looptijd van de opname. Per 31 december 2010 waren er geen bedragen opgenomen van de revolving credit facility.

In 2010 is een commercial paper programma opgezet. Op 31 december 2010 stond er voor EUR 628 miljoen aan papier uit onder dit programma. Voor papier uitgegeven onder dit programma zijn pari passu bepalingen opgenomen. Er zijn geen zekerheden verstrekt. De looptijd van het uitgegeven commercial paper ligt tussen een week en drie maanden; het rentepercentage van het uitgegeven commercial paper varieert tussen 0,5% en 1,1%.

46. Schulden aan financiële instellingen

Dit betreft opgenomen krediet bij banken.

47. Schulden groepsmaatschappijen

	2010	2009
TenneT Offshore GmbH	390.303	-
Overig	322	-
Stand per 31 december	390.625	-
Langlopend	-	-
Kortlopend	390.625	-
	390.625	-

Het bedrag opgenomen onder TenneT Offshore GmbH heeft betrekking op de cashpool. De looptijden van de leningen zijn niet bepaald; er zijn geen zekerheden gesteld. De overeengekomen rentepercentages liggen tussen EONIA +0,125% en EONIA +0,9%.

48. Crediteuren en overige schulden

	2010	2009
Crediteuren	207	3.835
Belastingen en premies sociale verzekeringen	38	12
Rente	46.370	252
Overige	1.656	12.016
Totaal	48.271	16.115

49. Resultaat deelnemingen na belasting

Het resultaat deelnemingen na belasting kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
TenneT TSO B.V.	-66.197	83.325
APX-ENDEX Holding B.V.	1.930	2.979
NOVEC B.V.	1.776	5.762
NLink International B.V.	-381	-2.826
TenneT Duitsland Coöperatief U.A.	77.166	-
Relined B.V.	76	-
TenneT Orange B.V.	-8	-
TenneT TSO Duitsland B.V.	74.983	-
Overige mutaties	-	22
	89.345	89.262
Belpex S.A.	-	1.000
	89.345	90.262

50. Verbonden partijen

Alle deelnemingen in groepsmaatschappijen toegelicht in noot 40 worden aangemerkt als verbonden partij.

De langlopende vordering op groepsmaatschappijen betreft voornamelijk vorderingen op TenneT TSO B.V. en NLink International B.V. Deze laatste gebruikt de tienjarige lening voor de financiering van het BritNed project.

Gedurende het verslagjaar waren geen werknemers in dienst bij de vennootschap.

Arnhem, 31 maart 2011

Directie TenneT Holding B.V.

Ir. J.M. Kroon MBA *)

Dipl.-Ing. M.J. Fuchs *)

Ir. B.G.M. Voorhorst MBA *)

Drs. E.T.A. de Boer a.i.

Mr. A.A. Hartman

Dr. Chr. Schulte

*) Statutair directeur

Raad van Commissarissen

Dr. Ir. A.W. Veenman

Drs. J.F.T. Vugts

Drs. J.F. van Duyne

Drs. C. Griffioen RA

Ir. R.G.M. Zwitserloot

Overige gegevens

Winstbestemming

De winstbestemming is geregeld in artikel 38.3 van de statuten. De tekst daarvan luidt: Van de winst die is overgebleven na toepassing van het bepaalde in lid 2, kan de raad van bestuur onder goedkeuring van de raad van commissarissen een zodanig gedeelte reserveren als hij noodzakelijk acht voor de financiering van investeringen voor de vervulling van de wettelijke taken van de vennootschap als netbeheerder, zoals onderhoud, uitbreidingen en milieu. Voor zover deze winst niet wordt gereserveerd, staat zij ter vrije beschikking van de algemene vergadering. Bij de berekening van het winstbedrag, dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt slechts het bedrag van de verplichte stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking. Bij staking van stemmen over uitkering of reservering van winst wordt de winst waarop het voorstel betrekking heeft, gereserveerd.

De directie stelt voor om het resultaat over 2010 als volgt te verdelen
(x EUR 1.000):

Toevoeging aan de ingehouden winsten	26.389
Voorgestelde uitkering hybride lening	29.763
Voorgesteld gewoon dividend	20.000
Resultaat na belasting	76.152

Naast een voorgesteld dividendbesluit aan de gewone aandeelhouder, heeft TenneT ook een uitkering voorgesteld aan de houders van de hybride lening voor de periode van 9 februari 2010 tot en met 31 december 2010. Het op 1 juni 2011 te betalen bedrag bedraagt EUR 43,7 miljoen en heeft betrekking op de periode van 9 februari 2010 tot en met 31 mei 2011.

De winstbestemming is niet verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Zie noot 38.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouder en de raad van commissarissen van TenneT Holding B.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2010 van TenneT Holding B.V. te Arnhem gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2010, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, mutatieoverzicht eigen vermogen en kasstroomoverzicht over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2010 en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van het directieverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

[Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening](#)

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van TenneT Holding B.V. per 31 december 2010 en van het resultaat en de kasstromen over 2010 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

[Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening](#)

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van TenneT Holding B.V. per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

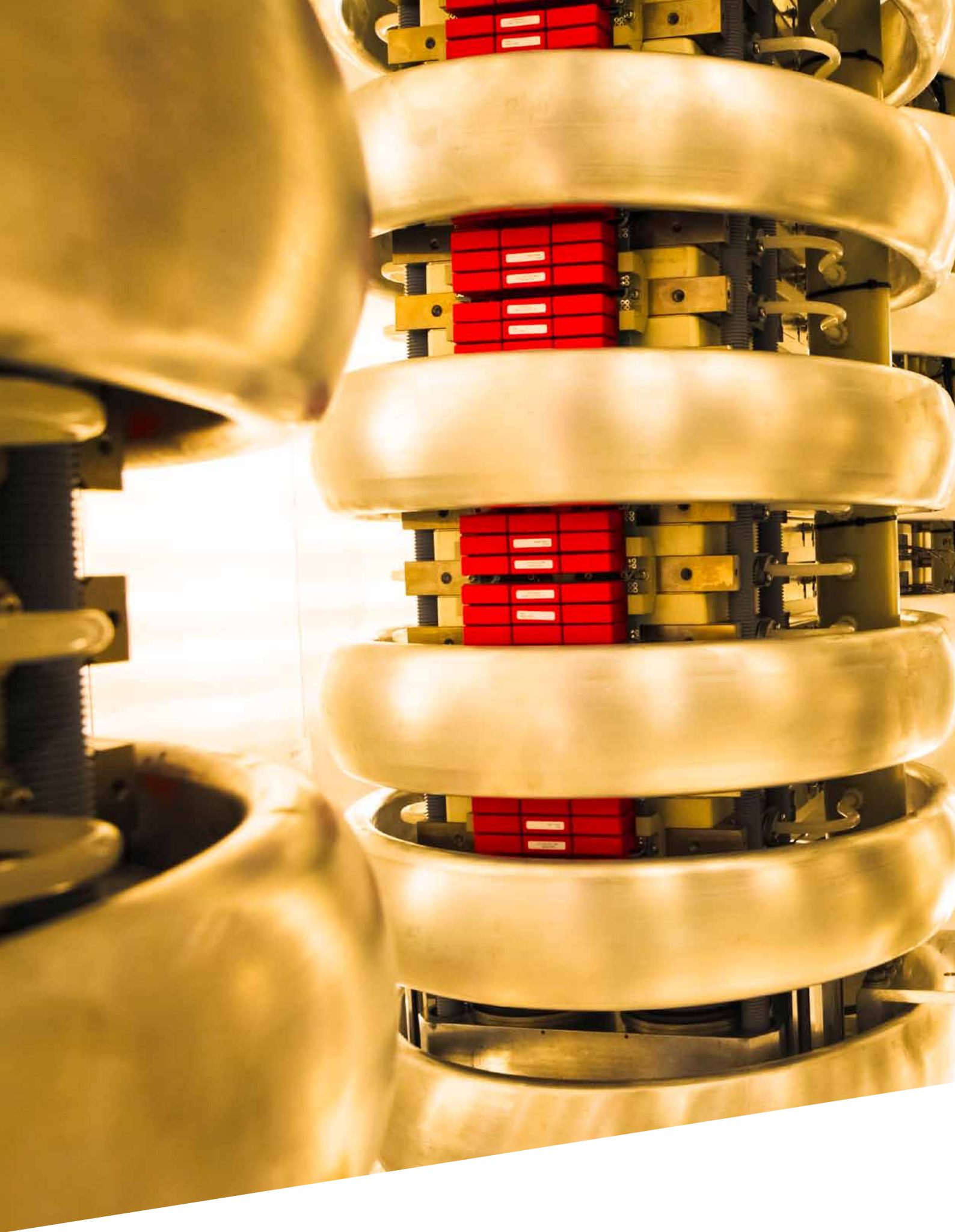
Arnhem, 31 maart 2011

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
drs. C.J.A.M. Romme RA

Disclaimer

Indien in dit verslag wordt gesproken over 'wij', 'TenneT', 'TenneT Holding', 'TenneT TSO', 'TenneT Groep', 'de onderneming' of vergelijkbare aanduidingen, dan wordt daarmee TenneT Holding B.V. – en haar dochtermaatschappijen – bedoeld.

Onderdelen van dit jaarverslag bevatten vooruitzichten op de toekomst. Deze onderdelen kunnen – zonder beperking – verwachtingen bevatten over toekomstige operationele resultaten, overheidsmaatregelen, de invloed van andere regulerende maatregelen op alle activiteiten van TenneT als geheel, het aandeel van TenneT en dat van haar dochterondernemingen en joint ventures in bestaande en nieuwe markten, industriële en macro-economische trends en de prestaties van TenneT daarin. Dergelijke uitspraken worden voorafgegaan door, gevolgd door of bevatten woorden als 'geloofd', 'verwacht', 'meent', 'anticipeert' of vergelijkbare uitdrukkingen. Deze toekomstgerichte uitspraken zijn gebaseerd op de huidige aannames over toekomstige activiteiten en zijn onderhevig aan bekende en onbekende factoren en andere onzekerheden waarvan vele buiten de invloedssfeer van TenneT, waardoor toekomstige, feitelijke resultaten materieel kunnen afwijken van deze verwachtingen.



Begrippen en afkortingen

ARegV

Anreizregulierungsverordnung

Revenue cap regelgeving voor netvergoedingen voor elektriciteit en gas, gericht op het vergroten van concurrentie en het verlagen van energieprijzen, om op deze wijze zowel consumenten als nieuwe aanbieders van elektriciteit en gas te bevoordelen, alsmede het stimuleren van duurzame energie.

BNetzA

Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen

Een Duitse regelgevinginstantie, wiens taak het is om de concurrentie in zogeheten netmarkten te behouden en te stimuleren.

BorWin Alpha

Het eerste HVDC station ter wereld dat op een offshore platform is geïnstalleerd.

COBRA verbinding

De onderzeese elektriciteitskabel die op de bodem van de Noordzee wordt geïnstalleerd tussen Nederland en Denemarken. Het doel van COBRA is om de integratie van meer duurzame energie in het Nederlandse en Deense elektriciteitssysteem te bevorderen en om de leveringszekerheid te vergroten.

EEG

Erneuerbare Energien Gesetz

Duitse wet omtrent duurzame energie, ingesteld om kostenverlagingen te stimuleren, gebaseerd op verbeterde energie efficiency uit schaalvoordelen op termijn.

EnLAG

Energieleitungsausbaugesetz

Een wet die de uitbreiding van transportlijnen regelt.

ENTSO-E

European Network of Transmission System Operators for Electricity

ENTSO-E is organisatie van Europese transmission system operators (TSO's). Het doel van ENTSO-E is om belangrijke aspecten van energiebeleid te promoten.

HVDC

High-Voltage Direct Current

Een HVDC stroom transmissiesysteem maakt gebruik van gelijkstroom voor het bulktransport van stroom, in tegenstelling tot de meer gebruikelijke wisselstroom. Het voordeel van HVDC is het vermogen om grote hoeveelheden stroom over lange afstanden met lagere kosten en lagere verliezen te transporteren dan met wisselstroom. HVDC voorziet in efficiënt gebruik van afgelegen energiebronnen.

KWK-G

Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz

Duitse wet omtrent warmte en energie.

Lijndansen

In extreme weersomstandigheden kunnen bij een combinatie van factoren, bijvoorbeeld bij sneeuwval en ijsafzetting op de elektriciteitslijnen samen met harde wind, de staalkabels aanvriezen waarbij hun ronde vorm kan veranderen in een soort vleugelprofiel, waardoor ze veel meer wind vangen. Bij hoge windsnelheden bestaat dan de kans dat lijnen elkaar raken of breken.

LTIF

Lost Time Injury Frequency

Het aantal ongevallen met verzuim voor elke één miljoen gewerkte uren. Een ongeval met verzuim is een ongeval dat in ieder geval in één dag afwezigheid van het werk resulteert.

NorNed cable

Een onderzeese hoogspanningskabel die de elektriciteitsnetten van Nederland en Noorwegen met elkaar verbindt. Met een totale lengte van 580 kilometer heeft de NorNed kabel een capaciteit van 700 MW – genoeg om half Amsterdam of Oslo van elektriciteit te voorzien.

Randstad 380

Het Randstad 380 kV-project voorziet in de aanleg van een nieuw 380 kV hoogspanningsverbinding in de Randstad, en in de bouw van de benodigde hoogspanningsstations.

TRCF

Total Recordable Case Frequency

Het aantal geregistreerde ongevallen per miljoen gewerkte uren.

TSO

Transmission System Operator

Een operator die het transport van elektriciteit verzorgt tussen opwekkingsstation en regionale of lokale elektriciteitstransport operators.

Wintrack

Een nieuwe type hoogspanningsmast ontwikkeld door TenneT. Dit innovatieve ontwerp vervangt de conventionele hoogspanningsmast en doordat dradenbundels dichter bij elkaar worden gehangen, ontstaat een kleiner elektromagnetisch veld. Dankzij het Wintrack concept kan optimaal gebruik worden gemaakt van de ruimte rondom de hoogspanningslijnen.

XLPE cable

Cross-linked polyethylene insulated power cable

Een flexibele, lichtgewicht en onderhoudsarme kabel met uitstekende elektrische kenmerken.

Colofon

Tekst, productie en eindredactie

Afdeling Communicatie TenneT, Arnhem

Vormgeving

Oranje boven, 's-Hertogenbosch

Fotografie

Babet Hogervorst

Detlef Gehring

Chris Pennarts

Jan Ritt

Meyer-Bergfeld

Aan de inhoud van dit jaarverslag kunnen geen rechten worden ontleend.

Dit jaarverslag is de Nederlandse vertaling van het officiële Engelse jaarverslag. Er is getracht de vertaling zo letterlijk mogelijk te laten zijn zonder afbreuk te doen aan de overkoepelende consistentie. Verschillen in vertaling zijn onvermijdelijk en in die gevallen zal het Engelse Annual Report prevaleren. De digitale Engelstalige editie is te vinden op <http://annualreport.tennet.eu>.

TenneT Holding B.V.

Utrechtseweg 310

Postbus 718

6800 AS Arnhem

Nederland

Telefoon +31 26 373 1717

Fax +31 26 373 1359

E-mail servicecentrum@tennet.eu

Website www.tennet.eu



TenneT is de eerste grensoverschrijdende elektriciteitstransporteur van Europa. Met 20.000 kilometer aan hoogspanningsverbindingen en 35 miljoen eindgebruikers in Nederland en Duitsland behoren we tot de top 5 elektriciteitstransporteurs van Europa. Onze focus is gericht op de ontwikkeling van een noordwest-Europese energiemarkt en op de integratie van duurzame energie.

Taking power further

TenneT Holding B.V.

Utrechtseweg 310, Arnhem
Postbus 718, 6800 AS Arnhem

Telefoon 026 373 17 17

Fax 026 373 13 59

E-mail servicecentrum@tennet.eu

Twitter @tennetso

www.tennet.eu

© TenneT

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd of openbaar gemaakt zonder uitdrukkelijke toestemming van TenneT.

Aan de inhoud van dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

April 2011